This issue consists of 2 parts

The First and Greatest Lithuanian Daily in America

NAUJIENOS
THE LITHUANIAN DAILY NEWS

PUBLISHED BY THE LITHUANIAN NEWS PUB. CO., INC.
1739 South Halsted Street, Chicago, Illinois
Phone Roosevelt 8500 Nigth Phone Roosevelt 3073

Pirmas ir Didžiausias Lietuvių Dienraštis Amerikoje

NAUJIENOS
The Lithuanian Daily News

Entered as second-class matter March 7, 1914 at the Post Office at Chicago, Ill., under the Act of March 3, 1879

Ši laida susideda iš 2 dalių

The First and Greatest Lithuanian Daily in America

NAUJIENOS
THE LITHUANIAN DAILY NEWS

PUBLISHED BY THE LITHUANIAN NEWS PUB. CO., INC.
1739 South Halsted Street, Chicago, Illinois
Phone Roosevelt 8500 Nigth Phone Roosevelt 3073

Pirmas ir Didžiausias Lietuvių Dienraštis Amerikoje

VOL. XVII | Kaina 3c | Chicago, Ill. šeštadienis, Birželis-June 7 d., 1930 | No. 134

Britų policija puolė visos Indijos kongreso centralinę

Suėmė šešis indų "karo tarybos" narius.—Bombejuj indai pradėjo europiečių krautuvių pikietavimą

BOMBEJUS, Indija, birž. 6. — Pusketvirto šimto policininkų šiandie apsiautė čia nacionalinio visos Indijos kongreso įstaigą ir padarė kratą. Šeši Bombejaus kongreso komiteto "karo tarybos" nariai buvo suimti, jų tarpe pirmininkas Joshie.

Nacionalinio indų kongreso Bombejaus "karo tarybos" nutarimu šiandie prasidėjo pikietavimas europiečių krautuvių svetimšalių kvartale. Pikietininkai atkalbinėja indus, kad neitų į svetimšalių krautuves ir nieko jose nepirktų.

Kariuomenė atmušė afganų bandų puolimą

PESHAWAR, Indija, birž. 6. — Vakar įvyko aštrus susikirtimas tarp britų kariuomenės ir apie 7,000 afganų Afridi giminės bandų, kurios artinosi į Peshawarą. Puolikai buvo atmušti.

Vicekaralius ramina Indijos musumonus

SIMLA, Indija, birž. 6. — Indijos vicekaralius lordas Irwin vakar priėmė trisdešimt Pundžabo musulmonų vadų. Dėkodamas musulmonams už jų lojalumą, vicekaralius graudeno juos padėti Britų vyriausybei ir toliau išlaikyti tvarką krašte. Jis atkartojo, kad Anglijos vyriausybės tikslas yra suteikti Indijai dominijos teises, kur ir mažumų teisės butų patikrintos.

Žaiždamas šautuvu nušovė draugą

STREATOR, Ill., birž. 6.— Vaikas Albert Johnson, žaisdamas tėvo medžiojamu šautuvu, netyčia nušovė savo draugą Williamą Sopherą, 11 metų vaiką.

Kubos prezidentas susimažino sau algą

HAVANA, Kuba, birž. 6.— Prezidentas Machado padarė iniciativą Kubos biudžetui sumažinti. Jis pats susimažino sau algą nuo $25,000 iki $12,000 metams.

ORAS

Chicagai ir apielinkei federalis oro biuras šiai dienai pranašauja:

Iš viso gražu ir truputį šilčiau; stiproki žiemių krypties vėjai. Sekmadienį veikiausia bus gražu.

Vakar temperatura įvairavo tarp 56° ir 50° F.

Šiandie saulė teka 5:15, leidžiasi 8:22. Mėnuo leidžiasi 2:59 ryto.

Prieš išėjimą iš kalėjimo kalinys pasikorė

LEAVENWORTH, Kan., birž. 6. — Praeitą naktį čia federaliniame kalėjime pasikorė kalinys Gabriel Zieve, kuris kaip šiandie turėjo buti paleistas iš kalėjimo.

Pastangos nedarbą sumažint Vokietijoj

Vyriausybė proponuoja apdėti dideliais pajamų mokesnais dirbančius nevedėlius

BERLYNAS, birž. 6. — Vokietijos vyriausybė priėmė įstatymo projektą, kuriuo proponuojama apdėti 10% pajamų mokesniu visus nevedėlius, turinčius pastovų darbą ar tarnybą.

Tuo pačiu įstatymu, kuris bus pasiulytas reichstagui, numatoma pradėti statyti 35,000 gyvenamų namų, kad tuo budu parupintų darbo bedarbiams.

Pašto tarnyba ir geležinkeliai žada parupinti bedarbiams darbo plačiu maštabu.

Tuo tarpu samdytojų ir darbo unijų atstovai laiko konferencijas tikslu surasti išeities kelią iš ekonominės stagnacijos. Kai kurioms sesijoms pirmininkauja pats kanclerius Bruening.

Mokslinė ekspedicija į Grenlandiją

NEW YORKAS, birž. 6. — Škuneriu Morrisey, vakar iš New Yorko į Grenlandiją išplaukė mokslinė ekspedicija, su kap. Robertu A. Bartlettu priešaky. Kap. Bartlett, šiaurės navigaorius, dalyvavo Peary ekspedicijoje į žiemių ašigalį.

Kiti šios ekspedicijos į Grenlandiją dalyviai yra: newyorkietis Junius Bird, etnologijos skyriaus vadas, kuris ieškos Grenlandijoj senovės eskimų giminių liekanų Amerikos Indėnų Muziejui; Harry Whitney iš New Haven, Conn., tyrinėtojas, kuris nori pagauti gyvų morsų, ruonių ir šiaurės meškų spesimenų Philadelphijos žvėrynui; William Pritchard, buvęs Peary ekspedicijos dalyvis, ir jo sunus.

Ekspedicija ketina grįžti šiaurės vasaros gale, tačiau provizijos pasiėmė tiek, kad pakaktų per žiemą. Mat, kartais laivais gali šiaurės ledluose išsilti.

Škuneris Morrisey yra aprupintas bevieliu, ir kelionėje visados bus kontakte su civilizuotu pasauliu.

25 milicininkai žuvo kautynėse Brazilijoj

PERNAMBUKAS, Brazilija, birž. 6. — Praneša, kad kautynėse su maištininkais netoli nuo Agua Branca, Parahybos valstijoje, dvidešimt valstijos milicininkų krito.

Menininkas nusižudė

PARYŽIUS, birž. 6. — Savo studijoj Montmartre pasikorė žinomas Amerikos tapytojas Jules Pascin, 45 metų amžiaus.

Francijos industrialistai įspėja Jungtines Valstybes

Jei Amerika savo tarifu uždarysianti duris Europai, Europa turėsianti tą patį padaryt Amerikai

PARYŽIUS, birž. 6. — Generalinė Francuzų Sąjunga ir Nacionalinė Ekonominės Ekspansijos Draugija — organizacijos, kurios atstovauja beveik visai francuzų pramonei — įspėja Jungtines Valstybes, kad jeigu jos laikysiančios dabartinės savo tarifo politikos, tai Francija ir kitos Europos valstybės busią priverstos imtis bendrų apsaugos priemonių.

Abidvi organizacijos įteikė prekybos ministerijai memorandumą, prašydamos, kad Francijos vyriausybė iš naujo protestuotų Washingtonui prieš proponuojamą tarifo įstatymą, kuris beveik visai uždarytų Amerikos duris Francijos ir iš viso Europos gaminiams.

Vorošilovas gal neteks karo komisaro vietos

BERLYNAS, birž. 6. — Iš Maskvos praneša, kad pašalinto Unšlichto vietoj karo komisaro padėjėju tapo Stalino paskirtas Jan Gomornik, prieš keletą metų buvęs vyriausias raudonosios armijos Ukrainoje vadas.

Pastaruoju laiku Gomornikas buvo politinio raudonosios armijos departamento galva. [Tas departamentas kontroliuoja visą komunistų partijos organizaciją ir propagandos biurą raudonojoj armijoj.]

Gomornik, kilimu žydas, yra dar palyginti jaunas žmogus ir Stalino rėmėjas. Jo paskyrimas karo vicekomisaru negera lemia Vorošilovui. Maskvoj manoma, kad dabartinis karo komisaras Vorošilovas bus pašalintas, o jo vietoj paskirtas jei ne naujasis jo padėjėjas, tai kas kitas.

Vežė automobiliu dinamitą; neteko gyvasties

DENVER, Colo., birž. 6. — Parkhill, aristokratinis Denvero kvartalas, buvo sukrėstas smarkaus dinamito sprogimo, kuris užmušė vietos gyventoją Dennisą Phillipsą ir daugelio apielinkės namų langus išdaužė.

Phillips automobiliu vežė dėžę dinamito į kasyklas ir, matyt, nuo sutrenkimo dinamitas sprogo. Phillipsas ir jo automobilis buvo sudraskyti į gabalus ir nunešti per 300 mastų.

EKVADORO LAKUNAS ŽUVO

QUITO, Ekvadoras, birž. 6. — Aeroplano katastrofoje čia užsimušė lakunas kap. Erazo. Jo kolega Velez skaudžiai užsigavo.

[Pacific and Atlantic Photo]

Hanford MacNider iš Iowos valstijos, kurį prez. Hoover paskyrė Amerikos ministeriu Kanadai.

Aviacijos nelaimės

ALLENDALE, Mich., birž. 6. — Pilotas Gilbert McDiarmid ir jo pasažierius G. Reinink užsimušė, jų aeroplanui nukritus žemėn. Antras pasažierius, Ch. Giberson, 17 metų berniukas, pavojingai sužalotas. Nelaimė atsitiko netoli nuo Allendale.

AUGUSTA, Me., birž. 6. — Jų aeroplanui nukritus žemėn, užsimušė čia Francis Cote, 19, ir C. Maxfield, 23, iš Barnstable, Mass.

QUINCY, Ill., birž. 6. — Netoli nuo Plainville, laukuose, nukrito aeroplanas ir trys lakunai — B. Distelhorst, W. Taylor ir R. Brinkman — buvo skaudžiai sužeisti. Visi jie pargabenti čia į ligoninę.

Senatas pasisakė už alkoholiaus nuodijimą

WASHINGTONAS, birž. 6. — Senatas šiandie dauguma balsų pasisakė už tai, kad alkoholiui denaturuoti butų vartojami nuodingi chemikalai, kaip ligšiol kad buvo daroma.

Senatoriaus Tydingso (dem., Md.) pasiulymas užginti alkoholį nuodyti buvo atmestas 45 balsais prieš 16.

79 inkriminuoti del prohibicijos laužymo

EAST ST. LOUIS, Ill., birž. 6. — Federalinė grand jury čia inkriminavo 79 asmenis, kaltinamus del prohibicijos įstatymo laužymo.

HUNTSVILLE, Texas, birž. 6. — Už žmogžudybę pasmerktas mirties bausmei, čia tapo elektros kedėj nužudytas Wm. Pruitt, 22 metų amžiaus.

Buvęs Ohio gubernatorius už prohibicijos panaikinimą

COLUMBUS, Ohio, birž. 6. — Kalbėdamas skaitmeningame valstijos demokratų mitinge, James M. Cox, buvęs Ohio gubernatorius ir demokratų nominatas į prezidentus 1920 m., pasakė, kad vietoj laukto gero, prohibicija padarius tik bloga. Jis todel be jokio dvejojimo stojąs už 18to konstitucijos amendmento panaikinimą.

140,000 muzikantų spręs savo ateitį

Garsinės filmos tukstančius profesinių muzikantų meta laukan iš darbo

NEW YORKAS, birž. 6. — Ateinantį pirmadienį Bostone prasidės Amerikos Muzikantų Federacijos konvencija, kur suvažiavę iš visų krato dalių delegatai, atstovaują 140,000 profesinių muzikantų, svarstys savo padėtį ateities žvilgsniu. Garsinių filmų įvedimas teatruose skaudžiai atsiliepė į muzikantų profesiją.

Joseph N. Weber, muzikantų federacijos prezidentas, sako, kad Hollywoodo ir New Yorko garsinių filmų studijose dirbą ne daugiau kaip 400 muzikantų, o ir tų daugelis dirbą tik dalį laiko. Kiekvienas rekordas, kurį jie padarą, esti padauginamas nuo 17,000 iki 20,000 kartų. Paskleisti po visas Jungtines Valstybes, jie visai išstumia iš teatrų profesinius muzikantus.

Kareivis užsimušė aeroplanui nukritus

RIVERSIDE, Cal., birž. 6.— Jų aeroplanui nukritus netoli nuo čia, kareivis aeroplanų mechanikas Stephen Yazza užsimušė, o pilotas leit. Glascock susižalojo.

Rado kunigą kaltą del merginos suvedžiojimo

ALTON, Ill., birž. 6. — Rev. Alonzo Shoemaker, protestonų kunigas, kuris buvo kaltinamas del vienos merginos suvedžiojimo, šiandie tapo prisiekusių posėdininkų pripažintas kaltas. Toks nusikaltimas įstatymu baudžiamas kalėjimu nuo vienų iki dešimties metų. Teismas nuosprendį paskelbs vėliau.

Griuvęs skliautas užmušė 8 darbininkus

CUNEO, Italija, birž. 6. — Šiandie čia sugriuvo statomas geležinkelio tiltui per Sturos upę atramos skliautas ir užmušė aštuonis darbininkus.

Aukso medalis Byrdui

NEW YORKAS, birž. 6. — Aeronautikos prekybos rumai nutarė suteikti kontradmirolui Richardui E. Byrdui, pietų ašigalio tyrinėtojui, aukso medalį.

Rado vyrą ir 13 metų mergaitę nužudytus

ROCHESTER, Mich., birž. 6. — Apleistoj farmoj, netoli nuo čia, rado nužudytus Marjorie Clemons, 13 metų mergaitę, ir Henry Clouse, 46 metų vyrą, Clemonsų kvatierantą. Abudu buvo nušauti.

Prieš penkias dienas Clouse ir mergaitė išvažiavo automobiliu pasivažinėti ir daugiau nebegrįžo.

Zeppelinas parlėkė į Friedrichshafeną

18,000 mylių kelionę į Pietų ir žiemių Ameriką sukeliavo per 19 dienų

FRIEDRICHSHAFENAS, Vokietija, birž. 6. — Dirižablis "Graf Zeppelin" šiandie kaip 7:22 po pietų [1:22 po pietų Chicagos laikrodžiu] parlėkė į savo gužtą Friedrichshafene, sukeliavęs 18 tukstančių mylių kelionę į Pietų Ameriką ir į Jungtines Valstybes.

Išskridęs iš Friedrichshafeno gegužės 18 dieną, "Graf Zeppelin" tuo budu išbuvo kelionėje, su sustojimais Ispanijos Sevilijoj, Brazilijos Pernambuke ir Rio de Janeiro, Jungtinių Valstybių Lakehurste ir vėl Ispanijos Sevilijoj, viso 19 dienų.

Gaisras sunaikino 8 chautauqua namelius

SHELBYVILLE, Ill., birž. 6. — Anksti šį rytą gaisras sunaikino aštuonis Forest Parko chautauqua namelius, padaręs apie 12,000 dolerių žalos. Chautauqua auditorija pavyko išgelbėti.

MacDonaldas šaukia nedarbo konferenciją

LONDONAS, birž. 6.—Premjeras MacDonald pranešė, kad birželio 17 dieną įvyks konferencija nedarbo klausimui apsvarstyti. Konferencijon pakviesti visų Anglijos miestų ir savivaldybių atstovai.

LIETUVOS ŽINIOS

8 metai katorgos už mylimos nužudymą

KAUNAS. — Gegužės 12 d. Kauno apyg. teismas sprendė įdomią kriminalinę bylą, kurios istorija labai keista.

Kaltinamųjų suole sėdėjo kaimietis jaunuolis medžiokliniu šautuvu mirtinai peršovęs nėščią savo mylimąją.

Ta baisi nelaimė atsitiko 1930 m. sausio 20 d. Mitkunų kaime Zapyškio valsč.

Pijus Poderis jau kuris laikas mylėjosi su Ona Mitkaite ir norėjo susituokti. Bet ant kelio į šeimos laimę atsistojo nuotakos tėvai ir reikalas — nė iš vietos. Pagaliau ir Mitkaitė pradėjus su kitais draugauti. Poderis užsikrėtė liguistu pavydu ir pradėjo savo mylimąją persekioti. Vieną syk grįžtant Mitkaitei iš vakarėlio Poderis ją pradėjo mušti štakietu.

20 liudytojų šioj byloj buvo iššaukta. Daugiausia kaimietės. Teisiamąjį kaltino pats Valst. gyn. Byla. Prokuroras sako, kad Poderis tik sušvelninimui bausmės dedąsis iš meilės nužudęs. Greičiausia Poderis žudęs iš keršto. Jis ir kaltinamųjų suole sėdįs be rupesčio ir atgailos šešėlio veide. Mylimą žmogų praradus negalima nejausti bent sąžinės graužimo ir vidaus neramumo.

Prokuroras prašo teisiamąjį nubausti 10 metų sunkiųjų darbų kalėjimo.

Teisiamojo adv. Gužas savo kalboj įrodinėja, kad ši aistringa jaunuolių meilė pagimdžiusi liguistą pavydą Poderio širdy. Liguistas pavydas privedęs ir prie baisios tragedijos.

Liguistas pavydas psichiatrų esąs laikomas pataloginiu reiškiniu. Tuo remdamasis teisiamojo gynėjas prašo Poderiui taikyti lengvinančias aplinkybes.

Teisiamasis paskum žodžiu prašė teismą, kad jo pasigailėtų ir skirtų mažesnę bausmę.

Teismas Poderį pasmerkė 8 metams sunkiųjų darbų kalėjimo.

Lietuvon

galima pasiųsti pinigus greit, saugiai ir patogiai. Siunčiant telegrama tik 50 centų daugiau.

Naujienų ofisas atdaras kasdien nuo 8 ryto iki 8 vakaro. Sekmadieniais nuo 9 ryto iki 1 val. po piet.

NAUJIENOS

1739 So. Halsted St., Chicago, Ill.

"NAUJIENŲ" PIKNIKAS, Nedėlioj birželio 8 d., Cernausko Darže

"Ramovos" teatras nuims piknike dalyvaujančios publikos krutamus paveikslus. Bus ristynės, įvairus žaidimai, garsiakalbis, šokiai ir tt. Juo anksčiau atvyksite, tuo DAUGIAU FONIŲ TURĖSITE

KORESPONDENCIJOS

Rhinelander, Wis.

Plėšikai sunkiai sužeidė lietuvį

Be jokio pasigailėjimo du kaukėmis prisidengę plėšikai sunkiai sužeidė Matą Ysarą ir porą kartų šovė į jo padėjėją John Kerris. Po to plėšikai iškraustė Ysaros kišenes ir padarė reviziją jo kambaryj.

Į piktadarybės vietą apie vidurnaktį pribuvo šerifas, bet nepajėgė surasti jokių pėdsakų. Atvyko ir Dr. C. Richards, kuris sužeistam suteikė pirmą pagalbą. Vėliau jis pašaukė ambulansą. Daktaras mano, kad Ysaros padėtis yra labai kritinga.

Plėšimas įvyko prie sekamų aplinkybių. Ysara ir Kerris buvo krautuvėj, kuri yra sujungta su garažu, priklausančiu Ysarai. Staiga pasirodė du maskuoti vyrai. Vienas jų atkišo du revolverius ir sukomandavo iškelti rankas. Ysara bandė pasislėpti už kaunterio. Jis puolė at kelių, bet tuo pačiu laiku pasigirdo trys šuviai. Nepataikė. Po to plėšikas priėjo arti ir paleido į gulintį Ysarą du šuviu. Nepasitenkino dar ir tuo, —jis dar šovė sužeistam tiesiog į galvą. Kulka vienoj vietoj atidarė kiaušą

Ta nežmoniškai žiauri scena, žinoma, labai išgąsdino Kerrį, kuris su iškeltomis rankomis stovėjo prie sienos. Piktadariai ir į jį paleido du šuvių, bet nepataikė. Tąsyk jie priėjo prie Ysaros, išvilko į šviesą ir iškraustė jo kišenes. Iškraustė taip pat registerį, o paskui užlipo ant antro aukšto, kur buvo Ysaros kambarys. Ką jie ten surado, kol kas nepatirta. Sakoma, kad Ysara savo kambaryj ,o kartais ir pas save kišenėj, laikydavo nemažai pinigų. Iš plėšikų elgesio atrodo, kad jie žinojo apie tai.

Ysara pareiškė policijai, kad jis niekuomet pirma nematęs plėšikų, nors tiesa, juos sunku buvo pažinti, kadangi abu buvo su kaukėmis. Spėjama, kad piktadariai pabėgo automobiliu.

Ysara yra lietuvis ir gana plačiai žinomas šios apielinkės gyventojams. Pirm, negu jis nusipirko Gagene garažų, jis ilgą laiką gyveno McNaughtone.

—š.

Cleveland, Ohio

Socialistų partijos peticijos

Praeitą mėnesį Ohio valstijos Socialistų Partija išsiuntinėjo peticijos blankas del nominavimo Socialistų Partijos kandidatų. Tos peticijos turi buti sugrąžintos iki rugpiučio 15 d. Pasirašyti reikia rašalu arba kaip vadinamu chemišku paišiuku. Parašą privalo patvirtinti notaras.

Einant šios valstijos rinkimų patvarkymais reikalinga bus surinkti 35,000 parašų. Jei tas skaičius parašų bus surinktas, tai tik tada socialistai galės statyti savo kandidatus.

Kartu su peticijos blankais buvo išsiuntinėta kontribucijos kortos, kur raginama aukomis prisidėti prie kampanijos išlaidų padengimo. Tad kas tik gali, paremkite šią kampaniją medžiagiškai.—Sidney Yellen.

BUDAVOJAME

Naujus namus, dirbame muro, cemento ir karpenterių darbus. Pakeliam senus namus, dedam fundamentus, apmurinam medinius po viena plytą, dedam saidvokus. Parduodam ir mainom namus.

Jokantas Bros.
4138 Archer Ave.
Lafayette 7674

Garsinkitės "N-nose"

Imigracija iš Kanados ir Meksikos sumažėjo

Imigracijos Biuras ką tik išleido kovo mėn. imigracijos statistikas. Fiskališkųjų metų pirmų devynių mėnesių imigracijos statistikos irgi paduotos. Nuo liepos d. 1929 m. iki kovo 31, 1930 m. iš viso 337,667 ateiviai įleisti į šią šalį, tarpe tų buvo 185,081 imigrantai ir 152,566 neimigrantai. Tuo pat laiku net 206,863 išvažiavo. Matome, kad daugiaus išvažiavo, negu įvažiavo.

Ateivių iš Australijos atvažiavo 1,375, iš Čekoslovakijos 3,783, iš Vokietijos 20,325, iš Anglijos ir Šiaur. Airijos 25,-24, iš Vengrijos 985, iš Airų Nepriklausomos Valstybės 12,-407, iš Italijos 17,168, iš Lietuvos 497, iš Norvegijos 1,986, iš Lenkijos 7,050, iš Rusijos 950, iš Švedijos 2,241, iš Jugoslavijos 1,390.

Iš Kanados atvyko 51,037 ir iš Meksikos 11,137. Imant imigrantus pagal tautas, tai 26,-976 buvo anglai, 26,550 vokiečiai, 24,647 airiai, 17,922 italai, 20,462 škotai, 9,043 žydai, 6,300 skandinavai, 2,991 grekai, 1,243 vengrai, 3,625 lenkai, 1,309 rusai, 2,725 slovakai, 940 ispanai, 553 čekai.

Iš 159,397 nekvotinių imigrantų 25,467 buvo vyrai, žmonos ir vaikai Suv. Val. piliečių. 78,657 sugrįžtantieji apsigyvenę ateiviai, 52,098 vietiniai nekvotinių šalių. 845 profesoriai universitetų ir kolegijų ir 1,-693 studentai.

5,892 neįleisti į Suv. Valstijas ir 12,184 ateivių išdeportuoti. [FLIS].

ĮVAIRENYBĖS

Senovės žynių paslaptys

Garas, elektra, hidraulika, aeroplanai— tai svarbiausi dabartinės technikos gadynės veiksniai. Bet klaidinga manyti, kad jų veikimas, kad ir ne taip tobulas, nebutų buvęs žinomas ir žiloj senovėj. Stambeldžių maldyklų žyniai naudojosi primityviniu budu tų veiksnių jėgomis tamsioms žmonių minioms baimei įvaryti ir padaryti jas klusniu įrankiu savo rankose.

Garas buvo naudojamas Babilono maldyklose 2,000 metų prieš Kristaus gimimą. Po aukuru, ant kurio stovėjo stabai, buvo slepiamas metalinis indas, iš kurio ėjo dudelės į stabo vidų, kur buvo įrengtas tam tikras mechanizmas. Prieš apeigas, indan budavo įpilamas dų ant Junonos maldyklos stokarštas vanduo, o ant aukuro, kaip paprastai kurendavosi ugnis. Nuo ugnies indas su vandeniu kaisdavo, susidarydavo tam tikras garų spaudimas, kurs imdavo veikti stabų mechanizmą. Tada nustebę žmonės matydavo, kai aukojimo metu stabas staiga pradėdavo linkčioti galva ir skeryčioti rankomis. Graikijos maldyklose, suspausto garo jėga žymiai priversdavo dievų statulas atidaryėti ir uždarinėti maldyklų duris, kas darydavo didelio įspudžio žmonėms.

Kaip manoma, įšildytas oras buvęs priežastimi, kad garsioji senovės Egipte Memnono statula, vaizduojanti faraoną Amenchotepą III,, gyv. XV a. prieš Kr. gim., ir esanti Tebuose, netoli Liuksoro, saulei tekant imdavosi giedoti. Romos imperatorius Adrianas buvo speciališkai atvykęs statulos paklausyti. Vėliau, imperatorius Septintas Severis įsakė statulą atremontuoti. Be po remono statula nutilo amžinai. Spėjama, kad statuloj buvę du indai su vandeniu, vienas nuo kito aklinai atskirti, bet sujungti dudele. Vienas indas buvęs iš rytų pusės. Saulei tekant, rytų šonas įšildavo ir esamas tam inde oras nuo šilumos plėsdavosi, spausdavo vandenį ir varydavo jį į kitą indą. Antram inde bekyląs vanduo spausdavo iš savo pusės orą ir varydavo jį pro tam tikras garsines dudeles. Tuo budu statula imdavo giedoti. Remontuojant, greičiausia buvo užkimšti dudelių plyšeliai ir statula nutilo.

Pasakos apie neišsekamus vyno indus turėjo realų pagrindą. Puotų kambary stovėjo vyno indas, sujungtas sifonine dudele su esamu kitam kambary vyno bosu. Semiant vyną iš indo, jame nuolat likdavo tiek pat, žinoma, tiek ilgai, kiek bosuose budavo vyno. Nežinantiems šios paslapties dalyviams indas atrodydavo tikrai nuostabiu, neišsekamu. dievu pripildomu indu.

Aviacijos principai buvo taip pat žinomi senovėj. Graikas Architas 400 metų prieš Kr. g. išrado lekiojantį balandį, kurs ilgokai laikydavosi ore. Romėnas Aulas Gellius rašė, kad tas balandis skraidydavo, varomas paslėpto jame mechanizmo.

Elektra, bent esamoji ore, buvo žinoma romėnams. Apsisaugodami nuo žaibų, romėnai pririšdavo prie laivė stiebų metalinį kardą. Tai buvo savo rųšies primityvinis perkunsargis. Romėnas Numa jau darydavo šiokius tokius bandymus su oro elektra. Jo mokinys Hostilius buvo žaibo nutrenktas tokių bandymų metu. Numa, pastatydamas eilę smailių kardų ant Junonos maldyklos stogo, pasiekdavo įvairių nuostabių anais laikais reiškinių maldyklos viduj.

Graikų istorikai pasakoja, kad Poleponėse anksti pavasarį buvusi švenčiama Bakcho šventė ir žyniai iš dievų gaudavo dovanų nunuokusių vynuogių. Tos Bakcho dovanos, be abejo, buvo tam tikslui žynių auginamos slaptuose šiltadaržiuose. "T."

Mikroskopas laikui matuoti

Laiko tarpas, kurs yra tarp dviejų laikrodžio švytuoklės čiaukštelėjimų arba tarp dviejų žmogaus širdies mušimų, yra, nežiurint savo atrodomo trumpumo, nepaprastai ilgas. Sekundė mūsų gyvenimo yra labai menkas laiko vienetas, o tuo tarpu ji yra tikra amžinybė, matuojant kai kurių gamtos reiškinių greitumą. Tarp dviejų žmogaus širdies mušimų laikotarpį šviesos spindulys aštuonis kartus aplekia žemę, lygiai kaip ir radio bangos, kurios neša žmogaus kalbą ir muzikos garsus. Net labai nepaslankus patrankos šovinys vįs delto per sekundę nulekia 1200 metrų. Iš sekundžių susidaro tikroji amžinybė. Miliardas sekundžių yra toks laiko tarpas, kurs siekia nuo dabar toli už Aleksandro Makedoniečio laikų. Nuo Cheopso pirmapradžių pastatymo lig šiol dar nepraėjo 200 miliardų sekundžių.

Bet, kaip sakyta, sekundė kai kuriems gamtos reiškiniams yra per didelis laiko tiekis, ištisa amžinybė. Todel moksliui dažnai yra reikalo sekundę suskaldyti mažesnes dalis. Viena tukstantinė sekundės dalis jau yra pakankamas laiko tarpas vaizdžiai pamatyti smarkiausią erelio lėkimą ar patrankos šovinio sprogimą, jei pavyksta per sekundę padaryti tukstantį fotografinių nuotraukų. Tačiau šviesos spinduliai matuoti tukstantinė sekundės dalis yra dar per didelis laikas. Vokiečių profesorius Rogovskis sugalvojo instrumentą, kuriuo galima matuoti net miliardines sekundės dalis. Tas nuostabus instrumentas remiasi elektronų spinduliais. Jo pagalba dabar mokslininkai galės matuoti tokius gamtos reiškinius, kurie lig šiol buvo neprieinami del savo mažo tęsimosi laiko atžvilgiu.

NAUJIENŲ
Pinigų Siuntimo Skyrius atdaras kasdie nuo 8 v. ryto iki 8 v. vakare. Nedėldieniais nuo 9 v. ryto iki 1 v. p. p.

GARSINKITĖS NAUJIENOSE

BANKINĮ BIZNĮ
ATLIKITE SAVO APIELINKĖS BANKOJ, KURIOJ TUKSTANČIAI LIETUVIŲ DABAR ATLIEKA
BRIGHTON PARK STATE BANK
ARCHER AND KEDZIE AVENUES
"STIPRUS VALSTIJINIS BANKAS"

Bankas atdaras visą dieną subatoj

Ar Turit Pasidarę Testamentą?

Jusų šeiminą bus išgelbėta nuo daugėlio nesmagumų ir išlaidų, jeigu jųs pasirupinsit, kad geras advokatas padarytų jums testamentą.

Kad pilnai užsitikrinti, jog jusų testamente išreikšti pageidavimai bus išpildyti, mes patariame jums paskirti Trust Kompaniją kaipo testamento vykintoją.

Šis bankas, budamas Trust Kompanija, mielai veiks kaipo vykintojas jusų testamento. Pasikalbėkite apie tai su mumis.

Peoples National Bank
and Trust Company
of Chicago
47TH STREET AND ASHLAND AVENUE

DIDELIS BANKAS
ant kampo
47th St. ir Ashland Ave.
Gerai žinomas bankas tarpe lietuvių visoj Amerikoj savo stiprumu ir geru patarnavimu.

Susivienijęs su National Republic Bancorporation

ŠIE LIETUVIAI REALESTATININKAI PASIRENGĘ JUMS PATARNAUTI

S. L. Fabian & Co.
809 W. 35th St.
Tel. Boulevard 0611

B. V. Milaszewicz
4600 So. Wood St.
Tel. Virginia 0117

A. Grigas & Co.
3114 So. Halsted St.
Tel. Victory 4898

B. R. Pietkiewicz & Company
2608 W. 47th St.
Tel. Lafayette 1083

S. P. Kazwell & Co.
2839 W. 63rd St.
Tel. Republic 8899

M. Rozenski & Co.
6542 So. Western Ave.
Tel. Prospect 2102

W. H. Kelps
2419 West 69th St.
Tel. Hemlock 8099

J. Yushkewitz
2433 W. 69th St.
Tel. Prospect 3140

M. J. Kiras
3335 So. Halsted St.
Tel. Yards 6894

J. N. Zewert & Co.
5339 S. Central Ave.
S. E. Cor. Archer and Central
Tel. Prospect 8759

Perkam, parduodam ir mainom namus, farmas ir lotus. Greitas ir teisingas patarnavimas pas
F. G. Lucas and Co.
Tel. Lafayette 5107

J. J. Zolp
4559 So. Paulina St.
Tel. Yards 0145

HEMORROIDAI IŠGYDOMI
BE PEILIO
Akli išsikišantys HEMORROIDAI, Fistula, Fissure ir visos Rektumo ligos išgydomos musų gydančiu švelniu metodu.
MUSŲ GARANTIJA— NEMOKĖK JEI NEIŠGYDISIME
Nevartojama etheras, nėra pavojaus, nereikia ligoninės, ar gaišti darbo laiką. Atsišaukite ar šaykite šiandie. Jums tai užsimokės. Šimtai atėjo, yra išgydyti ir yra dėkingi. Jus irgi busite jų tarpe, jei pavesite mums savo reikalą. Kainos žemos.
PASITARIMAI IR EGZAMINACIJA DYKAI
Valandos: 10 v. r. iki 8 v. v. kasdie. Nedėliomis 10 v. r. iki 2 v. p. p.
REKTUMO DEPARTAMENTAS
S-M-S HEALTH INSTITUTE
1869 North Damen Avenue, Chicago, Ill.

JUNGTOJI ČIKAGOS LIETUVIŲ JUBILIEJINĖ EKSKURSIJA
Į LIETUVĄ
Cunard Ekspresiniu Didlaiviu
AQUITANIA
Liepos (July) 6, vidunakty,
Iš New Yorko per Southamptoną
į Lietuvos Portą
KLAIPĖDĄ
Ekskursija Surengė:

Dienraštis "NAUJIENOS"
1739 S. Halsted St., Chicago

P. P. BALTUTIS
3327 S. Halsted St., Chicago

V. M. STULPINAS
3255 S. Halsted St., Chicago

J. J. ZOLP
4559 S. Paulina St., Chicago

Laivakortes į šią ekskursiją parduoda ir dokumentus prirengia visi Cunard agentai.
CUNARD LINE
346 N. Michigan Ave. Chicago, Ill.

MALT TONIC — EXTRA PALE
SPECIALIS ALUS

Del žindamų motinų. Nei vienas negali buti be
MALT TONIC'O
arba
Extra Pale Alaus
Jis yra rekomenduojamas per
Dr. B. McNicholas

Prašykite savo groserninko arba aptiekoriaus, jeigu jie negali suteikti, tuomet pašaukite
FREDERICK BROS.
Boulevard 2538 811 W. 37th St., Chicago
Del aplinkinių miestelių kreipkitės prie St. Bartkus,
3824 Deodor St., Indiana Harbor, Indiana
Indiana Harbor. Telephone Indiana Harbor 1627

Daktaras WISSIG,
Kapitonas Specialistas iš Pasauliniame kare Seno Krajaus
GYDO VISAS LIGAS VYRŲ IR MOTERŲ
NEŽIURINT KAIP UŽSISENĖJUSIOS ir NEIŠGYDOMOS JOS YRA
Speciališkai gydo ligas pilvo, plaučių, inkstų ir puslės, užnuodijimą kraujo, odos, ligas, žaizdas, reumatizmą, galvos skausmus, skausmus nugaroje, kosėjimą, gerklės skaudėjimą ir paslaptingas ligas. Jeigu kiti negalėjo jus išgydyti, ateikite čia ir persitikrinkite, ką jis jums gali padaryti. Praktikuoja per daugelį metų ir išgydė tukstančius ligonių. Patarimas dykai.
OFISO VALANDOS: nuo 10 ryto iki 8 v. vak. Nedėliomis iki 12 d.
4200 West 26 St., kampas Keeler Ave., Tel. Crawford 5573

Ar jus manote remodeliuoti ar taisyti savo namą?
Mes galime parupinti Sand Stone smilčių ir cementą del beismento ar šalygatvio, arba mes galime parupinti plasteri ir kalkes del sienų. Mes taipgi aprokuojame visą darbą.
Kontraktoriai gali gauti viską jiems reikalingą.
Greitas pristatymas.
ATLAS BUILDERS SUPPLY CO.
14th Street & Western Ave.

Rusiškos ir Turkiškos Vanos
12th STREET
Tel. Kedzie 8902

3514-16 Roosevelt Rd.
arti St. Louis Ave.
CHICAGO, ILL.

RAUDONAS GRĄŽTAS

NUOSTABI IŠPAŽINTIS

Tavorščius A[ndrulis?] Ježednevnoj rašo:

"Komunistiniam judėjime visur matosi naujas upas, padidėjus vergija," etc.

Raudonas Grąžtas gali tik pasveikint tavorščių A del jo atvirumo.

DE KALBO TAVORŠČIAI, BUKIT PRISIRENGĘ

Pas jus į De Kalbą šį sekmadienį atvyks į svečius iš Chicagos keli trokai komisarų ir vikrių aukų rinkėjų.

Žiurėkit, kad butumete dosnųs. Komisarai turi gyvent. ir Ježednevnai reikia, ir Workeriui reikia.

Ne kasdien juk toki malonųs svečiai pas jus lankosi.

APIE DIDŽIAUSIUS PASAULIO LAIKRAŠČIUS

The world's greatest newspaper titulą savinasi Chicagos Daily Tribune be reikalo. Tas titulas priklauso Maskvos Pravdai, sako tavorščius A, — spėjame tavorščius Andrulis. Ne tai, kad Pravda puslapių daugiausia turėtų, bet del to, kad ji yra laikraštis visos Sovietų Sąjungos, turinčios 147 milijonus gyventojų, kurie tos Pravdos neskaito, nes skaityt nemoka.

TAVORŠČIAUS A. DEŠINYS NUKRYPIMAS

Kaip Raudono Grąžto kominterno jačeika, mes turime griežtai pasmėrkti tavorščių A — įtariame tą A esant tavorščių Andrulį — del jo dešinio nukrypimo, pasireiškiančio jo paskelbtame socialburžujiškame principe pripažinimo kitam teisės kritikuoti ir argumentuoti, kaip kas supranta.

Maskvos kominterno teziai juk griežtai nustato, kad kritika ir argumentai ir savos nuomonės turėjimas komunistuose yra neleistini dalykai. Tikro leninisto komunisto priedermė yra aklai klausyti Maskvos diktaturos. Kas aklai užsimerkęs neklauso neklaidingo Maskvos papos Stalino, — įsidėmėk, tavorščiau A, — tas yra buržujus ir socialfašistas.

TOKS PAŽEMINIMAS!

Tai jau gana! Joniškiečių Klubas Chicagoje ėmė ir išmetė laukan tokį šaunų, su didele burna, komunistą, kaip tavorščius J. Klastauskas, kurs buvo į Klubą įsiskverbęs geriausiais komunizmo tikslais — gręžti iš vidaus.

Kad išmetė, tai dar butų pusė bėdos, bet, išmesdamas, Klubas dar pasityčiojo: primetė karfėriui 10 centų, kad tavorščius Klastauskas turėtų kuo namo parkeliauti...

Didesnio pažeminimo nereikia, ne tik tavorščiui su didele burna, bet ir visam Maskvos komunizmui.

Tavorščiai, reikia butinai masinis mitingas šaukti ir protestą kelti. Mitinge bus galima ir aukų parinkti tarptautiniam darbininkų apsigynimui į komisarų kišenę.

Tiesa, tavorščius Klastauskas bando Joniškiečių Klubui atsimokėti. Vilny jis šauniai bolševikiškai lojoja Klubą. Bet lojojimu gėdos nenusiplausi.

RAUDONI ANEKDOTAI

Maušos giminaitis, grįžęs iš Amerikos į sovietų Rusiją pasisvečiuoti, klausia jį, kaip jam klojasi.

—Nu, labai gerai, — atsidusta Mauša. — Mano sunus yra "rev-kom", mano duktė "gub-kom," mano giminaitis "sovnar-kom." o aš leb kom, otem kom (vos gyvenu, vos kvėpuoju.)

Lenino, mirties, visos Maskvos

Dieną po bolševizmo kurėjo, sienos buvo nulipdytos milžiniškais plakatais:

"Lenin umer, a ideji jevo živut." (Leninas mirė, o jo idejos gyvena.)

Ties vienu tokiu plakatu stovi rusų kaimietis ir bando skaityti. Skaityti jam sunku, vos raides pažįsta. Bet palengvėle, raidę po raidės tardamas, šiaip taip paskaito:

"Le-e-e-nin u-u-u-mer, a..."

Ir staiga kaimietis ima garsiai raudoti.

—Batiuška, kas tau? Ko raudi? — klausia jį šale stovėjęs maskvietis.

—Kak-že, bratec, pats tu paskaityk. Parašyta: "Lenin umer, a judėji jevo živut." (Leninas mirė, o jo žydai gyvena).

R. Gr.

[Atlantic and Pacific Photo]

Lucknow, Indija. — Mokyklų vaikai maršuoja gatvėmis. Ant nešamų vėliavų uždėti parašai, raginantys gyventojus boikotuoti Anglijos dirbinius.

The English Column

Marquette Murmurs

MICHIGAN WEDDING

Quite a number of members from the Marquette Club of the S. L. A. Gr. 260 spent the week end away from the din and bustle of the city. Possibly the largest party journeyed up to Pentwater Michigan to attend the wedding rites of Miss Mary Lucas sister of our member Miss Adeline Lucas. Stanley Valentine, his wife Annette, her mother and brother Joe Petrokas, Florence Belsky, Johnny Macas, Stanley Godlewski, Buddy Rusgis and the writer were guests of Stanley Valentine's folks at their farm which adjoins that of Lucas.

The Marquetters saw Mr. and Mrs. Joseph Lucas give the hand of their daughter Mary in marriage to Mr. Andrew Bardusk of Cicero, Ill. in a beautiful solemn ceremony at the St. Simon Church of Ludington, Michigan. This particular bunch from the Marquette Club is plumb full of devilment. With the aid of the groom's brother Tony they connived to kidnap the bride while the warmth of her husband's first official kiss yet lingered on her lips. Imagine the embarrasment and consternation of the groom at having to return to his little love bower sans mate. When you invite Buddy Rusgis to your wedding watch him for he's participated in three such kidnapings. Two of the bridegroom's brothers and three sisters from Chicago helped to tie the nuptial knot. The girls were quite charming and sociable and the boys even more so. All in all this group had a merry time. Helen, Dorothy Ann, Katherine, Bruno, and Tony Bardusk gave their brother Andy a big sendoff and we surely hope to see more of them. Wasn't that apple cider delicious and the barn dance gorgeous? Bernice Temelis and Thelma Dolan spent the week-end at the Y. W. C. A. camp at New Buffalo, Michigan.

Authony Schnukas, manager of the baseball team spent the holidays at a resort near Rose Lawn, Indiana. Where the others went I have not yet heard, but they all went someplace.

We sincerely regret not having been able to attend the Universal Club S. L. A. Gr. 344 May Frolic and hope that their dance at the Englewood Masonic Temple was a great success.

The Marquette Maroons engage the Pirates last year's nemesis at Gage Park, Sunday 12:30 P. M., Diamond Three.

— Frexy.

GARSINKITĖS NAUJIENOSE

SIUSKIT PER NAUJIENAS PINIGUS LIETUVON

To prašo Lietuvos žmonės ir taip pataria Lietuvos bankai

No thrill like an Eight

No Eight like a HUDSON

Lengvas Pirkti--Nebrangus Operuoti

Hudson suardė visas aštuonių cilinderių karų augštų kainų ir operavimo brangumo užtvaras. Pastebėtinas naujas išsivystymas suteikia tukstančiams tą pažymėjimą ir veikimą, kuris ikišiol buvo prieinamas tik keliems.

Nuo momento, kaip jųs paimsite valdomąjį ratą šio paties moderniškiausio iš Aštuonių, jųs tuojau pajausite jo viršenybę. Gražųs ir didelės jėgos, jo jokis karas neviršija pradėjimo greitume ir švelnume bėgimo.

Slenkite pamaži augštojoj gyroj. Tada nepaliesdami gyros šiftavimo rankienos, paspauskite savo koją iki grindų ir šaukite priekyn ekspresinio traukinio greitumu.

Ateikite, pamatykite jį ir pasivažinėkite juo. Jis panaujins jusų pirmąjį pradžiugimą važinėjimo automobiliais. Jis suteiks jums smagumo savo aštuonių cilinderių jėga. Jis patenkins jus savo operavimo ekonomiškumu, kokio niekad pirmiau nebuvo pasiekta panašaus veikimo kare. Ir jųs pasakysite, kaip tukstančiai sako, "Štai karas".

$1050 už COACH

Devyni kiti modeliai tiek pat žemai įkainuoti. Didelis pasirinkimas spalvų. Visos kainos f.o.b. Detroit, iš dirbtuvės.

Karas jusų išbandymui bus prisiųstas pas jusų duris.

Tik pasivažinėdamas ar draivindamas Hudson's Great 8 jųs įkainuosite jo smagų operavimą. Jųs esate kviečiamas pasiimti bandymui karą ir išbandyti jo švelnų bėgimą, greitumą, įsibėgimą, jėgą, lengvumą valdyti, komfortą ir ekonomiją. Pašaukimas telefonu atvež Hudson's Great 8 pas jusų duris.

HUDSON'S *Great* 8

HUDSON MOTOR CO. OF ILLINOIS

2220 So. Michigan Ave. Tel. Calumet 6900. Kreipkitės į artimiausią pardavėją

NORTH

Buckingham Motors, Inc.
3948 N. Damen Ave.
Lincoln Ave. at Irving Park Blvd., Buckingham 2310

Hudson Motor Co. of Illinois
Evanston Branch
1820 Ridge Ave.
Sheldrake 2300 University 720

Hudson Motor Co. of Illinois
North Side Branch
6259 Broadway
Sheldrake 7210

Keystone Motor Sales Corp.
3143 W. Lawrence Ave.
Keystone 3400
and
4940 N. Western Ave.

North-West Hudson Co.
6715 Olmstead Ave.
Edison Park, Ill.
Newcastle 3150

A. W. Person
Highland Park, Ill.
Highland Park 2492

NORTH (Continued)

Plamondon Motor Co.
4824 Sheridan Road
Longbeach 1818

Portage Park Hudson Co.
4101 Milwaukee Ave.
Pallisade 1800

WEST

Berwyn Hudson-Essex Co.
3145 Oak Park Ave.
Berwyn, Ill.
Berwyn 351

Crandall Motor Car Co
439 Madison St.
Oak Park, Ill. Euclid 5917

Crandall Motor Car Co.
of Maywood
Illinois
51 Lake St. at First Ave.
Maywood, Ill. Maywood 360

Hudson Motor Co. of Illinois
Logan Square Branch
2647 Milwaukee Ave.
and
2401 Logan Blvd.
Spaulding 3000

WEST (Continued)

Hudson Motor Co. of Illinois
Parkway Branch
3308 W. North Ave.
Albany 4010

Hudson Motor Co. of Illinois
West Side Branch
3910 Ogden Ave.
Lawndale 0911
Lyons Motor Sales
8027 Ogden Ave.
Lyons 7121 Lyons, Ill.

Paragon Motor Car Co.
5901 W. Division St.
Columbia 5670

S. & R. Motor Sales Corp.
3854 W. Roosevelt Road
Van Buren 4910

Jas. Singer Motor Sales
1428 Roosevelt Road

Monroe 6319 Haymarket 0912

Sullivan-Morgan Motor Sales
4701 Washington Blvd.
Mansfield 2414
and 6201 W. 22nd St.
Berwyn 2171

WEST (Continued)

Schellenberger Motor Sales
5028 W. 22nd St. Cicero 1887

SOUTH

Ajax Auto Company
7800 Stony Island Ave.
Saginaw 1400

Burke Motor Sales
3513 Archer Ave.
Lafayette 5160

Calumet Motor Co.
10940 S. Michigan Ave.
Pullman 7300

Halsted Hudson-Essex Co.
7023 Halsted St. Triangle 0341

Herbert Motor Sales
7420 Cottage Grove Ave.
Vincennes 6715

Hebert-Temple Motor Sales
8948 Commercial Ave.
Regent 4082

Hendricks-Mitchell Motor Sales
5200 Lake Park Ave.
Fairfax 0825-6

SOUTH (Continued)

Heyne Motor Sales
5104 S. Ashland Ave.
Prospect 7916

Hudson Motor Car Co., of Wentworth Ave. Branch
7141 Wentworth Ave.
Triangle 5900

Midway Corporation
6044 Cottage Grove Ave.
Fairfax 4810

Jack Perlman Motor Sales
6727 S. Western Ave.
Hemlock 6637

S. & R. Motor Sales
8031 S. Halsted St.
Vincennes 6308

Stratford Motor Sales
708 W. 63rd Street
Wentworth 1914

E. L. Shaver Co.
619 Hohman Ave.
Hammond 80
Hammond, Ind.

SAUGIAUSIS ŠIŲ DIENŲ PIRKIMAS

NAUJAS Kimball Radio

Iš Atsakomingiausių Lietuvių Krautuvių

Peoples Furniture Co.

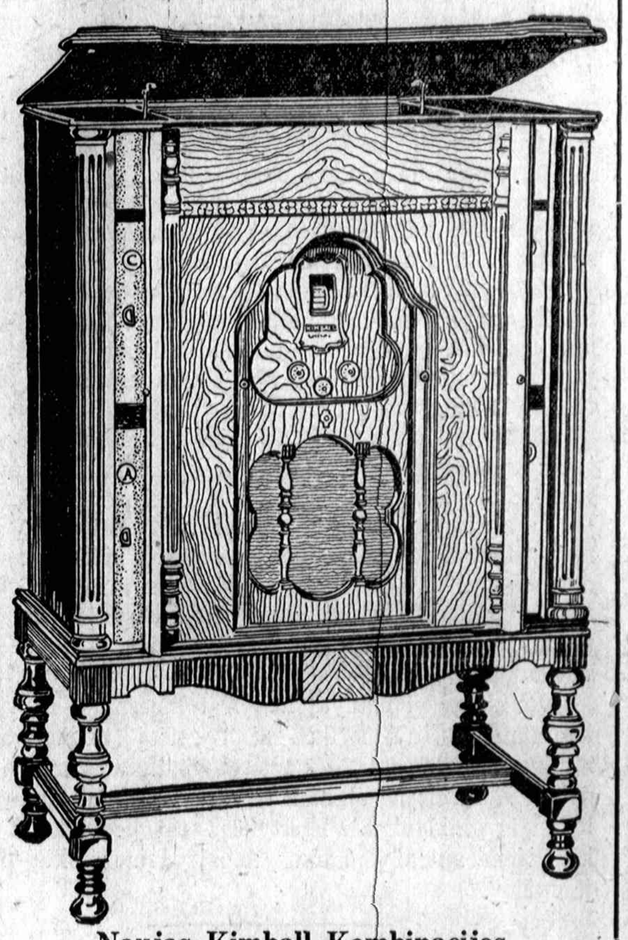

Naujas Kimball Kombinacijos Radio Mados No. 7

Kuomet perkate Kimball radio gaunate geriausiai ištobulintą radio markete. Jis teiks garsiai maloniai švelnų ir gamtišką balsą, kaip dainas taip ir muziką. Su juo pasieksite taip lygiai kaip artimas ir tolimas broadcsting stotis. Jis laikys ilgiau be susigadinimo, nes jie yra saugiausiai padaryti per didžiausius, atsakomingiausius ir seniausius išdirbėjus, kurie turi 73 metus patyrimo muzikalių instrumentų išdirbime, W. W. KIMBALL COMPANY.

BET ŠTAI KAS YRA SVARBIAUSIA RADIO PIRKĖJUI

Kad Kimball radio pirkėjas yra apsaugotas nuo kainos puolimo. Nes Kimball radios yra kaipo vieninteliai radios turinti pastovią vertę ir nėra per augštai apkainuoti ir pirkėjas visuomet gauna pilną dolerio vertę, kuri pasilieka ant visados. Atlankykite Peoples Krautuves ir pamatykit naujus modelius Kimball radios ir Kimball Kombinacijos radios, pasirinkimas 4 skirtingų madų už kainą nuo $165.00 iki $310.00 be tubų.

Išparduodame už labai nužemintas kainas naujus radios, nekurių išdirbysčių už mažiau kaip pusę kainos, R. C. A. Radiolas, Zenith, Victor, Sparton, Atwater Kent, Fada ir kitus.

SOUTH WEST SIDES LARGEST STORES
The Peoples Furniture Co. Inc.
FURNITURE, RADIOS, PIANOS, RUGS, STOVES & GEN. HOUSEHOLD GOODS
EVERYTHING For The BETTER HOMES

4177-83 Archer Ave. - 2536-40 W. 63rd St.

Brighton Parke CHICAGO, ILL. — Marquette Parke CHICAGO, ILL.

NAUJIENOS

The Lithuanian Daily News
Published Daily Except Sunday by
the Lithuanian News Pub. Co., Inc.
1739 South Halsted Street
Telephone Roosevelt 8500

Editor P. GRIGAITIS

Subscription Rates:
$8.00 per year in Canada
$7.00 per year outside of Chicago
$8.00 per year in Chicago
3c per copy

Entered as Second Class Matter March 7th, 1914, at the Post Office of Chicago, Ill., under the act of March 3rd 1879.

Naujienos eina kasdien, išskiriant sekmadienius. Leidžia "Naujienų" Bendrovė, 1739 So. Halsted St., Chicago, Ill. Telefonas Roosevelt 8500.

Užsisakymo kaina:
Chicagoje — paštu:

Metams	$8.00
Pusei metų	4.00
Trims mėnesiams	2.00
Dviem mėnesiam	1.50
Vienam mėnesiui	.75

Chicagoj per išnešiotojus:

Viena kopija	3c
Savaitei	18c
Mėnesiui	75c

Suvienytose Valstijose, ne Chicagoj, paštu:

Metams	$7.00
Pusei metų	3.50
Trims mėnesiams	1.75
Dviems mėnesiams	1.25
Vienam mėnesiui	.75

Lietuvon ir kitur užsieniuose [Atpiginta]

Metams	$8.00
Pusei metų	4.00
Trims mėnesiams	2.50

Pinigus reikia siųsti pašto Money Orderiu kartu su užsakymu.

KRAUJO RYŠIAI IR TAUTOS

Jungtinių Valstijų ambasadorius Londone, gen. Dawes, pasakė kalbą apie draugingus santykius tarpe Anglijos ir Amerikos. Tie santykiai, jo nuomone, remiasi ne tuo, kad vienos šalies pasiuntiniai arba neoficialiniai asmens gražiai pakalba apie kitą šalį, bet tuo, kad šitas dvi šalis jungią kraujo ryšiai.

"Aš turiu garbės", pareiškė gen. Dawes, "atstovauti šioje šalyje valdžiai daugiau kaip 120,000,000 žmonių, kurių pusė yra kilę iš anglų. Mano šalyje todel yra britų kilmės bent 10,000,000 žmonių daugiau, negu kad gyvena pačioje Britanijos saloje."

Taigi Jungtinių Valstijų ambasadorius mano, kad šios dvi šalys, kaipo "gimininingos", privalo viena su antra gyventi sutikime ir draugingume.

Geras, žinoma, yra dalykas, kad ambasadorius Dawes stengiasi sustiprinti draugingumo santykius tarp Amerikos ir Anglijos. Bet jo argumentacija yra silpnoka. Santykiuose tarpe tautų apie kraujo ryšius vargiai galima ir kalbėti. Tauta yra perdaug didelis įvairių genčių mišinys, kad butų galima jos narius laikyti "giminėmis". Pati tauta yra ne kraujo ryšiais sujungta žmonių grupė, bet tam tikras **kulturinis vienetas.** P. Dawes maišo tautybę su "veisle".

Sulig jo teorija išeitų, kad juo artimesnė yra viena tauta kitai pagal savo kilmę, tuo ji turi but jai draugingesnė. Bet praktikoje dažnai esti visai priešingai. Lenkai su rusais yra slavai, o betgi jie vieni antrų labai nemėgsta; anglai savo kilme yra artimi vokiečiams, bet didžiamjam kare jie kovojo vieni prieš antrus. Antra vertus, vokiečiai neturi nieko bendro su turkais, bet Vokietija ir Turkija kariavo išvien prieš Santarvės valstybes.

Reikia todel manyti, kad ir tolimesnius santykius tarp Anglijos ir Amerikos nuspręs ne jų tariamojo "giminingumo" laipsnis, bet kiti dalykai. Jeigu tarp šitų dviejų šalių eis nesulaikomos varžytinės del rinkų prekybai ir ginklavimosi lenktynės, tai jiedvi kada nors kibs viena antrai į plaukus, nepaisydamos jokių "kraujo ryšių".

PARTIJOS IR SROVĖS KLAIPĖDOJE

Rinkimuose į Klaipėdos miesto tarybą, kaip praneša "Elta", dalyvavo 15,435 piliečiai, sudarą 74.5% visų balsuotojų. Jų balsai pasidalino tarpe trylikos įvairių sąrašų. Išrinkta viso 40 tarybos narių. Lietuviai šiuose rinkimuose laimėjo 3 vietas, pravesdami 6 atstovus. Komunistai vieną vietą pralaimėjo, socialdemokratai laimėjo dvi vietas, valdininkai pralaimėjo dvi vietas, miestelėnai (kurie rėmė miesto valdžią) pralaimėjo tris vietas.

Vadinasi, rinkimuose pralaimėjo komunistai ir vokiečiai tautininkai, o laimėjo socialdemokratai ir lietuviai.

OLŠAUSKAS DAR TEBEKUNIGAUJA

Pralotas Olšauskas, kuris yra nuteistas į sunkiųjų darbų kalėjimą už našlės Ustjanauskienės nugalabinimą, dar vis tebėra kunigas. Kauno laikraščiai praneša, kad katalikų bažnyčios vyriausybė ("Kurija") da tik rengiasi nuvilkti jam sutaną ir atimti "šventą" žiedą. Kartu laukiama, kad tas "dvasiškas" žmogžudys busiąs ir visai išmestas iš tikinčiųjų tarpo, t. y. ekskomunikuotas.

Bet jeigu pasaulinis teismas nebutų tą klerikalų šulą pasmerkęs, tai Lietuvos vyskupai nebutų nė galvoję apie jo kunigiško "stono" panaikinimą. Veikiausia jis ir pats butų dar patekęs į vyskupus, nors, kaip iš liudininkų parodymų teisme buvo matyt, jau seniai daugelis žmonių žinojo apie jo paleistuvingą gyvenimą.

Apžvalga

KOMISARAI IR KOMJAČEIKOS

Amerikos komunistų partijos boseliai veda smarkią kovą su partijos nariais, kurie nenori šokti pagal jų dudą. Neseniai įvyko įdomus konfliktas tarp centro paskirto New Jersey's organizatoriaus ir komunistų kuopos ("branduolio") Cliffside'je, N. J. Pats organizatorius tą konfliktą aprašo viename stalincų organe.

Kuopa, su kuria jisai susikirto, pasirodo, susideda iš lietuvių. Jisai apie ją rašo:

"Tasai branduolys, kuris pasilikęs nuo Socialistų Partijos, gyvuoja per penkioliką metų. Susideda iš trylikos narių, visi lietuviai. Laike to periodo narių skaičius nei sumažėjo, nei nepadidėjo. Susideda iš sekamų elementų: penki biznieriai, vienas butlegeris ir saliunčikas, vienas formanas, o kiti yra darbininkai, kurie išsigimė (! "N." Red.) tarpe tų biznierių."

Toliaus komisarėlis pasakoja, kaip jisai tuos tryliką senų komunistų bandė "organizuoti". Sako:

"Kuomet aš pirmu kartu aplankiau tą branduolį, kaipo sekcijos organizatorius, aš turėjau atnešti jiems sekcijos komiteto nutarimą kas liečia partijos abelną darbą, ypatingai Pirmą Gegužės. Kuomet buvo paimtas Pirmos Gegužės klausimas, jie pasipriešino rengimui bile kokio mitingo ant gatvės arba demonstracijos. Nesutiko net svetainėj rengti mitingo, aiškindami, kad Cliffside darbininkai nėra prisirengę ateiti į demonstracijas ir kad jie nieko nesupranta apie komunizmą... Kuomet buvo pakeltas klausimas del dalinimo specialio Daily Workerio gegužinės numerio, tai jie sukilo ir atsisakė ką nors bendro turėti su Daily Worker. Tiktai kuomet jie buvo pagrasinti (! "N." Red.) išmetimu iš Partijos, paėmė 1,000 Daily Worker kopijų, iš kurių 500 buvo išplatinta."

Po to prasidėjo represijos prieš "branduolį". Sekcijos komitetas perorganizavo kuopą savotiškai, kai kuriuos narius pašalino, kitus pašaukė į "kontrolės komisiją" pasiaiškinti ir davė kuopai eilę visokių instrukcijų.

"Branduolys" buvo priverstas nusilenkti "sekcijos komiteto" diktaturai. Nariai pasižadėjo "sekcijos" instrukcijas pildyti. Bet kova nepasibaigė. Organizatorius pasakoja toliaus:

"Visas sekcijos instrukcijas ir Partijos darbo metodas tie draugai surado perdaug radikališkomis. Jie tuojaus sušaukė specialį susirinkimą, pirma reguliarinio susirinkimo, išskyrė (išmetė? "N." Red.) branduolio organizatorių ir pasišaukė išmestą butlegerį. Sekamam reguliariam susirinkime, kuris buvo laikomas tam pačiam saliune, kuriame ir aš buvau, aš patiekiau nuo sekcijos pildomojo komiteto dienotvarkį. Groserninkas Stevens tuojaus pasikėlė ir pasiulė dienotvarkį, kuris buvo paruoštas slaptam mitinge, ir pareiškė, kad didžiuma jį sudarė. Tiems draugams buvo pasakyta, kad tik Partijos organizatoriai turi teisę patiekti dienotvarkį (įdomu — "N." Red.), o draugai gali pridėti, ką jie nori. Atsakymas sekcijos organizatoriui buvo: 'Jeigu tau nepatinka tas dienotvarkis, gali eiti sau, o jei ne, tai mes išmesime. Tą vienetą mes valdėme per penkioliką metų ir niekas jo nevaldys kaip tik mes.' Aš turėjau atsišaukti į kelis darbininkus, kurie ten buvo, kad jie apleistų tą susirinkimą ir turėtų susirinkimą toj vietoj, kur mes galėtume svarstyti Partijos problemas, o ne kalbines problemas."

Kuo viskas galų gale pasibaigė, organizatorius nepasako. Bet atrodo, kad tą lietuvių komunistų kuopą jisai, už nepaklusnumą, sudaužė į šmotus.

Tai įdomus vaizdelis, kaip tvarkosi Stalino užlaikoma komunistų partija. Ar komunistų kuopos ir nariai turi daugiaus teisių, negu katalikų bažnyčioje parapijonai?

NELEIDO MINĖTI ST. SEIMO SUKAKTUVES

Iš "Socialdemokrato" patiriame, kad Lietuvos socialdemokratai rengėsi iškilmingai paminėti Steigiamojo Seimo 10 metų sukaktuves. Toje iškilmėje žadėjo dalyvauti ir socialistinio Internacionalo atstovas, Arthur Crispien. Bet Lietuvos valdžia neleido paminėjimą rengti, todel Internacionalas pasitenkino tuo, kad prisiuntė Lietuvos socialdemokratų centrui sveikinimo laišką, kuris skamba taip:

"Kadangi sukaktuvių minėjimas negalėjo įvykti, Socialistinis Internacionalas siunčia Jums šiuo keliu broliškus sveikinimus. Minėjimas galėjo but sutrukdytas, bet negali but sutrukdyta nenugalima socializmo ideja.

"S. D. Internacionalo vykdomojo komiteto vardu

"Adler, Vandervelde."

Apie Įvairius Dalykus

Didžiosios žmonijos nelaimės

Daugiausiai žmonių gyvybių reikalauja karai, badas ir potviniai. — Ugniakalnių užversti miestai. — Žemės drebėjimai. — Gaisrai. — Neatsargumo ir lengvapėdiškumo aukos ir kt.

Neseniai laikraščiuose skaitėm apie įvykusias dvi dideles nelaimes, kurios pareikalavo daug žmonių gyvybių. Filipinų salose praužė baisus viesulas sugriaudamas daugybę miestų ir kaimų, daugelį žmonių užmušdamas ir sužeisdamas, o tukstančius palikdamas be pastogės ir Jungtinėse Amerikos valstybėse, Ohio valstybėj kilo šiurpus kalėjimo gaisras, per kurį žuvo iš viso apie 323 žmonės , o daug kalinių liko sužeista, kurių didžioji dalis labai sunkiai. Pagalvojus apie tą gaisrą tiesiog šiurpas krato. Kalėjimas buvo sauskimšai prikimštas kalinių. Viso kalinių buvo apie 5,000, kurie pavalgę grįžo į kameras, buvo užrakinti ir,.. tuo momentu kilo gaisras staiga apimdamas visą kalėjimą. Visi prižiurėtojai išsigandę išbėgiojo, o kaliniai pradėjo kepti užrakintose kamerose...

Ta proga bus pravartu pažvelgti ir į kitas didžiąsias žmonijos nelaimes, kurių buvo įvairiose vietose gana daug ir kuriose žuvo daug žmonių.

—"Nuo bado, maro, ugnies ir karo, išgelbėk mus Viešpatie!" —tokie maldos žodžiai skamba tukstančiuose pasaulio bažnyčių. Į tuos maldos žodžius tikintieji žmonės sudėjo baisiausias žmonijos nelaimes, nes badas, ugnis, karas iš tikro žmonijai atneša daugiausiai nelaimių, daugiausiai pasauly pražudo gyvybių.

Vien tik pasaulinio karo metu žmonija neteko apie 12 milijonų žmonių. O kiek netiesioginiai nuo karų nukenčia? Juk kiekvieną karą lydi didesnis ar mažesnis badas, ligos ir kitos nelaimės, bet apie karus čia nekalbėsime, nes karus patys žmonės suruošia ir padukusi technika "ištobulina" — čia man rupi daugiausiai gamtos katastrofos ir tos nelaimės, kuriose patys žmonės yra mažiau kalti.

Bene didžiausioji žmoniją ištikusi nelaimė tai priešistoriniais laikais įvykęs, anot daugelio tautų padavimų, pasaulinis tvanas, kuriame, kaip Šv. Rašte sakoma, išsigelbėjo tik keli žmonės. (Dabar laikomasi apie pasaulinį tvaną daug rimtesnės nuomonės, sulyg kuria jokio visuotino tvano nebuvo, nes nebuvo tam reikalingų aplinkybių, o buvo tik didelis potvynis, kurių ir vėliau atsitikdavo. Minimas šventrašty ir padavimuose tvanas, tai paprastas didelis potvynis apipintas įvairomis legendomis, bet apie tai ne čia vieta kalbėti).

Dideliu potvyniu per kuriuos žudavo dešimtys ir net šimtai tukstančių žmonių, pasitaikydavo ir vėliau ypač Mezopotamijoj. Ypač baisųs ir naikinantieji potvyniai esti, kai sąryšy su jais kyla nepaprasti viesulai ir žemės drebėjimai jūros dugne... Be to didžiausis istoriniais laikais potvynis buvo 1927 mt. Amerikoje, kai išsiliejusi vandeningiausia pasaulio upė Mississipi, užliejo visą Luizianos valstybę apie pusantro tukstančių kv. kilometrų ploto ir viską nuplovė.

Be šių, buvo dar daugybė smulkesnių potvynių.

Toliau—ugniakalnių išsiveržimai.

Apie 80 mt. po Kristaus garsusis Vezuviaus ugniakalnis išsiversdamas palaidojo tris didelius miestus: Herkulanumą, Stabiją ir Pompeją su visais jų gyventojais.

1883 metais Martinikų saloje (Antilų salos) išsiveržęs ugniakalnis per keletą valandų sunaikino St. Perre miestą, turėjusį virš 25 tukstančių gyventojų.

Toliau — ugniakalnių išsiveržimai dažnokai pasikartoja ir paima daug žmonių aukų. Pav. Vezuvius nuo Kristaus gimimo yra išsiveržęs apie 30 kartų, vis padarydamas mažesnes ar didesnes nelaimes.

Toliau—badas. Ši šiurpi nelaimė paima bene daugiausiai žmonių gyvybių. Kinijoj, Arabijoj, Indijoj badas beveik kasmet nuvaro į kapus daug tukstančių žmonių (ir dabar yra žinių apie badą Kinijoj). 1922 mt. Rusijoj badu mirė keli milijonai žmonių, o 1865 metais Bengalijoj (Indija) per vienus nederliaus metus badu mirė virš milijono žmonių!

Badas paprastai kyla ištikus nederliui, bet geras bado sąjungininkas yra ir karas. Kiekvieną didesnį karą beveik visuomet lydi ir badas.

Musų seneliai irgi dar kalba apie baisius bado metus Lietuvoje per kuriuos išmirę daug žmonių.

Toliau daug aukų paima ir ypač baisųs esti žemės drebėjimai, jeigu jie pasitaiko miestuose, ar šiaip tirščiau apgyventose vietose. Silpnų žemės drebėjimų esti beveik kasmet, didesnių gi, žinoma, esti rečiau.

Ne vienas dar pamena, kad 1923 mt. rudenį laikraščiai rašė apie baisų žemės drebėjimą Japonijoj, kur buvo sugriauta Tokio (sostinė) ir kiti miestai ir nukentėjo apie 220 tukst. žmonių.

Ypač baisu, kai su žemės drebėjimu kyla potvynis — įsisiubavusi jura šluoja miestus ir kaimus. Taip 1908 mt. Sicilijos saloje žemės drebėjimas ir vanduo prarijo du miestus su apie 200.000 gyventojų ir dvi mažas salas nušlavė nuo žemės paviršiaus.

1906 m. žemės drebėjimas sunaikino didžiulį San-Francisko miestą (Amerikoj). Nukentėjo virš 300,000 žmonių.

Taip pat buvo daug ir baisių žemės drebėjimų Portugalijoj, Italijoj, Bulgarijoj, Graikijoj, Amerikoj ir kitur, kur žuvo daug žmonių, bet jų visų išvardyti čia negalime.

Baisios viesulos irgi daug nelaimių pridaro. Taip 1926 mt. Floridoj (Amerika) viesulas sugriovė didelį miestą. Žuvo virš 10 tukst. žmonių, o kiek sužeista, kiek liko be pastogės!

Gaisrai taip pat atima daug žmonių aukų. Jie ypač buna baisųs dideliuose teatruose, kinuose, bažnyčiose ir kituose viešuose namuose. Ypač gaisrai pavojingi teatruose (ten didžiausių nelaimių ir esti) kilus panikai. Taip 1881 mt. Vienos teatre per gaisrą žuvo apie 450 žmonių ir daug buvo sužeista. Panašių nelaimių pasitaikydavo dažnai.

Neseniai Ohio kalėjime (kaip pradžioj minėjau) kilo šiurpus gaisras ir buvo daug aukų, o rašant šiuos žodžius gauta žinių, kad prieš Velykas sudegė viena Rumunijos cerkvė su apie 150 maldininkų, daugiausiai vaikų. Bažnyčios vienintėlės durys buvo atidaromos į vidų ir kilus panikai, miniai besigrudant buvo užmygtos ir patys maldininkai uždaryti. Todėl jie ir žuvo liepsnose. Jeigu durys butų buvę atidaromos į orą, visi maldininkai lengviausiai butų išsigelbėję. Dabar Rumunijoj išleistas įstatymas, kuriuo visos viešųjų įstaigų durys turi buti atidaromos į orą, o 100 sudegusių vaikų motinų, prisiekė neiti nuo kapo kol nemirs badu!.. Taip šiurpi ta tragedija!

Nemažai nelaimių žmonijai atneša ir stoka paprasto atsargumo, lengvapėdiškumas ir garbės troškimas.

Visi dar prisimename Nobilės lengvapėdišką žygį, dažnai skaitome žinutes apie daugelį kitų "žygių", bet jie palyginti mažai gyvybių nusineša ir jais mažai domimasi.

Bet neatsargumas ir didesnių nelaimių atneša. Dar daugelis ir musų kaimiečių atsimena garsiąją rekordo siekiančio laivo "Titanic" katastrofą 1912 mt., kurioje žuvo apie 1,500 žmonių! Laivas žuvo ir labai greit nuskendo susiduręs su ledų kalnu. Ta katastrofa ypač tuo garsi kad žuvo daugiausiai "rinktiniai žmonės".

Panašių, bet mažesniam maštabe, nelaimių pasitaiko gana dažnai. O kiek dabar žusta atskirų rekordų mėgėjų!.. Ir visi jų "žygiai", baigiasi tik mažute laikraštine žinute!

Įvairiuose pramonės kraštuose daug pasitaiko nelaimių dirbtuvėse, ypač kasyklose. Kasmest žusta daugybė angliakasių nuo dujų, užgriuvimų, oro stokos ir gaisrų kasyklose. Baisiausia kasyklų nelaimė įvyko 1906 metais Francijoj — žuvo virš 1200 darbininkų. Panašių mažesniam maštabe nelaimių dažnai ypač esti Amerikoje.

Čia mes suminėjome tik didžiausių nelaimių keletą — jų buvo daug daugiau. O kiek per tas nelaimes buvo medžiaginių nuostolių!.. Kiek šimtmečiais žmonių krauto turto liko sunaikinta!

Teisingi tie, kurie sako, kad žmogų kiekviename žingsny persekioja mirtis... Vieno didmiesčio gatvių katastrofose kasdien žusta keliolika žmonių, o kiek jų žusta dirbtuvėse ir kitur, kiek žusta žmonių nuo nelaimingų atsitikimų per vieną parą visame pasauly!.. Jeigu mes žinotumėm tikrus skaičius—plaukai ant galvos pasišiauštų. Mes pratę prie ramaus kasdieninio gyvenimo net nepamanome, kad šiandien tai vienur, tai kitur baisios nelaimės žmones persekioja.

Vien nuo nuodingų gyvačių Indijoj miršta virš 20,000 žmonių, o kiek suodrasko plėšrųs žvėrys, kiek miršta nuo įvairių ligų, epidemijų etc. Dar ir musų seneliai primena baisią choleros epidemiją, kuri iš Indijos ir Lietuvą buvo pasiekusi. Kiek milijonų žmonių ji pražudė!..

Pagaliau dar ir mes patys prisimenam kai nesenai nuo šiltinės ir kt. ligų epidemijų, del blogos medicinos priežiuros, kiekvienoj parapijoj kasdien po 2—3 numirėlius laidodavo!.. Visa tai, žinoma, tik mažas lašelis, bendroje didžiųjų žmonijos nelaimių juroje.

Žmonės vis ieško budų nugalėti gamtą... Bet nežiurint didžiausios pažangos, nežiurint visų tiesiog stebuklingų išradimų, žmogus kovoje su gamta dar silpnas... toje kovoje žmogui gamta dar daug, daug nelaimių pridaro... daug žmonių gyvybių sunaikina.

Bet žmogus nenusileidžia. Jis tikisi, kad laikui bėgant technika nugalės gamtą, o medicina ir chemija apsaugos žmones nuo ligų, prailgins amžių etc., bet kol kas dar tik kova eina... žiauri ir sunki kova tarp žmogaus ir gamtos...

"L. U."

Andrejs Upits

Vaivorykštės Tiltu

Iš latviško vertė Emils Skujenieks

(Tąsa)

"Taigi, tai visaip išeina gerai. Nei velnio jau nebegalima uždirbti. Nuo trečiadienio aš aptarnauju kabinetus, o ten lankosi beveik vieni liurbiai. Pereitą naktį tas bugalteris iš miesto valdybos ir tas antras iš lotto kliubo. Dvi panelės ir taip sau širyt iki ketvirtos. O sąskaita — tukstantis šeši šimtai. Ką tai reiškia — dešimtas nuošimtis, kai aš visą naktį turiu ten su jais pražiopsoti."

"Argi tik tiek moka?"

"Kai esti ponai kaip reikiant. O čia tokie plikšoniai! Kabineto jiems reikia. Panelių reikia!"

Amalija susiraukė, lyg ją kas po skara kutentų.

"Panelės... Na, ten jųs visi tokie pat..."

Arnoldas buvo atsisegęs kailinius. Amerikoniško aukso laikrodžio retežėlis žvilgėjo ant dryžuotos aksominės liemenės. Žaliai raudonas nosinaitės kampas kyšojo iš viršutinės švarko kišenelės. Amalija pati išsigando savo ne vietoje pasakytosios pastabos, atsiprašinėdama ir pasitaisydama pastumėjo savo kojas arčiau prie jo kaliošų. Žvilgančiomis akimis žiurėjo į tvirtąjį kuną, kuris lieknomis linijomis išputė rubus.

Arnoldas daugiau domėjosi kambariu, nei jos kojomis.

"Ar tie laužai Dzintarnieko?"

"Stalas su tais popierio skarmalais — tikriausiai. Tapčioną nusinešėm nuo pastogės, ten turime visą kruvą senų baldų. Ir apie tai aš kalbėjaus su ponia Tomberg. Ji sutinka. Reikią užlipti, pažiurėti, kas ten mažiau reikalinga. Šykšti, lyg šarka, bijosi, kad mes tais griozdais perdaug nepraturtėtumėm."

Arnoldas nusijuokė. Kreidos baltumo dantys pažvilgo už riebiosios viršutinės lupos. Juodųjų akių žvilgsnis pirmą sykį ilgiau ir atydžiau užgaišo prie Amalijos veido.

"Lovą aš pats turiu — siauroka, bet jau mums užteks. Tu pažiurėk porą stalų, kedes ir kokią sofą. Šiandien turime tryliktą. Aš norėčiau jau nuo sekančios pirmos įsikraustyti."

Jis išsitraukė laikrodį. Amalija pastebėjo prie jo švarko apykaklės tokį pat žetoną, kokį turėjo ponas Nelkė ir Emanuelis Sprukstinis. Pirmykščio jau nebebuvo.

"Tai tu esi perėjęs į "Merkuriją"? Ir dabar užsiimi boksu?"

"Aš turiu trainingą pas Žibeiką. Trečią dieną Velykų pirmą sykį pasirodysiu viešai."

Amalija sužavėta suplojo delnais.

"Trečią dieną Velykų! Butinai nueisiu! Kur tai bus? Jusų draugijoje?"

(Bus daugiau)

ATĖJO "Kulturos" No. 4. Galima gauti "Naujienose". Kaina 45 centai.

Tarp Chicagos Lietuvių

Brighton Park

Siurpraiz parė

Ši šauni parė rengiama poniai X. Rengėjai—jos duktė ir Raulas. Parė įvyksta 8 dieną šio mėnesio pačios parininkės namuose.

Pradžioje, kolektorkoms pasklydus po platųjį lietuvišką pasaulį, nekaip sekėsi, del to kad nebuta eksperto tame darbe, ir beveik neturėta vilties, kad parė įvyktų kada nors.

Kadangi tečiau Chicagoje randasi ekspertas parėms rengti ir jo parės išeina visuomet su geriausiomis pasėkomis, tai ir kreiptasi pas Raulą, nors ir ant fifty-fifty bazės. Ale užtai busime šiur, kad parė įvyks!

Ir štai jau kolektorkos, po jo komanda, aprupintos paliudymais ir Raulo parašu, darbuojasi.

Pradžia, žinoma, sunki. Su senberniais ir individualėmis parapijonkomis viskas gerai, bet su kai kuriais biznieriais turime keblumų, kadangi jie reikalauja, idant kolektorkos išpildytų tam tikrą blanką arba duotų rasytę ir pasirašytų savo vardą, adresą ir kiek gavo kolektos. Mat, kai ateis pavasaris ,tai jie, tie biznieriai — šmakšt ir pakiša tą rasytę inkom taks kolektoriui. Reiškia, jo biznierio, išlaidos pasididina visa penkine (arba ta suma, kokią jis davė kolektorkai). Taigi biznieriui nebereikės mokėti taksų ant tos sumos. O kolektorkos pajamos, antra vertus, tokia pat suma bus padidėjusios. Ir štai kol surengia kolektorka per metus kokį tuziną parių, tai jos turtas pasirodys paaugęs tiek, kad jai reikės jau mokėti inkom taksai.

Matote kaip išgudrėjo biznieriai!

Well, del to net ir pats Raulas yra susirupinęs, ir neužilgo mano šaukti kolektorkų konferenciją, kurioje teks svarstyti taksų klausimas.

Mes esame linkę manyti, ir net įsitikinę, kad biznieriai privalo duoti kolektas, ir dar, prie to, užsimoketi taksus.

Šios gi parės, apie kurią minėjau savo rašto pradžioje, dalyviai bus visi parinktiniai. Brighton Parko ir apielinkės krikščionys-demokratai. Parę pradėsime su malda, o užbaigsime Raulo spyčiu.

—Raulo sekretorius.

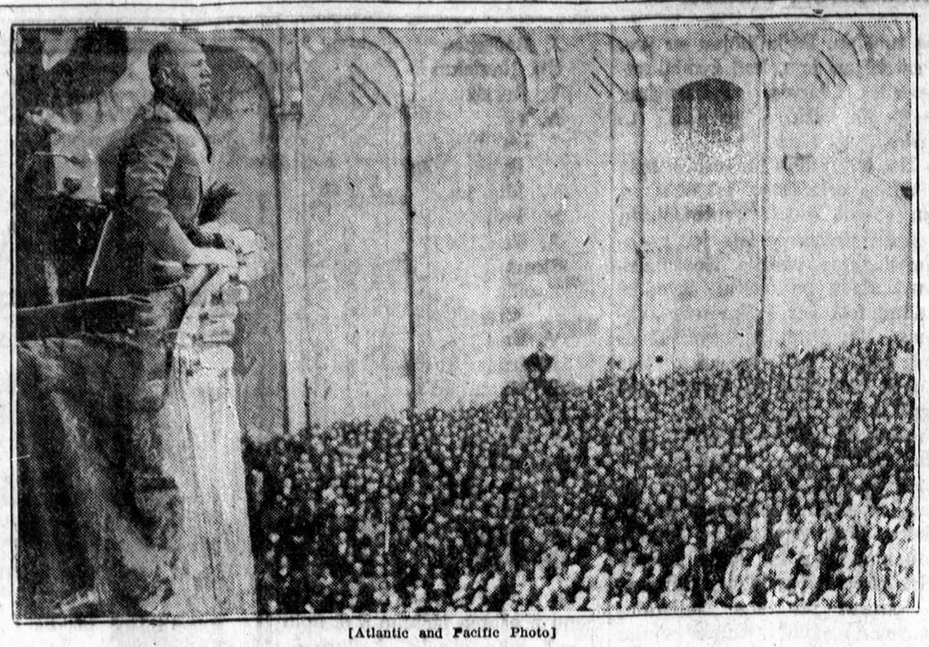

[Atlantic and Pacific Photo]

Pistoia, Italija. — Diktatorius Benito Mussolini susirinkusiai miniai sako labai karingą prakalbą.

Cicero

Smulkios žinios

Jau buvo rašyta, kad šį mėnesį įvairios organizacijos laiko prieš-pusmetinius susirinkimus.

Pirmas toks susirinkimas teko Vakarinės Žvaigždės Pašalpiniam kliubui. Susirinko ne daugiausia. Bet aktyvieji tavorščiai susirinko visi, todel kad buvo svarstoma sumanymas, idant ateityj Lietuvių Namo Bendrovės reikalai butų balsuojama nuo šėrų, o ne nuo ypatų—kaip daryta iki šiol.

Tas sumanymas yra tai baisiausias vadinamiems "progresyviams". Na, jie ir spyrėsi, kiek galėdami, kad Namo Bendrovėje pasiliktų balsavimo budas toks, koks jis buvo. Taip šiame susirinkime ir nubalsuota palikti po senovės.

* * *

Pračjusio trečiadienio vakare įvyko Lietuvių Improvement kliubo susirinkimas. Kaip tokiu šiltu oru, koks buvo tą dieną, tai susirinko narių nemažai. Reikalai svarstyta rimtai. Iš įvairių komisijų raportų pasirodė, kad šis tas veikiama tikslu sumažinti mėtimą bolių gatvėse ,bet visai tą amerikonišką sportą sulaikyti negalima.

Nurodyta, kad automobilių greitas važiavimas yra priežastimi daugelio nelaimių. Ir tą dieną įvyko nelaimė. Autas suvažinėjo mažą vaikutį —keturių metų Mikeliunų sunų, viduryje bloko, 49 Ave., tarp 14 ir 15 gatvių. Atrodo, kad vaikutis vargiai beišgys.

Kliubo išvažiavimas bus birželio 22 dieną, Camp Bemis, No. 6 A District. Lengvas privažiavimas. Reikia važiuoti 22 gatve iki Desplaines, o po to—31, ir tiesiog iki nurodytos vietos..

Išvažiavimo komisija darbuojasi. Daro raugalą, kepa vištas, renka dovanas. Bus įvairių laimėjimų. O kas nežino, fogei namų savininkai moka pasivaišinti ne tik patys, bet moka pavaišinti ir svečius. Tad visi bukite išvažiavime.

* * *

Visi susirupinę taksais. Taksai yra pakelti daugiau, nei per pusę. O kiti, t. y. taksai už 1929 metus, bus dar aukštesni. Ir kas iš to išeis? Tokia bedarbė, žmonės neturi ko valgyti, o čia kaleina ir kaleina—be atlaidos. Tai vis politikierių grafterių darbas.

Gyventojai turėtų organizuotis, pabusti, jeigu nori savo reikalus apginti.

Teisybė, mes turėjome žemas taksas. Bet nepamirškime kokioje apielinkėje mes gyvename. Aplinkui pilna dirbtuvių-dirbtuvėlių, ir joms visoms šiemet taksos sumažinta. Iš jų tik vienai Western Electric kompanijai sumažinta suma taksų puse miliono dolerių. O kur kitos dirbtuvės?

Geriausias patarimas: politikierių neklausyti ir visus mesti laukan. Bet ar tai gelbės ką, —abejoju. Reikalinga žmonių organizacija, kad ginti savo reikalus. Reikėtų aiškiai suprasti, kad turtuoliai neateis mums pagelbon.—Korespondentas.

Naudokitės Proga

Viena iš geriausių progų pasinaudoti pigiomis kainomis

Popular Clothing Co., 1228 So. Halsted St., daro išpardavimą vyriškų siutų nužemintomis kainomis. Daug lietuvių jau pasinaudojo, dar daugelis gali pasinaudoti, nes išpardavimas tęsiasi.

Čia turi didelį pasirinkimą geros rųšies drapanų, ir visi pirkėjai yra užganėdinti. Čia galite susikalbėti lietuviškai. Patarnavimas yra mandagus ir teisingas. Vietinis.

Užmušta dirbtuvėje lietuvis

Palietė elektros vielą

Pranciškus Rimkus, 37 metų, gyveno adresu 1036 East 93rd st. Dirbo kaip elektrikas plieno kompanijos dirbtuvėje, prie Cottage Grove ir East 95 gatvės.

Penktadienį, darbe, jis palietė aukštos elektrikinės srovės vielą ir buvo jos užgautas.

Rimkų skubiai nugabenta į Burnsides ligoninę, bet daktarų pastangos nebepajiegė atgaivinti jį.

Koronerio tyrinėjimas bus šiandie 10 valandą ryte Eudeikių raštinėje, 4605 So. Hermitage ave.

Kunas pašarvotas namuose 1036 East 93rd st. Laidotuvės bus antradienį, birželio 10 dieną, 2 val. po pietų, iš namų į lietuvių tautiškas kapines.

Pranciškus Rimkus buvo nevedęs. Amerikon atvyko dar visai jaunas budamas. Čikagoj paliko brolį Gustą Rimkų.

Laidotuvėse patarnauja pp. Eudeikiai, 4605 So. Hermitage avenue.

Roseland

Roselandiečiai urmu rengiasi į "Naujienų" pikniką, kuris įvyks ateinantį sekmadienį Černausko daržę, nes Roselande yra didelė "Naujienų" skaitytojų grupė — na, ir kaip nevažiuoti į jai pikniką?

* * *

Goldenstariečiai besbolo lošėjai šiemet stipriai laikosi. Turėjo keturius besbolo lošius ir visus laimėjo, Julius Dapkus ir Dr. Makaras, sporto vedėjai, dirba išsijuosę, kad jauktas puikiau atsižymėtų.

* * *

Pračjusią savaitę Dr. Makaras buvo išvažiavęs į Wisconsin valstiją. Viešėjosi Blair ir Eau Claire, Wis. Kelionėje padarė daugiau, kaip 1,000 mylių automobiliu. Dabar daktaras jaučiasi lig pavargęs, bet geram ūpe.

* * *

Viktoras Preikša pradėjo dirbti kaip draiveris lietuvių vedamoj Metropolitan Wet Wash skalbykloj (laundrėj). V. Preikša sako, kad jei kas iš roselandiečių norėtų duoti drabužius skalbti lietuviškai skalbyklai, tai lai pašaukia telefonu — Pullman 2359, o jisai visuomet į bile kur nuvažiuos skalbinių paimti ir mandegiai patarnausiąs.

* * *

Kapinių puošimo dieną, kaip girdėti, daug roselandiečių turėjo nelaimių su automobiliais, butent — Strumilukas, Kazakevičius, Sapranauskutis automobilius sudaužė apsiversdami. Kiek nukentėjo patys — nežinau, bet jų mašinos tai labai skaudžiai nukentėjusios.

Vietinis.

West Pullman

Susivienijimo Lietuvių Amerikoje 55 kuopa subatos vakare, birželio 7 d., West Pullman parko svetainėje laikys mėnesinį susirinkimą. Be kitų kuopos reikalų, bus apkalbama išvažiavimas, kuris turės įvykti birželio 15 dieną Washington Heights miškelyje. Taipgi turėsime išrinkti darbininkus išvažiavimui. Todel kuopos nariai malonėkite dalyvauti susirinkime kaip galima didesniu skaičiumi. A. Narbutas.

Atvažiavęs iš Boston

W. Kokanauskas, atvažiavęs iš Bostono, mano apsigyventi Chicagoj, bet del esančios be darbės Chicagoj nesijaučia smagiai. W. Kokanauskas yra iš amato crease cutter ir pressmonas. Jis norėtų susipažinti su draugais, kas galėtų pagelbėti jam susirasti darbą.

Apsigyveno adresu 3608 So. Halsted St., tel. Blvd. 3243.

Ekskursija

Visi, kurie esate pasirengę išvažiuoti birželio 11 d., laivu Leviathan, bukite prisirengę apleisti Chicagą pirmadieny, birželio 9 d., iš LaSalle stoties, 11 val. vakare.

Kurie dar nesate užsimokėję už laivakortes, malonėkite atsilankyti į Naujienų ofisą, kaip greitai galima.

Bagažus turėkite prirengę pirmadienį.

Naujienų Laivakorčių Skyrius.

Dainuos SLA. Seiminiam koncerte

P-LĖ JULĖ METRIKAITĖ

iš Worcester, Mass., viena iš žymiausių Naujosios Anglijos lietuvių dainininkių, dainuos dideliame SLA. Seiminiame Koncerte, antradieny, birželio 17 d., Lietuvių Auditorijoj.

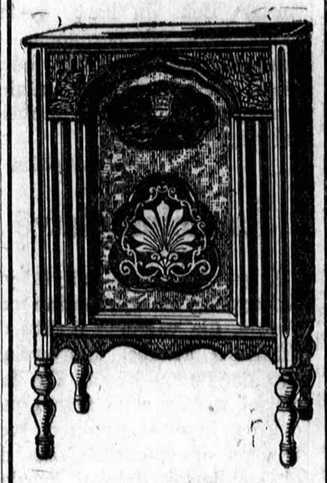

Pranešimas

Atidaryta

General Motors Radios

Agentura

REX RADIO SHOP

ANT BRIDGEPORTO

3343 So. Halsted St.

Milžiniška General Motor Korporacija širdingai kviečia pamatyti naujas Radios ir Radios Kombinacijas.

Jos. F. Budrik,

Savininkas

Ar Norite Daryti Kokius Nors Pataisymus Savo Namuose?

Mes galime pristatyti Jums smiltis, akmenis, cementą del basemento, kalkes (vapną), plasterį ir viską kitą.

Apskaitliavimus Darome Dykai

Kontraktoriai gali pas mus gauti viską, kas tik jiems reikalinga. Pristatome greitai ir akuratiškai.

ATLAS BUILDERS SUPPLY CO.

14th St. & Western Ave.

Brighton Parko Liet. Pašelpos Kliubas

RENGIA IŠVAŽIAVIMĄ

Nedėlioj, Birželio-June 8 d.

Svilainio Farmoj

87-tos ir Kean Avenue

Kviečia visus draugus ir pažįstamus atsilankyti ir linksmai praleisti laiką. Kviečia KOMITETAS.

TIKTAI DVI DIENAS

Nauja didelė Sergei EISENSTEIN filma

"SENAS IR NAUJAS"

Sujudinantis vaizdas kaip Rusijos revoliucija atsiliepė ant valstiečių gyvenimo.

Didesnis negu "Potemkin", tiek pat sujudinantis kaip "10 dienu". "Hollywood turi atsigulti ir leisti p. Eisensteinui ją peržengti", sako N. Y. Eve. Post.

Taipgi Rusijos Žinios Paveiksluose

Rengia INTERNATIONAL CINEMA — Amkino Release

ORCHESTRA HALL, 220 S. Michigan Ave.

Seredoj, Birželio 11 d., 8:15 P. M.
Subatoj, Birželio 14 d., 2:15 ir 8:15 P. M.
Tikietai 50c, 75c ir $1.00

BUDRIKO Radio Krautuvė

Didžiausias pasirinkimas Radio ir Fonografų

3417 So. Halsted St., Chicago

Tel. Boulevard 4705

LIETUVIŲ RADIO PROGRAMAI:

Sekmadieniais

nuo 1 iki 2 val. po pietų
Stotis WCFL, 970 kilocycles

Ketvirtadieniais

nuo 7 iki 8 val. vakaro
Stotis WHFC, 1420 kilocycles

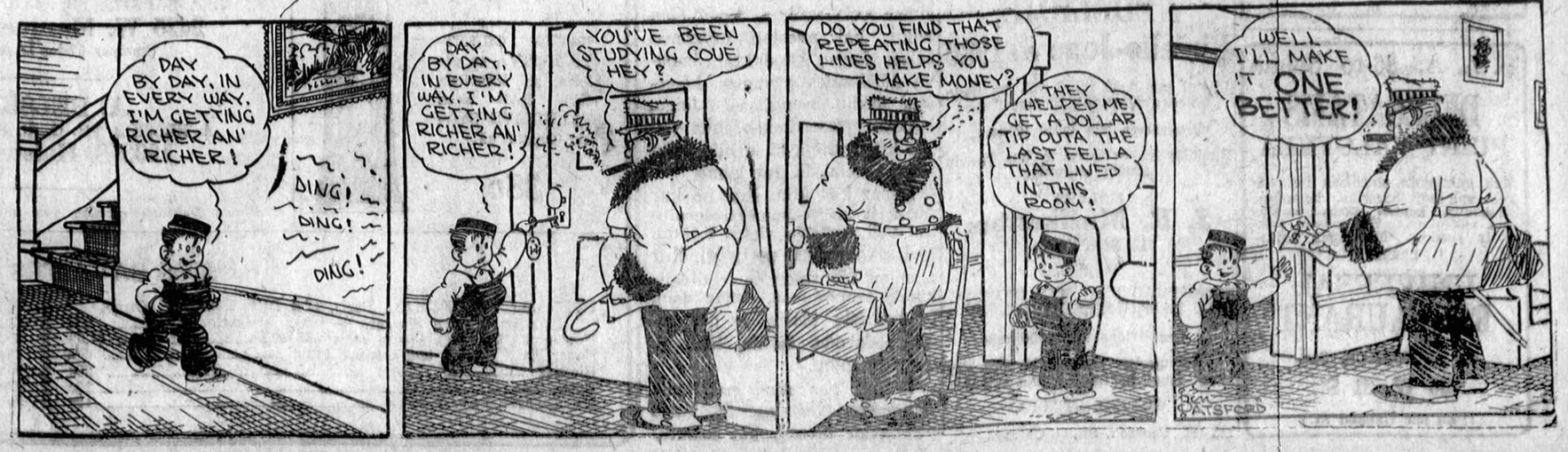

Tarp Chicagos Lietuvių

Trupiniai

"Vilnis" girėsi, kad jų (komunistų) kalbėtojas rėžęs spyčių tautiškose kapinėse, o Grigaitis prižadėjęs butį, bet nebuvęs. Taigi komisarų zokoninkas sako: "Reikėjo ant smaigo pririšti 10 dolerių, tuomet Grigaitis butų kalbėjęs".

Na, gerai —o ar jųs pririšote ant smaigo pantukę, kad Pruseika kalbėjo?

Kaip jųs sau norite, bet Lietuvos valdžia tai raitosi, kaip blynas skavarodoje. Voldemaras su Smetona nuvertė piliečių išrinktą valdžią ir pradėjo šeimininkauti Lietuvoje taip, kaip jiems patinka. Dabar Smetona nuvertė Voldemarą, o Voldemaras, atsigrįžęs, norėjo nuversti Smetoną. Bet kaip girdėti, tai jam nepavyko. Tas trijų pėdų milžinas, sakoma, gavęs pensiją kalėjime. Tai matote, kaip dabar neužtikrintas yra žmogaus gyvenimas: šiandie vyriausia valdžios galva, o rytoj jau kalėjime!

* * *

"Vienybė" turi tarką. Ant tos tarkos ji tarkuoja supuvusias bulves ir kepa fašistams blynus. Žinoma, gerai šeimininkei tarka yra parankus įnagis. Bet jeigu tarką vartoja žmonės molinėmis galvomis ir tarkuoja sau nosis, tai jau ne juokai.

* * *

Aną dieną užėjau į valgyklą ir man patarnautoja padavė Simokaičio "Liaudies Tribuną" arba, angliškai—bill of fare. Žinoma, aš tuoj suradau rugusio pieno ir užsisakiau.

* * *

Kuomet Caponė parvažiuoja į Chicagą, tai policija stropiai daboja jį, kad gengsteriai nenušautų. Matote, panašiai elgiasi ir ukininkas: jeigu turi karvutę, kuri duoda daug pieno, tai jis visuomet prižiuri, kad kas blogo neatsitiktų su ja.

* * *

Komunistai lošia lapės rolę. Sakoma, lapė visą dieną sekiojusi paskui bulį manydama, kad bus pusėtinai vakarienės. Bet į pavakarį pamatė, kad nieko neklius, tai ir nubėgo uodegą vilkdama. Komunistai taip pat mato, kad pas Gugį mašnoje yra milionas dolerių, tai ir sekioja ją. Bet po seimo jie ir vėl nuleis nosis.

* * *

Ar žinote kodel dabar kviečia amerikiečius į Lietuvą? O tai del to, kad dabar Lietuvoje darbininkų truksta, nes ten visi jau virto profesionalais, visi mokyti, ir nėra kam laukų dirbti. Dabar ten yra agronomai, daktarai, advokatai, inžinieriai ir šiaip dideli žmonės. O jau dalgis ir žagrė tai pasidarė keisti įnagiai.

* * *

Kodel Amerikoje nedarbas? Vagi todel, kad negali parduoti produktų. O produktų negali parduoti todel, kad pinigų žmonės neturi. O pinigų neturi todel, kad nedarbas!

* * *

Skirtumas tarp katalikų kunigų ir biblistų yra toks: kunigai sako, kad kiekvienas žmogus turėsiąs mirti, o biblistai sako ,kad žmonės daugiau jau nebemirs. Reiškia, pavirs į asilus ir ims dvėsti, o ne mirti.

* * *

Gerai tiems, kurie munšainą verda. Bet du kart geriau tiems, kurie tik parduoda. O tris kart geriau tiems, kurie geria, nes kuomet jie munšainą į pilvą supila, tai nė probišenai negali jo surasti.

—Pustapėdis.

Randolph Gatvė

Ši gatvė, galima sakyti, yra Chicagos gyventojų motina maitintoja. Čia valgomų daiktų didžiausios firmos, besiverčiančios daugmenų bizniu. Čia farmeriai suveža savo farmų produktus, kuriuos parduoda vertelgoms daugmenomis. Čia dagi smulkesni dalykai parduodama tiesiai groserninkams. Čia groserninkai suvažiuoja ir perka savo krautuvėms reikalingas prekes. Žodžiu — ši gatvė yra tarpininkė daugmenų ir smulkmenų bizniui.

Biznius, kurie verčiasi daugmenomis, pirmoje vietoje užlaiko žydai. Antrieji — italai, treti — graikai. Bet lietuvių, redosi, daugmenų biznyje nėra nė vieno.

Ne stebėtina, kad pas žydus arba italus groserninkus moterys kartais perka maisto pigiau, nes žydai arba italai groserninkai patys turi progos nusipirkti reikmenų pigiau pas savuosius vertelgas daugmenomis. Mat, "savas pas savą" reikšmės turi.

Per kokią dešimtį metų neteko buti Randolph gatvėje. Bet pračėjusią savaitę netikėtai užsukau. Nusistebėjau pamatęs koki didelė permaina įvyko per tą dešimtį metų.

Pirm 10-15 metų čia buvo vargas ne tik pravažiuoti, bet ir praeiti šalygatviu. Susigrudimas didžiausias, farmerių vežimas prie vežimo. Ypač šiuo laiku, kai miestan atvežama švieži farmų produktai, budavo didžiausias gyvumas, klegesys, arklių žvengimas. Jeigu, budavo, groserninkas gaus vietos kur vežimą su arkliu arba troką pastatyti, tai laimė.

Dabar kas kita. Kur ne kur farmeris su vežimu. Groserninkui irgi nereikia vietos ieškoti, kad savo vežimą pastatyti. Kur pirmiau ėjo smarkus ir didelis biznis trobėsiuose, dabar daug tų trobėsių tuščių, ir nei pusės nedaroma biznio, kiek jo daryta seniau.

Užėjau pas seną pažįstamą daugmenų vertelgą, iš kurio pirkdavau tavorą, kai krautuvę turėjau. Išsikalbėjau su juo. Pastebėjau jam, kad žymiai sumažėjęs biznis. Paklausiau, kaip jis aiškina priežastį to visko.

Na, ir pradėjo jis kalbėti apie visokias priežastis. Bet didžiausia esanti — tai automobilių išsiplatinimas. Pasak jo, automobilistams valdžia išcementavusi daugybę kelių; išvedusi kelius net per tolimesnes farmas. Na, žmonės, bevažinėdami dabar ir prisiperka viso ko iš farmerių. O farmeriams irgi nebėra reikalo vežti savo produktus į Chicagą ir čia pardavinėti daugmenų kaina, kuomet jie gali parduoti juos namie ir net smulkmenų kaina. Sako, kad, pavyzdžiui, kiaušinių nusipirkti kai kurie farmeriai atvažiuoja dagi į Chicagą, o paskui jie tuos kiaušinius parduodą savo farmose smulkmenų kaina ir, žinoma, su uždarbiu. O prie to, ir žmonės mažiau valgantys dabar, nei seniau, kuomet atvykdavę iš Europos. Dabar jau ateiviai suamerikonėję, o naujų neatvažiuoją. Jis, mat, mano, kad europiečiai daugiau valgantys, nei amerikonai.

Tai tokis buvo seno Randolph gatvės biznieriaus nusiskundimas. Ar jis teisingas, ar klaidingas, nesiimu spręsti. Ir minėtas biznierius neturi vilties, kad Randolph gatvės biznis kada nors pagerėtų.

K. Čepukas.

"Naujienų" Pikniko Darbininkai

"Naujienų" piknike dirbs žemiau išvardyti asmenys:

A. Zilė
J. Valiulis
A. Narbutas
G. Balevičius
J. Pučkorius
P. Galskis
X. Šeikus
J. Degutis
Dargis
K. Liutkus
Miss L. Josepli
A. Ambrazevičia
J. Vilis
J. Bačiunas
Ch. Navickas
V. Briedis
A. Vilis
J. Kaulinas
T. Rypkevičius
V. Mišeika
P. Švelnys
A. Garbukas
Skurkis
Ascilla
A. Vilienė
V. Mankus
Algirdas Mickevičius Jr.
B. Namajuška
Šmotelis Jr.
Šmotelienė
Dargienė
Pučkorienė
Jurkčis
P. Miller
K. Čepukas

Visų aukščiau išvardytų asmenų prašome birželio 8 d. apie 9 val. ryto atvykti į Černausko daržą.

Dainuos SLA. Seiminiam koncerte

JUOZAS BABRAVIČIUS

žymiausias lietuvių dainininkas Amerikoj, dainuos dideliame SLA. Seiminiame Koncerte antradieny, birželio 17 d., Lietuvių Auditorijoj.

IŠMOKĖTI PINIGAI Per NAUJIENAS

Pinigus gavo:

24619—Barborai Minutienei
16605—Zofijai Kazlauskaitei
16592—Mortai Abramavičienei
16614—Zofijai Večinienei
16593—Liudvikai Markevičienei
16595—Natalijai Page
25358—Katarinai Davidavičienei
25359—Antanui Zavackui
16610—Jonui Čepuliui

Phone Virginia 2054
JOSEPH VILIMAS
NAMŲ STATYMO
KONTRAKTORIUS
4556 So. Rockwell St.,
CHICAGO, ILL.

DEL GERIAUSIO DARBO

greito patarnavimo ir žemiausių kainų sekamuose dalykuose: visokiausios Apdraudos, Real Estate, Laivakorčių, išgavimo Pasų į visas šalis ir visų Notaro paliudijimų dokumentų, del platesnių nemokamų žinių kreipkitės į

J.C.Wehrens & Son
1531 — 11th Ave.,
Regina, Sask.
CANADA

Ofiso telefonas 22906;
namų — 23460

Žmonos ir Motinos
Reikalingos tikslios higienos!

VA-JEL yra saugus, nežalingas, moksliškas, tikslus ir pilniausia užtikimas. Raminantis, gydantis, neerzinantis—jus pasigerėsite VA-JEL. Nedažantis, be kvapsnio, neturi riebumų. Reikalaukit VA-JEL. Jusų aptiekininkas turi jį $1 ir $2 tubose, arba jis gaus jį del jųs. Pilnos instrukcijos yra prie kiekvieno pakelio. Del platesnių žinių klauskite savo aptiekininką. VA-JEL yra gaminamas ir rekomenduojamas ALPHA LABORATORY, 325 W. Huron St., Chicago, išdirbėju VAN-TISEPTIC, saugių vaginos šmirkščiamųjų miltelių. Užsisakykite VA-JEL pas savo aptiekininką!

S. L. A. 36-to Seimo
DELEGATAMS
PUIKI VALGYKLA

Mes gaminame gardžius lietuviškus valgius: barščius, kopustus, virtienius, keptas žąsis, paršiukus, viščiukus. Visi valgiai švieži ir sveiki. Mandagus patarnavimas.

UNIVERSAL RESTAURANT
A. A. NORKUS, Sav.
750 W. 31 St.
(Prie pat Halsted St.)

Lietuvių Valanda
Iš Radio W-O-R-D Stoties
202 Metrų, 1480 Kilocycles
NEDĖLIOJE,
Birželio-June 8, 1930
Lygiai nuo 1:30 iki 3 val. po pietų Chicago Daylight Saving Time
Programas bus labai įdomus.
Prasidės su orkestra ir bus įvairių gražių giesmių.
KALBĖS
J. R. Muzikantas
Iš New Yorko
Temoje:
"ĮRODYMAI, KAD MES GYVENAME PASKUTINĖSE DIENOSE"
ir bus dviejų pasikalbėjimas.
Po išklausymo malonėkite pranešti savo įspudžius rašteliu, šiuo antrašu:
W-O-R-D STUDIO,
111 E. Pearson St., Chicago, Ill.

S. L. A. 36-to Seimo
DELEGATAMS PATOGI VALGYKLA
Mes gaminame gardžius lietuviškus valgius: barščius, kopustus, virtienius, keptas žąsis, paršiukus, viščiukus. Visi valgiai švieži ir sveiki Mandagus patarnavimas.
UNIVERSAL RESTAURANT
A. A. NORKUS, Sav.
750 W. 31st Street
(Prie pat Halsted Street)

Norėdami Gražiausių ir Geriausių Auksinių Daiktų

eikime pas
MARYAN AST
4618 S. ASHLAND AVE., CHICAGO, ILL.
Ta įstaiga gyvuoja jau virš 20 metų dideliam visų kostumerių pasitenkinimui.
Laikrodžiai, laikrodėliai, rankiniai laikrodėliai garsiųjų išdirbyščių Elgin ir Grant Watch, auskariai, žiedai, šliubiniai žiedai, branzaletai, fontaninės plunksnos ir t.t.
Muzikaliai instrumentai — armonikos, smuikai, koncertinos ir t.t. Skutimos įnagiai — britvos, žirklės, mašinėlės plaukams kirpti ir t.t. Viskas kuogeriausios rušies, garantuota. Su pagarba
MARYAN AST, 4618 S. Ashland Ave.
Tel. Boulevard 0595

Didžioji Lietuvių Ekskursija
Į LIETUVĄ
paminėjimui 500 metų D. L. K. Vytauto mirties sukaktuvių
po vadovyste Praloto J. Maciejausko
French Linijos didžiuoju ir greituoju laivu
"Ile De France"
Iš New Yorko išplaukia Pėtnyčioj, Liepos-July 11 d., 1930
Laivas plauks į Havre, Paryžiaus uostą, kur lietuviai ekskursantai bus perkelti į kitą laivą, kuriuo gražiuoju Kiel kanalu plauks tiesiai į Klaipėdą.
Laivakortė kainuoja į abi pusi $186
" " į vieną pusę $112
Taksų $5
Ekskursija turėdama už vadą Pralotą Julių Maciejauską, tokį žymų žmogų, bus smagi ir be sutrukdymo, o French Linija gi yra pagarsėjusi savo geru patarnavimu.
Tad visi dėkitės prie šios didžiosios ekskursijos. Užsisakykite vietas dabar. Kreipkitės prie šių agentų:
PAUL P. BALTUTIS
3327 So. Halsted St.
NAUJIENOS
1739 So. Halsted St.
V. M. STULPINAS
3255 So. Halsted St.
B. R. PIETKIEWICZ
2608 West 47 St.
UNIVERSAL STATE BANK
33rd & So. Halsted Sts.
S. L. FABIAN
809 West 35 St.
J. J. ZOLP
4559 So. Paulina St.
METROPOLITAN STATE BANK
2201 West 22nd St.
B. MILASZEWICZ
4600 So. Wood St.
FRENCH LINE
213 N. Michigan Ave., Chicago, Ill.

RAMOVA THEATRE
35th and Halsted Streets
Šiandie
Dviguba programa
"Man Hunter"
su RIN-TIN-TIN ir
"Beyond the Rio Grande"
su
Jack Perrin, Franklyn Farnum, Charline Burt
Taipgi
Vitaphone Vodevilio Aktai

The ERIE LIMITED
SHIP AND TRAVEL EAST ERIE SERVICE
IR BENDRINIAI TRAUKINIAI POPULIARIS KELIAS Į
NEW YORKĄ
Žemiausios Kainos

NEW YORK EXPRESS
Išeina iš Chicago (Dearborn Sta) 11:00 A. M.
Pribuna į New Yorką (Jersey City Sta) 3:15 P. M.
THE ERIE LIMITED
Išeina iš Chicago (Dearborn Sta) 8:45 P. M.
Pribuna į New York (Jersey City Sta) 9:30 P. M.
ATLANTIC EXPRESS
Išeina iš Chicago (Dearborn Sta) 10:20 P. M.
Pribuna į New York (Jersey City Sta) 6:00 A. M.
Del platesnių žinių ar rezervacijų kreipkitės:

30 dienų Ekskursijos į Now York
Kiekvieną Subatą
$46.05 Round Trip

CITY TICKET OFFICE, 163 WEST JACKSON BLVD.
Telefonas Wabash 4600
Dearborn Station, Telefonas Harrison 9830
arba
H. T. HARLOW, Gen. Pass. Agent, 327 S. La Salle St.
ERIE RAILROAD SYSTEM

GARSINKITĖS "NAUJIENOSE"

Dykai
NAUJA GILLETTE BRITVA su gelėžte su kiekviena tuba PAR arba PALMOLIVE Shaving Cream už
35c

BELSKIS IR RAKSTIS
J. P. RAKSTIS, PH. G., R. PH., VEDĖJAS
2425 W. Marquette Road
(kampas 67-tos ir Artesian)
A. BELSKIS
A. BELSKIS, PH. G., R. PH., VEDĖJAS
1900 S. Halsted St.
Pildymas Daktarų receptų yra musų svarbiausis darbas.

ECZEMA
SPUOGAI
IŠBĖRIMAI
Atsikratykit jų su
ZENZAL
Tubos
50c
Puodeliai
75c

ŠIOS SAVAITĖS BARGENAI

CHERAMY PERFUMA: Paris, Ciel Bleu, Joli Soir, Cappi, Biarritz ir April Showers — maža plečkutė ... 25c
Houbigants Quelques Fleurs veido mliteliai ... 55c ir $1.00
Boyer Hair Waving and Curling Fluid ... 47c
Kleenex ... 23c
Kotex ... 39c
25c Mennens Baby Powder ... 19c
50c Phillips Milk of Magnesia ... 42c
$1.50 Chamois skurikės ... 98c
35c Sloans Liniment ... 29c
25c Boric Acid ... 17c
50c Woodburys After Shaving Lotion ... 37c
Eastman Kodak Cameras nuo ... $2.00 iki $20.00
Johnstons Chocolates, svaro dėžutė ... 70c

CHICAGOS ŽINIOS

Kur važiuojate

(Chicagos pašto prašymas)

Dabar yra atostogų laikas ir paštininkams. Sulig įstatymais, laiškų išnešiotojams reikia duoti 15 dienų atostogų, neskaitant sekmadienių ir šventadienių.

Bet tebunie atostogų ar ne atostogų laikas, o krasa turi eiti ir siuntiniai atiduoti adresatams.

Kai darbe nėra reguliario pašto siuntinių išnešiotojo, tai siuntinius išnešioja pavaduotojas, kurio patyrimai dažnai yra apriboti ir kuriam gali buti nepažįstama taip apielinkė, kaip žmonės, kuriems jis patarnauja. Geriausiose apystovose pašto siuntinių išnešiojimas yra nelengva užduotis net patyrusiam laišknešiui. O kai pavaduotojas išsiunčiama į svetimą jam apskritį, tai atidavimas siuntinių į laiką dažnai esti negalimas — ypač deliai to, kad dalys gyventojų nesistengia kooperuoti su paštu, idant parupinti atatinkamas dežutes laiškams padėti, kurios aiškiai parodytų vardą ir pavardę dėžutės savininko.

Ypatingai pageidaujama, kad vardai vizitorių (svečių), kurie laukia laiškų, butų padėti aukščiau dėžutės laiškams per tą laiką, kurį jie vėšėja; arba kad adresuojamam siuntiny greta svečių vardo ir pavardės butų padėta vardas ir pavardė, kuri randasi ant dėžutės laiškams.

Chicagos pašto perdėtinis Lueder sako, kad gyventojai gali daug pagelbėti greitam išnešiojimui pašto siuntinių ir žymiai palengvinti sunkų ir kamuojantį paštininko pavaduotojo darbą, prikaldama laiškams dėžutę su aiškiai matomais vardais ant jos — ypač atostogų sezonu.

Tėvas vaikus piragu, vaikai tėvą botagu

Mrs. Anna Sowka atsidurė teisėjo Curran kambaryje. Ji 69 metų moteris ligota ir paliegusi. Turi 5 dukteris. Bet nei viena jų nepriima gyventi pas save. Teisėjas prašė dukteris užlaikyti motiną. Nieko nepešė. Rezultatas toks, kad nutarta pasiųsti senelę ligoninėn.

Importuota gengsteriai kautynėms

Pasklydo žinių, kad Chicagon atgabenta gengsterių iš rytinių valstijų. Jie, girdi, atgabenta čia "mušiams" tarp besikaujančių gengių. Detektyvai, bijodami naujų galvažudysčių, padarė eilę kratų, ypač italų siciliečių apgyventose apielinkėse.

Dar keturi "spyderių" teismai

Dar keturi teisėjai bus paskirti nagrinėti byloms tų žmonių, kurie yra kaltinami nusižengimu trafiko reguliacijoms. Centralinėjame "spyderių" teisme kasdien išklausoma apie 400 bylų. Bet visų nepajėgiama išnagrinėti. Taigi šiam darbui paskirta dar 4 teisėjai.

Padaryta holdapas rusų kooperatyvo mitingui

Du banditai padarė holdapą rusų kooperatyvės draugystės nariams, laikiusiems susirinkimą kooperatyvo kambaryje, adresu 1628 West Division st. Banditai atėmė iš 11 susirinkimo dalyvių $61.

Gražiausia mergina

Gražiausia mergina Chicagos universitete pripažinta p-lė Jane Blocki, 19 metų studentė.

Tėvas užmušė mergaitę

Ligoninėje mirė Elizabeth Sherman, 13 metų mergaitė (3304 Oconto st.), kurią kirviu sužeidė pamišęs jos tėvas.

Turėkite savo namus

Paroda vardu "turėkite savo namus" (Own your own home exposition) užsidarys šiandie, šeštadienio vakare.

Paroda randasi bloke, prasidedančiame su No. 200 East Chicago avenue, į rytus nuo Michigan avenue. Paroda po atviru dangumi.

Parodoje yra daugiau, kaip 200 pavyzdžių įvairių namų projektų, su išskaičiavimais kiek jų pastatymas kainuoja, iš kokioje apielinkėje, etc. Pavyzdžiai duoda supratimą, kaip tie namai atrodo tikrenybėje, jau pastatyti.

Parodoje yra firmų žmonės, kurie suteikia klausiantiems visas informacijas, kokių šie norėtų gauti.

Asmenims, kurie mano apie pirkimą arba statymąsi namo, bus tikrai įdomu pamatyti kokių pasiulymų turi jų skoniui ši paroda.

Parodą surengė Chicago Real Estate Board (Chicagos real estatininkų taryba).

Fieldo muzejuj gamtos istorijos

Ateinančią savaitę Fieldo muzejuj gamtos istorijos bus paskaitos tokiomis temomis:

Pirmadienį — "Life in Far North" ir "Plant Life in the Chicago Region"; viena paskaitų prasidės 11 valandą prieš pietus, o kita 3 val. po pietų.

Trečiadienį — "Deer and Antelope" ir "An Early Man"; tomis pačiomis valandomis ką ir pirmadienį.

Penktadienį — "The Philippines" ir "Economic Plants of the Americans"; irgi tomis valandomis, kaip pirmadienį.

Antradienį ir ketvirtadienį, minėtomis valandomis, muzejaus prelegentai vedžios lankytojus po muzejų ir duos paaiškinimų.

* * *

Žmonėse yra pasklydusių pasakų, kad esama gyvačių, kurios įsikandą savo uodegą, susisuka ratu ir ridenasi nepaprastu greitumu. Tokių gyvačių tikrenybėje nėra, bet yra pietinėje Suvienytų Valstijų dalyje gyvatė, labai retai užtinkama, kuri savo uodega kaip ir uostinėja, kaip ir ko ieško, ir dažnai ją raito. Gyvatė yra ne nuodinga. Fieldo muzejus gamtos istorijos neseniai aplaikė vieną tokią gyvatę. Ji vadinama "rainbow" (laumės juostos) gyvatė.

Socialistų partijos piknikas

Cook pavieto socialistų partijos piknikas įvyks sekmadienį, birželio 8 dieną, Riverview Parke. Kalbės teisėjas Jacob Panken ir partijos nacionalis sekretorius Clarence Senior. Bus žaismės (soccer ir base ball lošiai), muzika ir kitokie numeriai.

Bankietas teisėjui Pankenui priimti rengiama birželio 7 dieną, 8 valandą vakare, Amalgamated Temple svetainėje, prie Ashland ir Van Buren gatvių. Tiketus bankietui reikia užsisakyti iš anksto. Deliai tiketų susižinokite su Cook pavieto socialistų partijos ofisu, adresu 2653 Washington boulevard.

Ir čainukai nerimauja Chicagoje

Čainukai, sakoma, esantys ramiausi pasaulyje žmonės. Teisybė, ir jų tarpe pasitaiko "nesusipratimų". Bet Chicagoje jie, tur but pasekdami butlegerius, pradėjo naudoti mašinines kanuoles savo priešams terioti. Ir jau mėgino padaryti eksperimentą su vienu savo broliu panašiai, kaip padarė butlegeriai Fox Lake miestelyje su savo "broliais". Dabar policininkų tarpe kyla klausimas, ar tik nepradės imti ir čainukai neužilgo savo draugus "raidui"?

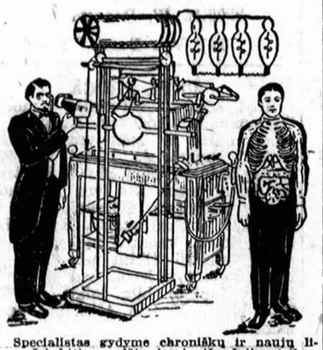

Specialistas gydyme chroniškų ir naujų ligų. Jei kiti negalėjo jumis išgydyti, atsilankykit pas mane. Mano pilnas išegzaminavimas atidengs jusų tikrą ligą ir jei aš apsiimsiu jus gydyti, sveikata jums sugrįžę. Eikit pas tikrą specialistą, kuris neklaus jusų kur ir kas jums skauda, bet pats pasakys po galutino išegzaminavimo—kas jums yra

Dr. J. E. Zaremba
20 W. Jackson Blvd., netoli State St.
Kambarys 1016
Imkit elevatorių
CHICAGO, ILLINOIS
Ofiso valandos: nuo 10 ryto iki 1 po pietų, nuo 5 iki 7:30 vakaro. Nedėlioj nuo 10 ryto iki 1 po pietų

Lietuvės Akušerės

MRS. ANELIA K. JARUSH
Physical Therapy & Midwife
Naujoj vietoj
6109 South Albany Avenue

Phone
Hemlock 9252
Patarnauju prie gimdymo, duodu massage, electric treatment ir magnetic blankets ir tt. Moterim ir merginom patarimai dovanai.

Graborlai

BUTKUS
Undertaking Co.
P. B. Hadley Lic.
Koplyčia dykai
710 W. 18th Street
Canal 3161

J. Lulevičius
GRABORIUS IR BALSAMUOTOJAS
Patarnauju laidotuvėse visose miesto ir miestelių dalyse. Moderniška koplyčia veltui.
3103 S. Halsted St.
Chicago, Ill.
Tel. Victory 1115

S. D. LACHAVICH
LIETUVIS GRABORIUS
Patarnauja laidotuvėse kuopigiausia. Reikale meldžiu atsišaukti, o mano darbu busite užganėdinti.
Tel. Roosevelt 2515 arba 2516
2314 W. 23rd Pl., Chicago
SKYRIUS:
1439 S. 49 Court, Cicero, Ill.
Tel. Cicero 5927

Telefonas Yards 1138
Stanley P. Mažeika
Graborius ir Balzamuotojas
Moderniška Koplyčia Dovanai
Turiu automobilius visokiems reikalams. Kaina prieinama
3319 Auburn Avenue
CHICAGO, ILL.

IGN. J. ZOLP
Pigiausias Lietuvis Graborius Chicagoj
1646 W. 46th St.
Telefonas
Boulevard 5208
1327 So. 49th Ct.
Telefonas
Cicero 3724

Phone Boulevard 4139
A. MASALSKIS
Mūsų patarnavimas laidotuvėse ir kokiame reikale visuomet esti sažiningas ir nebrangus todėl, kad neturime išlaidų užlaikymui skyrių.

3307 Auburn Ave.
CHICAGO, ILL.

A. PRABISH
Lietuvis Graborius

Sažiningai ir pigiai patarnauju dieną ir naktį visose miesto dalyse. Moteris pagelbininkė.
2205 Lake St.
Tel. Melrose Park 797

Simpatiškas—Mandagus — Geresnis ir pigesnis už kitų patarnavimas.

J. F. Eudeikis Komp.
PAGRABŲ VEDĖJAI
Didysis Ofisas:
4605-07 So. Hermitage Ave.
Tel. Yards 1741 ir 1742
SKYRIUS
4447 So. Fairfield Avenue
Tel. Lafayette 0727
SKYRIUS
1410 So. 49th Ct., Cicero
Tel. Cicero 3794
SKYRIUS
3201 Auburn Ave. Tel. Blvd. 3201

Akių Gydytojai

DR. VAITUSH, OPT.
LIETUVIS AKIŲ SPECIALISTAS
Palengvins akių įtempimą, kuris esti priežastimi galvos skaudėjimo, svaigimo, akių aptemimo, nervuotumo, skaudamą akių karštį, atitaiso kreivas akis, nuima kataraktą, atitaiso trumparegystę ir toliregystę. Prirengia teisingai akinius. Visuose atsitikimuose egzaminavimas daromas su elektra, parodančia mažiausias klaidas. Specialė atyda atkreipiama į mokyklos vaikus. Valandos nuo 10 iki 8 val. Nedėlioj nuo 10 iki 12 val. po pietų.
Kainos pigiau kaip kitur
4712 South Ashland Ave.
Phone Boulevard 7589

Tel. Yards 1829
DR. G. SERNER
LIETUVIS AKIŲ SPECIALISTAS

Ofisas ir Akinių Dirbtuvė
756 West 35th St.
kampas Halsted St.
Valandos nuo 10-12, 1-3, 7-9
Res.: 2506 West 69th St.,
Val. nuo 4 iki 6 val. vakare

ŽMOGAUS AKIS
yra taip dalikatnas sudėjimas, jog maža dalis žmonių supranta apie jos veikimą. Didelė daugybė akių sugadinta pigiais ir prastai pritaikintais akiniais. Bukite daug atsargesni su tais, kurie siulo už dyką egzaminavimą, pusę kainos, arba pedlioriai siulo akinius vaikščiodami iš namų į namus. Praktikuoju ant akių, perleidau daugiau 20 tukstančių ypatų ir turiu 20 metų praktikos.
Jei abejoji apie savo akis, eik pas
Dr. A. R. BLUMENTHAL
OPTOMETRIST
Phone Boulevard 6487
4649 S. Ashland Ave. ir 805 E. 47 St.
Phone Kenwood 1752

DR. C. MICHEL
LIETUVIS OPTOMETRISTAS

Akių Specialistas
Egzaminuoju Akis
Pritaikau Akinius
4650 South Ashland Avenue
Phone Boulevard 7878

Lietuviai Gydytojai

DR. A. J. KARALIUS
Gydytojas ir Chirurgas
3147 S. Halsted Street
Tel. Calumet 3294
Nuo 9 iki 12 val. dienos ir nuo 6 iki 9 valandos vakare

A. L. Davidonis, M. D.
4910 So. Michigan Ave.
Tel. Kenwood 5107
VALANDOS:
nuo 9 iki 11 valandai ryte;
nuo 6 iki 8 valandai vakare
apart šventadienio ir ketvirtadienio

Phone Canal 6222
DR. S. BIEŽIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2201 West 22nd Street
Val.: 1—3 ir 7—8; Ned. 10—12 ryto
Rezidencija 6640 S. Maplewood Ave.
Telefonas Republic 7868

Ofiso ir Rez. Tel. Boulevard 5913
DR. A. J. BERTASH
3464 South Halsted Street
Ofiso valandos nuo 1 iki 3 po pietų ir nuo 6 iki 8 val. vakare
Rez. 3201 South Wallace Street

Rez. 6600 South Artesian Avenue
Phone Prospect 6659
Ofiso Tel. Canal 0257
DR. P. Z. ZALATORIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1821 South Halsted Street
CHICAGO, ILL.

Phone Boulevard 1401
DR. V. A. SIMKUS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3343 So. Halsted St.
VALANDOS:
nuo 2 iki 4 P. M. nuo 7 iki 9 P. M.
Nedėlioj nuo 10 iki 12 A. M.

DR. J. J. KOWARSKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2403 W. 63rd St., Suite 3.
Prospect 1028
Rez. 2359 S. Leavitt St., Canal 2330
Ofiso valandos 2 iki 4, 7 iki 9
Nedėlioj pagal sutartį

Phone Boulevard 8483
DR. MARGERIS
Gydytojas ir Chirurgas
3421 South Halsted St.
Valandos: nuo 10 iki 2 po pietų.
nuo 6 iki 8 vakare
Sekmadieniais nuo 10 iki 12

PRANEŠIMAS
DR. M. T. STRIKOL
LIETUVIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
atidarė antrą ofisą (su Dr. Lauraičiu — viršuj Belskio-Rakščio aptiekos) po nr. 2423 West Marquette Rd.
Valandos: nuo 2 iki 4 po piet. Tel. Prospect 1930.
Senas ofisas toj pačioj vietoj: 4601 So. Ashland Ave. Valandos: nuo 6 iki 8 vakare. Tel. Boulevard 7820
Rez. 6641 S. Albany Ave. Tel. Prospect 1930. Nedėliomis tik pagal sutarti.

A. MONTVID, M. D.
1579 Milwaukee Avenue, Room 209
Kampas North Ave. ir Damen Ave.
Val.: 1 iki 3 po pietų, 6 iki 8 vak.
Tel. Brunswick 4983
Namų telefonas Brunswick 0597
Ultravioletinė šviesa ir diathermia

Telefonas Boulevard 1939
DR. S. A. BRENZA
Ofiso valandos:
9 iki 12, 1 iki 8 d. ir 6:30 iki 9:30 v.
4608 South Ashland Avenue
Netoli 46th St. Chicago, Ill.

Ofiso Telefonas Virginia 0036
Res. Tel. Van Buren 5858
DR. T. DUNDULIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4142 Archer Ave.
Valandos 11 ryto iki 1 po pietų, 2 iki 4 ir 6 iki 8 vakaro. Nedėliom nuo 10 iki 12 dieną. Namų ofisas North Side
3413 Franklin Blvd.
Valandos 8:30 iki 9:30 vakaro

A. K. Rutkauskas, M.D.
4442 South Western Avenue
Tel. Lafayette 4146
VALANDOS:
nuo 9 iki 11 valandai ryto
nuo 6 iki 9 valandai vakaro

Phone Canal 2118
Valandos: 6—8 vakare
DR. A. L. YUSKA
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4193 Archer Ave.
Rezidencija:
4193 Aruher Ave.
Valandos: 2—4 po piet
Phone Lafayette 0098

Dr. A. P. Kazlauskis
Dentistas
4712 South Ashland Ave.
Tel. Boulevard 7589
Ofiso valandos 9 ryto iki 8 vakaro.
Rezidence Phone Hemlock 7691

DR. P. P. ZALLYS
DENTISTAS
30 East 111-th Street
Phone Pullman 0856
Gasas, X-Spinduliai ir t. t.
Valandos: nuo 9 ryto iki 8 vak.
Seredomis nuo 9 ryto iki 12 dienos

Office Boulevard 7042
DR. C. Ž. VEZELIS
LIETUVIS DENTISTAS
4645 South Ashland Avenue
Ant Zaleskio Aptiekos
CHICAGO, ILL.

Įvairus Gydytojai

TIK SUGRĮŽĘS IŠ EUROPOS
Phone Armitage 2822
DR. W. F. KALISZ
1145 Milwaukee Avenue
Valandos: 12 ki 2 ir 6 iki 8 P. M.
Seredos vakare uždaryta
Nedėlioj pagal sutartį

DR. HERZMAN
— IŠ RUSIJOS —
Gerai lietuviams žinomas per 25 metus kaipo patyręs gydytojas, chirurgas ir akušeris.
Gydo staigias ir chroniškas ligas vyrų, moterų ir vaikų pagal naujausius metodus X-Ray ir kitokius elektros prietaisus.
Ofisas ir Laboratorija:
1025 W. 18th St., netoli Morgan St.
Valandos: nuo 10—12 pietų ir nuo 6 iki 7:30 val. vakare
Tel. Canal 3110
Rezidencijos telefonai
South Shore 2238 ar Randolph 6800

DR. CHARLES SEGAL
Praktikuoja 20 metai
OFISAS
4729 South Ashland Ave., 2 lubos
CHICAGO, ILL.
SPECIALISTAS DŽIOVOS
Moteriškų, Vyriškų ir Vaikų ligų
OFISO VALANDOS:
Nuo 10 iki 12 val. ryte, nuo 2 iki 4 val. po pietų ir nuo 7 iki 8:30 val. vakaro. Nedėl. nuo 10 iki 12 v. diena
Phone Midway 2880

Telefonas Yards 0994
DR. MAURICE KAHN
4631 South Ashland Avenue
Ofiso valandos:
Nuo 10 iki 12 dieną, 2 iki 3 po piet, 7 iki 8 val. Nedėl. nuo 10 iki 12.
Rez. Telephone Plaza 3202

Rezidencijos Tel. Midway 5512
Ralph C. Cupler, M.D.
CHIRURGAS
OAKLEY IR 24th STREET
Tel. Canal 1713-0241
Valandos: Panedėliais ir Ketvergais 3 iki 8 val. vak. Utarninkais ir Pėtnyčiomis 1 iki 6 v. v.

Tel. Cicero 2962
DR. S. ASHER
Dentistas
4901 West 14 St., Cicero, Ill.
X-Ray ir Gas
Valandos: 10-12 ryt., 1:30-5 ir 6-9 val. vak. Seredomis ir Ned. susitarus

Įvairus Gydytojai

GYDO
Kraujo, odos, chroniškas
slaptas ligas vyrų ir moterų
senas žaizdas, ligas rectal
Dr. J. W. Beaudette
Viršuj Ashland State Banko
1800 So. Ashland Ave.
VALANDOS:
Nuo 2 iki 4:30 ir nuo 7 iki 10
Nedėlioj nuo 2:30 iki 4:30 po piet
Telefonas Canal 0464

Ofiso Tel. Victory 6893
Rez. Tel. Drexel 9191
DR. A. A. ROTH
Rusas Gydytojas ir Chirurgas
Specialistas moteriškų, vyriškų, vaikų ir visų chroniškų ligų
Ofisas: 3102 S. Halsted St., Chicago arti 31st Street
Valandos: 1—3 po pietų, 7—8 vak.
Nedėliomis ir šventad. 10—12 dieną

Advokatai

K. GUGIS
ADVOKATAS
MIESTO OFISAS
127 N. Dearborn St., Room 1111
Telefonas Central 4411
Valandos: nuo 9 ryto iki 4 po pietų
Gyvenimo vieta
3323 South Halsted Street
Tel. Boulevard 1310
Val.: nuo 6 iki 8 val. kiekviena vakara, išskyrus ketvergą.
Nedėliomis nuo 9 iki 12 ryto

Phone Franklin 2460
Leonas S. Mikelonis
Advokatas
10 So. La Salle Street
Vakarais nuo 6 iki 9 val.
Phone Boulevard 3697
3315 So. Halsted Street

A. A. OLIS
R. A. VASALLE
(VASILIAUSKAS)
ADVOKATAI
11 S. La Salle Street,
Room 1701
Tel. Randolph 0331
Valandos nuo 9 ryto iki 5 vak.
3241 S. Halsted Street
Tel. Victory 0562
Valandos — 7 iki 9 vakare
Olis — Utar., Ketv. ir Subatos vak
Vasalle — Pan., Ser. ir Pėtnyčios v

J. P. WAITCHUS
Lietuvis Advokatas
127 N. Dearborn St.
Room 928
Tel. Franklin 4177
Nuo 9 iki 1 — Išėmus Subatas
52 E. 107th St.
Kampas Michigan Ave.
Tel. Pullman 5950
Nuo 3 iki 9 vak. ir Subatomis

John Kuchinskas
Lietuvis Advokatas
2221 W. 22nd St.
Arti Leavitt St.
Telefonas Canal 2552
Valandos 9 ryto iki 8 vakaro.
Seredoj ir Pėtnyčioj nuo 9 iki 6

A. A. SLAKIS
ADVOKATAS
Ofisas vidurmiestyje
Room 1502
CHICAGO TEMPLE BLDG.
77 West Washington Street
Cor. Washington and Clark Sts.
Ofiso Tel. Central 2978
Namų Tel. Hyde Park 3395

JOHN B. BORDEN
(Jonas Bagdžiunas Borden)
LIETUVIS ADVOKATAS
105 W. Adams St., Room 2117
Telephone Randolph 6727
Vakarais 2151 W. 22nd St. nuo 6-9
Telephone Roosevelt 9090
Namie 8-9 ryte. Tel. Republic 9600

V. W. RUTKAUSKAS
ADVOKATAS
29 So. La Salle St. Room 730
Tel. Central 6390 Val. 9—4
Rezidencija 6158 S. Talman Av.
Tel. Prospect 3525

Tel. Randolph 5130-5131
PAUL M. ADOMAITIS
ADVOKATAS
721 First National Bank Building
38 So. Dearborn Street
Val.: 10 ryto iki 4 po pietų
Vakarais: 2221 W. 22 Street
Val.: 5 iki 8; ser, ir pėtn. 5 iki 6;
Subatoj 1 iki 6. — Tel. Canal 2552

JOSEPH J. GRISH
Lietuvis Advokatas
4631 So. Ashland Ave.
Tel. Boulevard 2800
Res. 6515 So. Rockwell St.
Tel. Republic 9723

A. A.

FRANCIŠKUS G. RIMKUS

Persiskyrė su šiuo pasauliu birželio 6 dieną, 12:30 valandą po piet, 1930 m., sulaukęs 37 metų amžiaus, gimęs Šakių (buv. Naumiesčio) apskr., Panemunės parap., Piesčių kaime. Amerikoj išgyveno 17 metų. Paliko dideliame nuliudime brolį Gust. giminės ir draugus, o Lietuvoj dvi seseris — Teofilija ir Elžbietą. Kūnas pašarvotas randasi 1036 E. 93 St., Burnside.

Laidotuvės įvyks utarninke, birželio 10 dieną, 2 val. po piet iš namų bus nulydėtas į Tautiškas kapines.

Visi A. A. Franciškaus G. Rimkaus giminės, draugai ir pažįstami esat nuoširdžiai kviečiami dalyvauti laidotuvėse ir suteikti jam paskutinį patarnavimą ir atsiveikinimą.

Nuliūdę liekame,

Brolis, Seserys ir Giminės.

Laidotuvėse patarnauja graborius Eudeikis, Telefonas Yards 1741.

6 METŲ SUKAKTUVĖS

MAGDALENOS BUBLIUKĖS

Milėjom mes ja gyvą, neužmirštame jos ir mirusios. Paminėjimas 6 metų sukaktuvių mūsų milimos dukrelės ir sesutės, kuri persiskyrė su šiuo pasauliu birželio 7 d., 1924 m. sulaukusi 9 metų amžiaus, palikdama dideliame nuliudime motina Anne, tėvą Antaną, sesutę Marijoną ir 3 brolius — Antanuką, Vincuką ir Broniuką. Jau praslinko 6 m. kaip ta beširdė mirtis išplėšė iš mūsų tarpo milimą mūsų dukrelę, o paliko mūsų širdyse žaizdas, kurios neužgys ant amžiu. Spaudžia jumis šalta žemelė, o mūsų širdis veria gailestis ir nuliudimas. Netekome skaisčios kvietkelės, kuri žydėjo mūsų akyse, pranyko iš mūsų akelių ir pasislėpė į juodą žemelę Šv. Kazimiero kapinėse.

Ilsėkis, brangi mūsų dukrelė šaltoj žemėjėj, lauk mūsų ateinant prie savęs.

Liekame nuliūdę,

Motina Anne. Tėvas Antanas, Sesutė ir 3 Broleliai, Šeimyna Bublių.

131 — 155th Place,
Calumet City, Ill.

LOVEIKIS
KVIETKININKAS
NUSKINTOS KVIETKOS
Pristatome į Visas Miesto Dalis
Vestuvėms, Bankietams ir Pagrabams
Vainikai
3316 S. Halsted St. Tel. Boulevard 7314

CHICAGOS ŽINIOS

Nori paduoti prohibicijos klausimą balsavimui

Republikonų partijos centralinis Cook pavieto komitetas pareiškė, kad jisai esąs priešingas prohibicijai. Komitetas paleido cirkuliacijai peticiją, idant butų padėti sekančiuose balsavimuose, lapkričio mėnesį, šitie klausimai:

Ar turi buti atmestas 18 amendmentas? Ar Volsteado aktas turi buti atmestas, ar pakeistas? Ar turi buti atmestas Illinois valstijos aktas, žinomas kaip kratos ir užgriebimo aktas (search and seizure act)?

Demokratų partijos Cook pavieto centralinis komitetas dar pirmiau pareiškė, kad demokratai norintys padėti blaivybės klausimą Illinois valstijoj ateinantiems balsavimams. Taigi tur but ir teks tas klausimas rudenį balsuoti.

Trims kidnaperiams po 20 metų kalėti

Prisaikintųjų teismas pripažino tris kidnaperius esančius kaltus. Teismas paskyrė jiems bausmės kiekvienam po 20 metų kalėti. Vienas kaltinamųjų net apalpo, išgirdęs tokį nuosprendį. Nuteistieji yra Samuel Gold, Norman Resnick ir Seymour Pellar (24, 23 ir 22 metų). Jie buvo kaltinami pavogę Theodore Kopelmaną, apdraudos kompanijos viršininką, ir reikalavę iš jo pinigų už paleidimą. Nuteistieji aiškinasi esantys nekalti.

Laukia daugiau gengsterių kautinių

Praėjusios savaitės pabaigoje buvo nužudyti 6 alaus pedliorai. Policja betgi mano, kad to neužteks ir kad dar busią daugiau galvažudysčių alaus pedliorių eilėse.

Sužeidė 12 mokinių gatvėje

Bernard Robinson, 19 metų vaikinas, automobiliu įvažiavo į burį vaikų, Avondale Grammar School (2945 North Sawyer St.) mokinių, stovėjusių gatvėje prie Wellington ir Kedzie aves. ir laukiusių gatvekario. Sužeista 12 vaikų. Kai kurie jų sužeisti sunkiai, kiti kiek lengviau. Robinson areštuotas. Jis gyvena adresu 5079 Archer avenue.

Pasiskandino jaunas vyras

Ramiai, nerodydamas jokių "nervų", jaunas, kokių 22 metų vyras, ties 11 gatve, įbrido ežeran ir pasiskandino.

Bedarbiai reikalauja pagelbos

Bedarbių tarybos delegacija aplankė miesto salę. Delegacija reikalavo, kad miesto tetušiai darytų ką nors, idant sumažinti nedarbą Chicagoje.

Chicagos sveikata

12-toje vardoje (apimančioje Brighton Parką) šiuo laiku serga: difterija 2, tymais (measles) 4, skarlatina 6, tuberkulioziu 1.

21-je vardoje serga: difterija 6, mumps 2, skarlatina 8.

22-je vardoje serga: skarlatina 8, whooping cough 2, tuberkulioziu 2.

Taip praneša Sveikatos Departamento biuletenas, išleistas birželio 5 d.

Pasipelnė $7,000

Apsimaskavęs banditas įlindo per langą į butą Charles T. Byrne, 4858 Drexel blvd., susirinko brangmenų vertės $7,000 ir pasičėmęs $15 pinigais pabėgo.

Audra padarė žalos

Ketvirtadienio audra padarė kai kuriems Chicagos priemiesčių gyventojams nemažai žalos. Audra praėjo ruožtu pagal 147 gatvę. Prie Cicero ave. ir 147 gatvės sugriauta nauja gazolino stotis. Stoties stogas nuversta ant automobilio. Automobilius sulaužyta, bet tuzinas kiaušinių, buvusių automobilyje, išliko sveikas sveikutis. Kai kuriose vietose išversta telegrafo stulpai.

GERB. Naujienų skaitytojos ir skaitytojai prašomi pirkinių reikalais eiti į tas krautuves, kurios skelbiasi Naujienose.

PRANEŠIMAI

Kas turite išnuomavimui kambarių?

Birželio 16 iki 21 įvyksta SLA. Seimas. Suvažiuos daug delegatų iš įvairių vietų, kurie pageidauja apsistoti pas privačius žmones. Todel kas turite kambarių išnuomavimui, prašomi pranešti tuojaus seimo rengimo komisijai 3236 S. Halsted St., tel. Calumet 3277.

West Pullman. — SLA. 55 kuopos mėnesinis susirinkimas įvyks subatos vakare, birželio 7 d., West Pullman Park svet. Turime apkalbėti keletą gana svarbių reikalų, todel nariai malonėkite skaitlingai atsilankyti. —K. Statkus, sekr.

Draugystė Lietuvos Vėliava Amerikoje No. 1 laikys pusmetinį susirinkimą birželio 8 d., 1 val. po piet, A. Ciesnos svet., 4501 S. Paulina St. Draugai ir draugės malonėkite atsilankyti, nes susirinkimų nebus per 3 mėnesius, tad užsimokėkit likusius mokesnius; susirgęs per tą laiką busite apžiurėti, jeigu duosite žinoti sekretoriui.
J. Dabulski, sekr.

SLA 178 kp. susirinkimas įvyks birželio 8 d., 1 val. po pietų, po No. 3234 W. 111th St., Mikšio svet. Po susirinkimo įvyks prakalbos. Visi nariai kviečiami atsilankyti į susirinkimą, ir kiti vietiniai lietuviai, kurie dar nepriklauso prie SLA, atsilankykit į šį susirinkimą, o čia galėsitę įstoti į 178 kuopą.
Valdyba.

Janitorių Kliubas kviečia visus savo narius į susirinkimą birželio 9 d., kaip 8 val. vakare, korporacijos nama susirinkimo vieta, 6201 Kimbark Ave., kurie turite gerų ir tinkamų narių priklausyti į kliubą, atsiveskite. — Valdyba.

Teisybės Mylėtojų Dr-stės priešpusmetinis susirinkimas įvyks nedėlioj, birželio 8 d., Ch. Liet. Auditorijoj, 3133 S. Halsted St., 12 v. d. Kiekvienas narys-ė skaitykite sau už pareigą dalyvauti šitame susirinkime, nes yra daug svarbių tarimų. Ypač Vyskupo Valančausko Draugystės nariai esate visi pageidaujami, neiškskiriant nei tų, kurie esate suspenduoti arba išbraukti. Musų draugystė yra pasirengusi daryti nuoširdžius kompromisus, ypač del tų, kurie bus tinkami musų kvalifikacijai. Valdyba.

Chicagos Lietuvių Draugijos Savitarpinės Pašalpos susirinkimas atsibus utarninke, birželio 10 d., Masonic Temple svetainėj, 1547 North Leovitt St., 7:30 val., taipgi šiame susirinkime Draugijos Dr. Biežis laikys paskaitą apie sveikatą, tad malonėkite susirinkti laiku.
X. Šaikus, raštin.
1521 N. Irving Ave.

CLASSIFIED ADS.

Educational
Mokyklos

GREITAI IR PIGIAI
IŠMOKINAME ANGLŲ KALBOS gramatikos, sintaksės, aritmetikos, knygvedystės, stenografijos, ir kitų mokslo šakų. Musų mokyklos nauja sistema stebėtinai greitai užbaigiama pradinį mokslą į devynis mėnesius; augštesnį mokslą į vienus metus. Amerikos Lietuvių Mokykloje jau tukstančiai lietuvių įgijo mokslus. Ateikite įsirašyti šiandien ir jums padėsime įsigyti abelną mokslą. Savo buvį žymiai pagerinsite, kai busit abelnai ir visose mokslo šakose apsišvietę.
Amerikos Lietuvių Mokykla
J. P. OLEKAS, Mokytojas
3106 S. Halsted St.
CHICAGO, ILL.

REIKIA VYRŲ IŠSIMOKINIMUI AUTOMOBILIŲ AMATO
Praktiškos instrukcijos, darbas kol mokinsitės ir dar geresnis kaip išmoksite. Mokykla dienomis ir vakarais. Atsilankykit arba reikalaukit aplikacijos.
FEDERAL AUTO ENGINEERING SCHOOL
2940-42 Washington Blvd.

CLASSIFIED ADVERTISEMENTS

Baby Chicks
Vištukai

VIŠTUKAI
ŠIAURINIO ILLINOIS DIDŽIAUSI VIŠTUKŲ PERINTOJAI. Kasdien išperina 50,000 vištukų. Kainos nuo $8 iki $12 už šimtą. 25 svarai lesalo dykai su kiekvienu šimtu vištukų.
FOX RIVER HATCHERY
63 S. Grove Ave.,
ELGIN
Telefonai Elgin 1537-5140

Personal
Asmenų Ieško

PAIEŠKAU seserS Marijonos Narkienės. Meldžiu pranešti kas ją žinote. Jonas Kepalas, 90-92 Bowery, New York City, N. Y.

Lost and Found
Rasta Pamesta

PAMEČIAU Illinois Wrist Watch laikrodėlį, balto aukso, seredoj, June 4, apie pusę po 5-kių vakare, tarp 33-čios ir 35-tos ir Halsted gatvių. Už sugrąžinimą duosiu $5 radybų; duosiu ir daugiau ant pareikalavimo. 3437 Emerald Ave. Yards 0413.

Business Service
Biznio Patarnavimas

BRIDGEPORT PAINTNG CO.
Malevojam, Popieruojam ir Dekoruojam
3147 S. Halsted St.
Victory 7261, Res. Hemlock 1292

Boulevard 6520 Res. Yards 4401
NORKUS & CO.
Perkraustom rakandus, pianus ir visokius biznius, taipgi iš miesto į miestą. Teisingas patarnavimas.
1706 W. 47th St.
CHICAGO

10% PIGIAU UŽ VISĄ DARBĄ
CONSUMERS Stogų Darbas. Greitai taisome stogus visokios rūšies, bile kada ir bile kur. Dykai apskaitliavimas. Mes atliekame geriausį darbą miesto. Kedzie 8463.

PATENTAI, copyrights — išradimai visokios rūšies.
B. PELECHOWICZ,
2300 W. Chicago Ave. Brunswick 7187

MES pastatome garažius, porčius, remodeliuojame, suvedame plumbingą ir apšildymą. Jus nusistebėsite musų žemomis kainomis, kurias mes galime pasiulyti. $5 įmokėti, 2 metai išsimokėti. Pašaukite mus pirmiausia Mr. Bartunek, 5500 Norwood Park Ave. (N. W. Highway) Tel. Avenue 8600. Atdara nuo 7 v. ryto iki 7 val. vak.

Namų Remodeliavimas
Gražiai, porčiai, pamatai, sankrovų priežiai, kambariai bungalow viškose, stogų dengimas.
SUTAUPINKITE PINIGUS PAŠAUKDAMI MUS
Garažai nuo $145.
Uždaryti porčiai nuo $50.
Visą darbą galima padaryti su $5 įmokėjimu. Likusius mažais mėnesiniais išmokėjimais.
Ateikite, rašykite ar telefonuokite
Zeleznik Const. Co.
5201 W. Grand Ave.
Tel. Berkshire 1321.
Vakarais Capitol 1442.
Atdara nuo 7 val. ryto iki 7 v. vak.

Sveikatos komisionierius pataria užlaikyti kambarius švariai. Mes pasirenge pagražinti Jusų kambarius 10% PIGIAUS UŽ VISĄ DARBĄ. Popieruojame ir pentuojame pagal Jusų noro, APSKAITLIAVIMAS DYKAI.
A. K. VALUKAS
3939 W. 65th Pl. Tel. Republic 4139

WM. BENECKAS
MALEVOJU IR POPIERUOJU
NAUJAUSIOS MADOS POPIERA
Pigiai. Greit.
Darbą garantuoju
Tel. Lafayette 7554

Financial
Finansai-Paskolos

Paskolos suteikiama į vieną dieną
2-RI MORGIČIAI
6 Nuošimčiai
Mes perkame real estate kontraktus
INTERNATIONAL INVESTMENT CORPORATION
Kapitalas $500,000.00
3804 So. Kedzie Ave.
Tel. Lafayette 6738-6716

PASKOLINSIM nuo $50 iki $300 už 2½ nuošimčio ir lengvais išmokėjimais. Paskolas suteikiam į 24 valandas. Be jokio komiso.
S. OSGOOD
2231 West Division Street
"Upstairs"
Telephone Armitage 1199

Financial
Finansai-Paskolos

Skolinam Jums Pinigus
$100 iki $2,000
Jus atmokate mažomis mėnesinėmis mokestimis.
Mes taipjau perkame morgičius ir Real Estate kontraktus.
Petrzilek Bros.
1647 W. 47th St.
Arti Marshfield Ave.

PINIGAI
Mes skolinam nuo $50 iki $300
Neimam komiso
Nuošimtis mokamas ant neišmokėtos sumos
Finance Corporation of Illinois
Po valstijos priežiura
3804 S. Kedzie Ave.

SKOLINKIS IŠMINTINGAI
Paskolos ant automobilių bile sumoje; notos refinansuojamos; griežtai privatiškai; nereikia indorsuotojų; žemiausios ratos; pribusime ant pašaukimo.
MAJESTIC INVESTMENT CORPORATION
105 W. Monroe St.,
tel. Randolph 4364
2139 S. Cicero Ave.,
tel. Rockwell 2000

SKOLINAM PINIGUS
$100 iki $30,000
ant 1-mų, 2-rų ir 3-čių morgičių
J. NAMON & CO.
6755 So. Western Ave.
Tel. Grovehill 1038

Miscellaneous
Įvairus

TURIU Fordą, galiu pavežėti vienu kartu 15 žmonių piknikan. 816 W. 33rd Pl.

Miscellaneous for Sale
Įvairus Pardavimai

PARDAVIMUI puikus German Police šuo, tinkamas prie biznio arba prie namų sargas. Taipgi kudikio bogė geram stovyje. Parsiduoda pigiai. 5334 S. California Ave.

PARDAVIMUI dresės ir kautai, didumo 14 ir 16. Parduosiu po $1 ir $2. 1408 W. Erie St., 2 floor.

Help Wanted—Female
Darbininkių Reikia

REIKALINGA veiterka į restoraną. 5821 W. Roosevelt Rd., Cicero. Tel. Cicero 4557

REIKIA moterų indų plovėjų. Atsišaukite tuojaus. 4169 So. Halsted Street.

REIKIA patyrusių moterų prie skudurų sortavimo. Harry Dray 1447 Blue Island Ave.

Furniture & Fixtures
Rakandai-Įtaisai

RAKANDŲ BROKERIAI
Kiekvienas, ypačiai jaunos vedusios poros, esate kviečiamos pasinaudoti musų pasiulymu. Mes nupirksime jums rakandus tiesiai iš dirbtuvės už sutaupimą mažiausia 50% cash pamatu
Jokis užsakymas nėra per mažas, ar per didelis — nuo mažo stalelio iki visų 10 kamb. apartmento rakandų. Šaukite šiandie. Mes nuvešime jus pas fabrikantus. Mes turime ryšius su visomis geriausiomis kompanijomis Chicagoje. Saukte Columbus 0467, MR. WELLS del platesnių žinių.

FRIZAY seklyčios setas, riešuto m. valgomojo kamb. setas, kaurai, 3 lempos ir viskas kitas. turi buti parduoti prieš subatos vidurnaktį. Roberts, 3040 W. 62nd St.

PARSIDUODA restauranto fixtures, visi sykiu arba skyrium. Kas norėtų, galėtų ir ant vietos biznį varyti. 1715 S. Canal St.

PARSIDUODA geri saliuno fikčeriai. Pigiai. Atsišaukite 3221 Beach Ave. Albany 9856.

PARDAVIMUI 6 kambarių stubos rakandai. Cattage užp. 2 fl., 3040 S. Wallace St.

PARDAVIMUI 4 kambarių rakandai, galima matyti visuomet, 3126 So. Halsted St. 2 lubos užp.

PARDAVIMUI pigiai, naujutėlė "Baby bugy". Kreipkitės tuoj. 3133 S. Union Ave., 3 lubos.

Musical Instruments
Muzikos Instrumentai

LYON HEALY PIANAS—mažas, $35; taipgi senas Klotz vokiškas smuikas, geras tonas. $18. Storadžius. 3022 W. Madison St., Foley.

Automobiles

FORDAI—DIDŽIAUSIOS CHICAGOJ VERTĖS
TEISINGAI GARSINAMOS
$20 ĮMOKĖTI

1930 Roadster; vėliausis	$495
1930 Tudor; vėliausis	$550
1929 Sport Coupe; važiuota tik 1,900 myliu	$350
1929 Town Sed. Murray body, važiuota tik 2,100 myliu	$595
1929 Sedanai ir Coupes	$335
1929 Roadster, nulenkiamas stiklas	$335

90 dienų naujo karo raštiška garantija
M. J. KELLY, 4445 W. Madison

Automobiles

GERI vartoti automobiliai nuo $75.00 ir augš. Mes galime parduoti jums karą be jokio įmokėjimo.
1633 Milwaukee Ave.

PRANEŠIMAS
Automobilių pirkėjams ir savininkams
Pirm pirkimo naujo karo, širdingai prašau atsilankyti ir pamatyti naujus 1930 NASH automobilius su vėliausios mados automatiškais įtaisymais, sport Royal tekiniais ir kitais ištobulinimais, kokius tiktai NASH taip gali įrengti už tokias prieinamas kainas.
BALZEKAS MOTOR SALES
4030 Archer Ave.
Lafayette 2082

DIDELIS PAAUKOJIMO IŠPARDAVIMAS

Ford Sport Coupe	$265
Studebaker Com. '29 sedan	$575
Stude. Com. 28 Vict. Coupe	375
Studebaker Dictator '28 sedan	425

Tai yra tik keli iš daugelio kitų išdirbysčių garantuotų vartotų karų, kuriuos mes turime šiame išpardavime už dar didesnio bargeno kainas.
Independence Auto Sales Co.,
3806-10 W. Roosevelt Rd.
Tel. Van Buren 3203

RETA PROGA
Studebaker vėliausio modelio "Commander" sedanas. Kadangi netekau darbo ir man yra reikalingi pinigai, paaukosiu tiktai už $275. Karas kainavo man $1,600 tik trumpą laiką atgal. Jis yra absoliučiai geras kiekvienu žvilgsniu, nes aš vartojau jį visai mažai. Kam pirkti naują karą, kuomet jus galite nupirkti manąjį tiktai už $275. Jus turite pamatyti karą, kad jį įvertinti. Atsišaukite bile laiku, nedėlioj, 2231 North Kedzie Ave., 1st apartment.

CADILLAC 314 vėliausio modelio sedanas. Moteris turi parduoti. Išvažiuotas tik kelis tukstančius mylių. Karas yra geriausiame stovyje ir sunku jį atskirti nuo naujo. Negalių pati karo draivinti ir paaukosiu jį tiktai už $600. 2538 North California Ave., 1st flat.

PROGA
WILLYS-KNIGHT keturių durų sedanas. Iš priežasties ligos esu priverstas parduoti. Karas yra kaip naujas, nes aš jo beveik nevartojau. Jeigu jus norite praktiškai naujo karo, butinai pamatykite manąjį Willys-Knight. Pirmas $325 paims jį. Turi buti pinigais. Namie bile laiku nedėlioj. 4448 North Racine Ave., apartment 29.

NEPARASTA PROGA
Aplinkybės priverčia mane parduoti savo vėliausio modelio Packard, keturių durų sedaną, kurį pirkau lygiai dešimt mėnesių atgal. Karas yra absoliučiai kaip naujas. Tai yra gražiausias ir ekonomiškiausias karas, kokį aš turėjau. Jis padaro 18 iki 20 mylių su galionu gasolino, tukstantį mylių su vienu pripilimu aliejaus. Turi 5 originalius visiškai naujus tairus, 4 ratų brėkius. Lorain spot light, snubers, gražų užbaigimą, geriausį mohair išmušimą ir geriausį tvkų motorą. Karas yra kaip diena išėjęs iš dirbtuvės. Jis kainavo man virš $3,000. Priimsiu tik $500, nes man reikia pinigų. 2116 North Spaulding Ave., 1st flat. Atsišaukite nedėlioj.

For Rent

RENDAI garadžius, gera vieta del taisymo ir maliavojimo, taipgi del trokų; garu apšildomas. 4459 So. Halsted St. Phone Yards 7495.

RENDAI 4 kambarių flatas iš fronto, kampinis; yra maudynė ir elektra. Kaina $19. 1125 W. 31 St.

RENDAI 3 kambariai įrengti del ofiso daktarui ar advokatui; visi parankumai; renda pigi. 4108 Archer Ave.

RENDON štoras, tinkamas del visokio biznio, priešais lietuviškos mokyklos. 1505 S. 49th Ct., Cicero, Ill.

Furnished Rooms

PAVIENI moteris ieško kambarių pas flatų dženitorių. Rašykite: Naujienų skyrius, 3210 S. Halsted St. Box 73.

PASIRENDUOJA po 2, 3 ir pavieni kambariai apartment hotelyje, nuo $4 ir aukščiau 477 West Deming Place, 1 blokas nuo Lincoln Parko.

PASIRENDUOJA kambarys vaikinui, be valgio, 3362 So. Auburn Ave., 2 lubos.

PAIEŠKAU merginos ar moteries ant ruimo kaipo draugės. Turiu didelį flatą ir man vienai nesmagu buti. 3221 Beach Ave. Albany 9856.

RENDAI kambarys, karštu vandeniu apšildomas, vienam arba dviem vaikinam, 1 fl. 4411 S. Artesian Ave.

RENDON kambarys vaikinui, prie mažos šeimynos. 3122 So. Wallace antros lubos, rear.

RENDON šviesus kambarys, vaikinui, su arba be valgio. 3133 So. Union Ave., 3 lubos.

Furnished Rooms

RENDON kambarys del dviejų ar vienai ypatai, kambarys šviesus ir moderniškas. Atsišaukite ant pirmų lubų. 4234 So. Maplewood Ave. Tel. Lafayette 0369.

Business Chances
Pardavimui Bizniai

PARSIDUODA grosernė ir bučernė, senas biznis, du partneriai budami negalime sugyventi, turim parduoti pigiai. Kreipkitės 3701 Emerald Ave.

PARDAVIMUI pigiai Malt-Hops biznis. 7013 S. Western Ave.

PARDAVIMUI Fancy Goods sankrova S. W. miesto daly. Puiki svetimkalbių prekyba, geras biznis; transferinis kampas. Turiu parduoti iš priežasties ligos. Kreipkitės adresu: 1438 S. Kedvale Ave., tel. Lawndale 5425.

PARDAVIMUI grosernė pigiai, geroje apielinkėje, geras biznis. Priežastis — nesutikimas. 3336 So. Lowe Ave.

PARDAVIMUI nedidelė grosernė ir medinis 2 flatų namas. Arba mainysiu ant kito namo arba loto. Phone Virginia 0491.

PARDAVIMUI pigiai grosernė ir delicatessen, 7 kambariai del pagyvenimo, kartu su rakandais, renda $35 į mėnesį. 3827 Emerald Ave.

PARDAVIMUI grosernė su namu ar be namo arba mainysiu ant mažesnio namo ar loto. Esu viena moteris, negaliu apsidirbti. 3139 W. 38th St.

DIDŽIAUSIA PROGA! Nusipirksit groseri ir delicatessen su geru stoku ir pirmos rūšies fitures. Renda pigi. Parduosiu su namu ar atskirai. 558 W. 42nd Place.

PARDAVIMUI čeverykų taisymo stičeris; mašinos gerame stovyje. Važiuoju į Lietuvą. Parduosiu pigiai. 4534 So. California Ave.

Farms For Sale
Ukiai Pardavimui

PARDAVIMUI 40 akrų farma Oneda paviete, Wisconsino valstijoj. 20 akrų išdirbtos, likusi yra geras miškas. Du blokai nuo mokyklos. Kaina $600.
A. METKE,
3608 W. 66th Place

Exchange—Mainai

MAINYSIU savo 2 flatų murinį 5 ir 6 kamb. namą, 1 blokas nuo gatvekarių ir parko. Mainysiu ant bile kokio medinio namo ar cottage.
5314 S. May St.

Real Estate For Sale
Namai-Žemė Pardavimui

MARQUETTE PARKE dviejų pagyvenimų namas, rendos $65.00. Mortgičių $1,800. Beveik uždyka. —6602 So. Fairfield Ave.

PIRM JUS PIRKSITE vasarinį namelį ar lotą, butinai pamatykite ką mes darome del savo kostumerių prie geriausio žuvavimui ežero Illinois valstijoj. Medžiais apauges, daili vieta, geros maudynės, krikščionims, 50 mylių. Rašykite del kelių žemlapio ir platesnių žinių: Naujienos, Bo 1202, 1739 S. Halsted St., Chicago.

PARDAVIMUI dvi savastis, viena del vienos šeiminos, antra del dviejų, murinė ant concrete, furnasas, platus lotas, aptvertas nauja tvora; abu namai kaip nauji. Mažąjį atiduosiu už $3,000. Užkviečiu atsilankyti pirkėjus, real estate agentus ir ligonius, kurie mano važiuoti į California tyro oro ieškot — čia nusipirkę turėsite rojų. Aš esu nevedes, man gaspadorystė nereikalinga. Matykite savininką vakare prieš 7, nedėlioj visą dieną. 5811 W. 64 pl. 1 fl.

$300 įmokėti, dviejų flatų moderniškas namas, $4900, gražioj apielinkėj, maži tąksai, gatvekaris, arti mokyklos. Taipgi 35x125 bizniavas lotas $750, imsiu automobilių, tel. Prospect 3787.

HUMBOLDT Park pardavimui 2 flatų murinis namas. Joe Makare, 1643 N. Whipple St.

DU LOTAI,
randasi geriausioj vietoj, lietuvių apgyventoj. Ant Rockwell, netoli 71-mos. Nėra morgičių, parsiduoda labai pigiai. Savininkas mainys ant bile kokio namo, arba biznio. Namas gali buti didelis arba mažas, neskiriant vietos.
C. P. SUROMSKI & CO.
3352 S. Halsted St.
Tel. Yards 6751,
rez. Boulevard 0127

PARDAVIMUI bzniavas murinis, garu šildomas, namas, 2 po 4 ir 1-5 kambarių flatai, Brighton Parke, arba mainysiu. Kreipkitės 828 W. 31 Street.

GERA proga farmeriams įsigyti dailų namą—du flatų po 8 ruimus ir 1 flatas 7 ruimų ir 2 karų garadžius. Mainysiu ant farmos. 822 W. Garfield Blvd. Tel. Yards 1328.

Real Estate For Sale
Namai-Žemė Pardavimui

Paul M. Smith & Co.
REAL ESTATE
LOANS & INSURANCE
Perkam, parduodam, mainom namus, lotus, farmas, biznius visokios rūšies. Nėra skirtumo apielinkės ir kur yra ar kas yra. Perkam notas, 2nd mortgage ir parupinam 1 ir 2nd mortgage lengvomis išlygomis. Teisingas ir greitas patarnavimas.
4425 So. Fairfield Ave.
Tel. Lafayette 0455

PASIULYKIT SAVO SĄLYGAS
5 kambarių Ispaniška bungalow, 50 pėdų lotas, pagerinimai sudėti, išėmus gatvę. Turi buti parduota tuojaus. Savininkas turi keblumų. $7,500.
Medinis namas, lotas 81x125. $8,000.
5 kambarių bungalow, furnasu apšildoma, lotas 50x185. $8,250.
Visiškai nauja murinė 6 kambarių bungalow, miegamieji porčiai, karštu vandeniu šildoma. 50 pėdų lotas. $9,500.
J. H. SCHAFFER
803 Ridge Ave., Willmette, Ill.
Tel. Willmette 364

BARGENAI
1) 4 kambarių gričiutė. Lotas 30x125, suros ir vanduo įvesti, šalitakiai sudėti, gatvė ištaisyta, kaina $2,500, įmokėti $500, kitus lengvais išmokėjimais, randasi apie 71 ir Albany.
2) Medinis namelis 2 fl. po 4 kamb. ant postų, parsiduoda už $2,500, reikalinga pataisyti, randasi prie 47 ir Rockwell.
3) 5 kambarių medinė cottage ir 1 kamb. beismonte, konkrit pamatas, cementuotas beismontas, puikus stikliniai porčiai, gražus kiemas, šviesus iš visų pusių. Senas, bet gerai užlaikytas ir atnaujintas. Kaina $4,500, gal kiek ir mažiau. Randasi prie 67 ir Racine Ave.
4) Turiu keletą namų, rezidencijų distrikte, bet su bizniais ir visokiu kitų.
V. MISZEIKA
1739 So. Halsted St.
Tel. Roosevelt 8500

3 APARTMENTŲ po 6 kambarius, 6 klozetai, 2 metų senumo. Bargenas. 3 karų murinis garažas. 7806 S. Marshfield Av. Tel. Triangle 6192.

EXTRA BIRŽELIO (JUNE) BARGENAI
PARDAVIMAI ir MAINAI. Turime 5 bučernes ir grosernes, visos gerose apielinkėse ir biznius daro gerus. Randasi South Side, Cicero. Turime ir daugiau visokių biznių—Hardware Stores, Dry Goods Stores — ir visokių namų. Šimtus mainų.
Norintiems biznio ar namo, mainyti, parduot, kreipkitės pas mus. Mes tikimės, kad busite patenkinti musų patarnavimu. Matykite mus pirma:
PAUL M. SMITH and COMPANY
4425 So. Fairfield Ave. Chicago.
Tel. Lafayette 0455

5 KAMBARIŲ murinis bungalow, mainysiu ant biznio. Informacijas galima gauti adresu 2608 W. 47 St.

PARSIDUODA murinis namas vėliausios mados, 2 po 5 kambarius, karštu vandeniu šildoma, 2 boileriai, miegamieji porčiai, 2 karų garažas, gatvė cementuota ir išmokėta, gera transportacija. Parsiduoda su nuostoliu, savininkui reikalingi pinigai arba priimsiu į mainus mažą namuką, lotą ar gerus morgičius kaipo pirmą dalį įmokėjimo. Galima matyti visada.
3243 N. Narragansett

DIDELIS BARGENAS
Gražus naujas murinis namas, po 5 kambarius pagyvenimai, angliškas augštas sklepas, stikliniai porčiai, vėliausios mados įtaisymai, kaina tik $10,800; $1,500 įmokėti, o likusią paskolą lengvomis išlygomis. Namas randasi 840 W. 34 Pl.
M. J. KIRAS
3335 S. Halsted St.

BUNGALOW UŽ BARGENĄ
6557 S. Rockwell St., 6 kambarių karštu vandeniu šildoma, 2 karų garažas; grynai moderniška, geriausiame stovyje; svetur gyvenantis savininkas priims žemą kainą. Lengvus išmokėjimai. Pamatykit mane namuose nedėlioj nuo 2 iki 5 val. po piet, arba šaukit Mr. King, telefonu Trinagle 5060.

Turiu Farmą ir Roadhouse; 20 akerių farma; vieną iš jų turiu parduot. Puiki vieta, biznis išdirbtas per 6 metus. Didžiausia vieta piknikams, šviežias pienas ir lietuviški suriai. Ant Road 4 A, 2 mylios South nuo Lemont. Liberty Park Barbecue. Tel. Lemont 87 J 2

PARDAVIMUI 4 flatų namas, lotas 44 pėdos. Kaina $5500.00. Whalen, 503 W. 46th Pl.

PARDAVIMUI biznio namas su soft drink parlor bizniu, Wisconsin valstijoj, Campbellsport. Geras bargenas arba mainysiu. Busiu Chicagoje iki birželio 12 dienos.
JOHN WARANIUS,
1432 South 48th Court,
Cicero, Ill.

Part Two

NAUJIENOS

Antra Dalis

VOL. XVII — Chicago, Ill., Šeštadienis, Birželis-June 7 d., 1930 — No. 134

Žmonių žmogėdžių viešpatijoj

Žmonių žmogėdžių viešpatijoj. —Amžinos vasaros karalija. —Šunų dantys ir meitėlių iltys—brangus puošmenos dalykai.—Kojinių porą broliškai dalinasi. — Nenužudęs priešo neturi teisės dėvėti galvos apdaro. — Namai papuošti kaukolėmis.—Nepaiso su kuo kariauja.

Nuo Australijos į šiaurę ir į rytus didžiuliuose Ramiojo vandenyno plotuose yra daugybė didesnių, mažesnių ir visai mažučių salų, kurios yra suskirstytos atskirais buriais, grupėmis, vadinamais salynais. Visos salos į šiaurę ir į rytus nuo Australijos, arčiau prie to žemyno, vadinamos Malenzijos (Juodųjų salų) salynu.

Šiaurinės Melanezijos salyno salas skiria negili apie 200 kilometrų platumo jura. Rytinės salos nuo Australijos jau kur kas daugiau nutolusios, pav., nuo Australijos iki Naujosios Kaledonijos salos yra 1200 kilometrų. Jau iš šitų tukstantkilometrinių atstumų galime spręsti kokiuose dideliuose vandenyno plotuose yra išsimėčiusios šios salyno salos.

Bendras Melanezijos salų plotas apie 18 kartų didesnis už Lietuvos plotą. Iš visų salų tik viena Naujoji Gvineja užima apie 15 kartų didesnį plotą už visos Lietuvos plotą.

Visos tos salos yra vadinamoje tropikų srityje, kitaip sakant amžinos vasaros srityje. Vidutinė temperatura yra 23—27 laipsniai šilumos. Prie tokios šilumos, esant pakankamai drėgmės visur viešpatauja be galo puošni augmenija, tačiau gyvunijos margumu ir didingumu salos pasigirti negali.

Viso salyno gyventojai vadinami bendru melaneziečių vardu. Jie sudaro atskirą indo-australiečių juodosios rasės šaką. Jie yra vidutinio ugio, daugiausia pailgagalviai, plačianosiai, siaurakakčiai, didele burna ir storomis lupomis žmonės.

Kokios nors vienalytės tautos melaneziečiai nesudaro. Čia kas sala, tai vis daugybė atskirų padermių, o kas padermė — tai vis lyg kokios atskiros tautos atskala. Iš viso tuose dideliuose salų plotuose melaneziečių priskaitoma apie vienas su ketvirtadaliu milijonas.

Didžiausios šio salyno Naujosios Gvinėjos salos čiabuvius gyventojus bendrai vadina papuasais. Bet ne visi jie turi lygiai vienodas fiziškas žymes. Jų rasime ir šviesesnės ir tamsesnės odos spalvos, taip pat rasime skirtumų ir viso kuno ir galvos sudėjime. Šie skirtumai darosi ypač aiškiai matomi, kai palygini pakraščių gyventojus su grynesniais šios rasės atstovais, salos vidaus kalnuotų vietų gyventojais. Šiaurės vakarų pakraščių papuasai yra sumišę su malajiečiais, o pietų rytų pakrančių gyventojuose žymu polineziečių giminystės.

Papuasų fiziškojo tipo skirtumų kai kur žymu net to paties kaimo gyventojuose. Tyrinėtojas Finšas yra sutikęs net baltodžių papuasų. Visų papuasų bendra pastovi žymė yra tik jų plaukai. Finšas sako, kad papuasų plaukai iš pradžių auga tiesųs, ir tik pasiekę tam tikro ilgumo pradeda garbanotis (spiralėmis, įvijomis). Ilgi plaukai lengvai veliasi ir galuose susipina kaltunais. Tam tikru ilgu dantuotu bambusiniu įnagiu, šukomis, papuasai, ypač jauni vyrai, savo plaukus kaltunais susivelti neleidžia, juos nuolat šukuoja, ir tada pasiputę plaukai puošia jų galvas lyg koks debesis. Kadangi susišukuoti yra daug darbo ir reikia mokėjimo, tai papuasai su savo šukuosena elgiasi labai atsargiai, kad plaukai nesusiveltų, dažnai naktin po galva pasideda tam tikrą padėklą. Juodi papuasų plaukai galuose dažnai parunda; barzdą ir antakius daugely N. Gvinėjos vietų papuasai rupestingai išsipešioja.

Drabužių papuasai beveik visai nenešioja. Pakrančių vietose, kur jie dažniau susitinka su europiečiais, vyrai per klubus apsivynioja tam tikromis plaušinėmis juostomis, o moterys dėvi kokoso ar palmių lapų skaidulų priekyštėles, kurios kartais nuo juosmens siekia ligi kelių ir išdažomos raudonai ar kaip kitaip. Maži vaikai vaikščioja visiškai nuogi. Bet užtai papuasai labai rupinasi papuošti savo kuną. Labai išsiplatinusios iš žolių ir lijanų nupintos apyrankės, kurias moterys nešioja ant rankų, o vyrai, be to, ir ant kojų. Šitas apyrankes dažnai puošia kauri geldelėmis; iš atintinkamai apdirbtų tų pačių geldelių pasidaroma ir karolių. Papuasų didikų tarpe labai išsiplatinę papuošalai iš šunų dantų. Moterys juos nešioja ausyse kaip auskarus, o vyrai, susivėrę ant šniurų, kaip karolius. O užvis labiau vertinamos meitėlių iltys, kurios nešioti yra vadų privilegija.

Melaneziečių puošmenon daug įvairumo įnešė bendravimas su europiečiais. Su dideliu pamėgimu jie puošiasi stikliniais ir sagų karoliais, papuošalams sunaudoja ir tokius daiktus, kurie europiečio akyse neturi jokios vertės—senas skrybėles, kepures, nosines skareles, ypač jei jos yra ryškios spalvos. Vienam keliauninkui teko pastebėti melaneziečių vadą, kuris kaip papuošalą ant krutinės buvo pasikabinęs paprastą lėkštę. Bet tokius papuošalus melaneziečiai nelabai brangina, ir jie jiems, kaip vaikams, greitai atsibosta. Pasigrožėjęs papuošalu kelias dienas, melanezietis perduoda jį savo broliui, tas padovanoja jį savo prieteliui, ir tokiu budu tas iš europiečio gautas papuošalas netrunka apeiti visą padermę. Gavęs dovanų porą kojinių, melanezietis abiejų niekad neapsiaus; vieną pats apsiavęs, kitą padovanos savo broliui ar prieteliui ir abu lygiai grožėsis tuo nepaprastu gražgrožiu. Bendrai imant, vyrai mėgsta daug daugiau puoštis negu moterys. Papuosai mėgsta savo kuną išsidažyti, ypač jiems patinka raudona spalva. Tatuiruotų žmonių N. Gvinejoj pasitaiko labai retai, bet užtat labai išsiplatinęs paprotys puošti savo kuną dirbtiniais randais. Galvos mėgstama puošti šukomis, kazuarų bei rojaus paukščių plunksnomis, įvairiais augalais ir gėlėmis.

Dėvėti galvos apdarą papuasas įgyja teisę tik atlikęs kokį žygdarbį. Tokią teisę neginčijamai nusipelno nužudęs priešą.

Šiltas klimatas, kuriame gyvena daugiausia melaneziečių, daro visai bereikalinga rupintis ne tik apdaru, bet ir kiek stipresne ir pastovesne pastoge. Didžiąją savo gyvenimo dalį papuasai praleidžia po atviru dangumi; pastogė jiems reikalinga tik miegoti, pasislėpti nuo neoro ir nuo galimų priešo užpuolimų. Reikalas apsisaugoti nuo priešų jau seniai privertė papuasus statydintis sau gyvenamas pastoges ant polių. Daugely N. Gvinėjos pajurio vietose dar ir dabar statomasi ant polių paprastų gyvenamųjų pastogių. Tai yra gyvi senovės žmogaus istorijos liudininkai. Politinių pastogių statydinosi akmens gadynėje ir daugelis dabar kulturingų tautų Europoje. Polinių pastogių liekanų daug randama Šveicarijoj.

Skaitlingose, apsaugotose nuo jurų mušos, įlankėlėse keliautojai sutinka labai daug palapinių, pastatytų ties vandeniu aukštų stulpų. Aplink tas palapines yra dar ir laisvų stiprių karčių grindinio aikštėlių. Pasikelti į tas aikšteles ir stovinčias jose palapines tenka labai siauromis ir nejpratusiam labai nepatogiomis kopėčiomis. Daugelis tokių statinių yra pastatyta net labai toli nuo kranto; jie palieka iš visų pusių vandens apsemti net juros atoslugio metu. Bet yra ir tokių, kurie atoslugio metu palieka sausumoje. Šiuo atveju poliniai statiniai apsaugos reikšmės nustoja ir jie yra tik senų laikų liekana, jau nebeturinti savo pirmykštės reikšmės. Vidurinėse N. Gvinėjos vietose randama daug palapinių įtaisytų aukštai medžių šakose. Tokios palapinės, paslėptos medžių lapuose, yra geros vietos pastebėti besiartinantį priešą. Tokiose palapinėse papuasai laiko mėtomųjų iečių ir akmenų atsargą; tokiu budu jos darosi lyg ir kokios tvirtovės. N. Gvinėjos gilumoje papuasų kaimai paprastai yra pastatyti aukštose vietose, iš kurių matyti į visas puses plati apylinkė. Medžius toli aplinkui tyčia iškapoja, kad priešas neturėtų kur dangstytis. Šita atvira aikštė neretai dar aptveriama tvora arba apsmaigoma į viršų nusmailintais kuolais.

Įvairiose atskirose salose galima rasti įvairiausių kitokių gyvenamųjų pastogių. Vienur jos panašios į apverstą luotą, kitur į pailgą avilį, o dar kitur į šieno kupetą. Medžiaga pastogėms statyti vartojama taip pat įvairiausia. Sienas paprastai apkloja švindrų ar medžių lapų pynėmis, o stogas dengia palmių lapais, medžių šakomis, švindrais ir velėnomis. Kai kada velėnomis dengtas stogas siekia ligi pat žemės ir tada gaunama velėninė palapinė. Langų palapinėse paprastai nedaroma, ir ten viešpatauja amžina patamsė.

Pasitaiko ir iš akmenų sumurytų namų, bet jie yra retenybė.

Palapinių vidaus įrengimas yra labai menkas. Daugiausia vietos užima suolai, ant kurių čiabuviai miega. Natktį, kad apsigintų nuo vabzdžių ir miegodami šiek tiek susišildytų, po gulimaisiais suolais pasistato indus su degančiomis žarijomis.

Paprastas melaneziečių namų papuošimas yra žmonių kaukolės: jų galima matyti ir iš lauko prie priešakinių namų sienų ir trobų viduje. Dauguma tų kaukolių yra karo laimikiai rodantieji tų namų šeimininkų narsumą, ar bočių kulto pėdsakai. Iš trobų vidaus papuošalų krinta į akį vadinami talumai, t. y. medžio gabalai su išpiaustytais žmonių ir gyvulių paveikslais. Kadangi jie yra labai panašųs į stabus, tai daugelis tyrinėtojų mano, kad jie turi religinės kilmės ir turi tos pat reikšmės. Bet greičiau talumai su religiniais dalykais jokio ryšio neturi, — jų, matyt, esama grynai puošmenos dalykų.

Be atskirų gyventojų namų, beveik kiekviename melaneziečių kaime galima rasti vadinamų viešųjų namų. Paprastai tokis namas yra iškeltas ant stulpų stogu uždengtas bambuko grindinys. Nuo šiaip jau gyventojų namų šitie vieši namai skiriasi savo didumu. Čia daromi vyrų susirinkimai, čia taip pat nakvoja atėję į metus vyrai. Viešieji namai statomi vidury kaimo, aikštėje, kartais visai be stogo.

Papuasų vidaus santykius, ypač N. Gvinėjos salojė, galima pavadinti nuolatiniu karu. Ir tas karas nėra atskirų tautelių karas, nes tokių iš tikrųjų ir nėra: visos šalies gyventojai yra pasiskirstę šimtais atskirų padermių, kurių kiekviena kalba savotiška kalba. Tatai yra padermių, kaimų karas. Priežasčių karams yra begalės. Asmens įžeidimas, kruvinas šeimos kerštas, varžytinės del moterų, del teisių į žemę, į medžioklės ir žuvininkystės plotus, pagaliau, visoki prietarai vis tat yra yra kruviniems susidurimams priežastys. Karas kyla net del ištikusios sausros, del netikėtos vado mirties, kuris miręs buk del to, kad jį užkerėjo, užraganavo kaimynai. Ir tie niekuo nekalti kaimynai padeda savo galvas budami visai nekalti. O jų nugalėtojas turi galimumo pasididžiuoti savo narsumu, kruvinai papuotauti, pasigardžiuoti nugalėto priešo krauju ir mėsa.

"Kerštas, sako Ratzelis, gali pasidaryti vyriausiu melaneziečio gyvenimo uždaviniu. Nuskaustasis visuomet laiko matomoje vietoje lazdą ar akmenį, kuris nuolatos jam primena butiną reikalą atkeršyti. Jeigu kas nors atsisako valgyti ar vengia šokio, tai jau yra blogas ženklas jo priešams. Kas vaikščioja pusiau apsikirpęs ar nešioja ant pečių nuleistą ilgą susuktą plaukų pluoštą, tas jau yra užmanęs kam nors atkeršyti. Tada jis prie namų slenksčio pasikabina ryšulėlį tabako, kurį surukys tik ties priešo lavonu. Pakabinti ties guoliu kruvini užmušto giminaičio drabužiai taip pat primena neatkeršytą piktadarystę. Yra net tam tikrų žmonių, kurie savo dainomis — skundais primena prievolę atkeršyti. Keršto troškimui patenkinti vartojama ne tik atvira jėga, bet ir užmušinėjimai iš pasalų, naudojamasi įvairiais burtais ir kerėjamosios galios turinčiais daiktais — lazdelėmis, lapais, švindrų stiebeliais ir kit. Su vienu numirusiu dažnai keliasi į aną pasaulį visa jo šeima, net visa karta; jo žmonas pasmaugia, pasmaugia net jo tikrą motiną."

Papuasai visai nepaiso su kuo jie eina kariauti. Jeigu žmogus tik ne jo padermės, ne jo kaimo, neturi su juo ypatingų draugiškų santykių — tai jis priešas. Suprantama, baltiesiems jokiu atveju išimties buti negali.

Apsiginklavęs primityvišku šaunamuoju lanku ir vylyčiomis, ietim, didele lazda ar sunkiu mediniu kardu (užnuodytų strėlių melaneziečiai, matyt, nevartoja), papuasas pavojingas ne tik tokiam pat laukiniui, kaip ir jis, bet ir šaunamuoju ginklu apginkluotam europiečiui; per šešiasdešimt žingsnių jis pervers savo strėle žmogų kiaurai; per 40 žingsnių jis mirtinai sužeis savo lengva mėtomąja ietim. Miškų tankumynai, kuriuose paprastai įvyksta susidurimai, priverčia grumtis akis prieš akį, krutinė prieš krutinę, todel viršų toli gražu paima ne tas kovotojas, kuris turi rankose šautuvą ar revolverį. Nepaprastas atsargumas, kiekvieną akimirksnį pasiruošimas gintis ar pulti, labai apsunkina europiečiui arčiau susipažinti su papuaso gyvenimo smulkmenomis. Kiekvienas keliautojas tyrinėtojas visuomet turi atminti, kad jį gali palaikyti per priešininką ir vietoj pasveikinimo pasiųsti jo pusėn kelias dešimtis strėlių ir iečių.

Teisybė, yra pavyzdžių, nors ir labai maža, kad europiečiai nuginkluodavo papuasus įgytu jų pasitikėjimu ir žmonišku su jais apsiėjimu.

Nuolatinė nesantaika ir kovos sudarė geras sąlygas atsirasti ir išsivystyti polineziečių tarpe baisiam kanibalizmo (žmogėdystės) papročiui. Žmogėdystė jų tarpe pasireiškia ne tik atskirais atsitikimais, bet ji sudaro neatskiriamą dalį jų švenčių ir puotų, kuriose žmogaus mėsa laikoma didžiausiu skanėsiu. Pasakoja, kad vienas vadas, vardu Takombau, nuolat ruošdavęs žmogėdiškas puotas ir pats pasirinkdavęs tuos, kurie turėdavo buti užmušti ir iškepti vakarienei. Kitas vadas turėjo paprotį pažymėti kiekvieną kruviną puotą padėdamas į eilę vis naują akmenį. Sulaukęs senatvės jis turėjo 900 akmenų — paminklų kruvą.

Teisybė žmogėdystės paprotys, įsigalėjęs dar ir del prietaro, kad suvalgęs priešo mėsą įgyja jo jėgą ir narsumą, šiandien, veikiant europiečių įtakai, jau žymiai mažiau išsiplėtęs. Bet salų užkampiuose, ypač Naujosios Gvinėjos vidurinėse dalyse, kur viešpatauja čiabuvių tarpusavio karai, žmogėdystės paprotys žydi dar ir šiandien.

Žmogaus gyvybę net savo padermėje melaneziečiai vertina labai nedaug. Ypač nebranginama vaikų gyvybė. Bendrai, moką gražiai apseiti su vaikais ir

(Tąsa ant 3-čio pusl.)

(Atlantic and Pacific Photo)

Peoria, Ill. — Mathew Kollas pasisiulė pavažinėti savo buvusią numylėtinę. Jis tyčia smarkiai įvažiavo į griovį. Abu išliko gyvi, Tąsyk jis nusišovė. Ponia Miller, kuri važiavo kartu su juo, tapo sunkiai sužeista.

for Economical Transportation

CHEVROLET

IT'S WISE TO CHOOSE A SIX

CHEVROLET

Naujas Aptarnavimas

yra visos šalies užgiriamas

Sausio 1 d. šių metų, Chevrolet Motor Company paskelbė naują aptarnavimo tvarką—liberališkiausią kokia yra pasiulyta žemos kainos automobilių.

Chevrolet pirkėjai visur tą aptarnavimą tuojaus pasitiko su entuziazmu —kadangi daugeliu savo nepaprastų ypatybių jis materialiai prisideda prie ekonomiškumo ir dar didesnio pasitenkinimo turėjimu Chevrolet. Trumpai, jis teikia—

—nemokamą peržiurėjimą ir nustatymą pirmas 500 mylių išvažiavus, ir po to nemokamą peržiurėjimą kas 1000 mylių.

—nemokamą išmainymą visų medžiagų—**įskaitant kaip dalis, taip ir darbą** —kurios pasirodytų netinkamos, dar neišsibaigus laikui paprastos garantijos.

—kad šis išmainymas bus atliktas bile kurio Chevrolet pardavėjo Jungtinėse Valstijose—nežiurint kur savininkas nė butų nukeliavęs garantijos laikotarpiu.

Remia šį aptarnavimą viena iš didžiausių aptarnavimo organizacijų visoj automobilių industrijoj—susidedanti vien tiktai Jungt. Valst. iš virš 10,000 autorizuotų Chevrolet pardavėjų aptarnavimo stočių. Ateikite! Patirkite visas kitas priežastis kodel yra išmintinga pasirinkti Chevrolet Six!

ROADSTER $495 OR PHAETON

The Coach or Coupe	$565	The Club Sedan	$665
The Sport Roadster	$555	The Sedan	$675
The Sport Coupe	$655	The Special Sedan (6 wire wheels standard)	$725

Trucks: Light Delivery Chassis, $365; Sedan Delivery, $595; 1½ Ton Chassis, $520; 1½ Ton Chassis with Cab, $625; Roadster Delivery (Pick-up box extra), $440.

ALL PRICES F. O. B. FACTORY, FLINT, MICH.

CHEVROLET SIX

Atlankykit Arčiausį Chevrolet Vertelgą

Chevrolet turi lietuvių departamentą. Kuomet jųs atsilankysit pas mus ar pas kitus Chevrolet vertelgas, reikalaukit lietuvio pardavėjo

Albany Park Motor Sales, 3102 Lawrence Avenue, Chicago, Illinois.
Argo Motor Company, 6211-15 Archer Avenue, Argo, Illinois.
Ashland Avenue Motor Sales, 5436-42 S. Ashland Avenue, Chicago, Illinois.
Baumann Chevrolet Sales, 3516 Archer Avenue, Chicago, Illinois.
Blameuser Chevrolet Sales, Niles Center, Illinois.
Caley Brothers, 10524 S. Michigan Avenue, Chicago, Illinois.
Clarke-Hulett Chevrolet Co., Midlothian, Illinois.
Clark-Maple Motor Sales, 1036 N. Clark Street, Chicago, Illinois.
Clayton-Dean Chevrolet Co., 2500 Washington Blvd., Chicago, Illinois.
DesPlaines Motor Sales, DesPlaines, Illinois.
DesPlaines Valley Motors, Lemont, Illinois.
Drije Motor Sales, 6528 Roosevelt Road, Berwyn, Illinois.
Durst Chevrolet Company, 1147-59 W. Jackson Blvd., Chicago, Illinois.
Eldridge Motors, Inc., 6839-41 Ogden Avenue, Berwyn, Illinois.
Egan Chevrolet Sales, 5145 Milwaukee Avenue, Chicago, Illinois.
Elmwood Park Motor Sales, Elmwood Park, Illinois.
Fivek's Chevrolet Sales, 2432-40 S. Kedzie Avenue, Chicago, Illinois.
E. H. Fleck & Company, Hinsdale, Illinois.
Harry Chevrolet Sales, Harvey, Illinois.
Keenan Chevrolet Sales, 5325 W. 22nd Street, Cicero, Illinois.
Kolseth-Reid Chevrolet, 5354 W. Chicago Ave., Chicago, Illinois.
Kushler Chevrolet Sales, 6317 Broadway Chicago, Illinois.
Lewis Auto Sales, 3400 Ogden Avenue, Chicago, Illinois.
McInerney Motor Co., 2715 N. Cicero Avenue, Chicago, Illinois.
McManus Motor Sales, 6711 S. Western Avenue, Chicago, Illinois.
Milwaukee Avenue Motors, 2504 Milwaukee Avenue, Chicago, Illinois.
Murray Service & Motor, 652 Madison Street, Oak Park, Illinois.
Nelson Chevrolet Sales, 2849 N. Clark Street, Chicago, Illinois.
Nickey Chevrolet Sales, Inc., 5010 Irving Park Blvd., Chicago, Illinois.
Nieburger Chevrolet Co., 7744 Stoney Island Avenue, Chicago, Illinois.
Ray O'Connell Motor Co., 4625 W. Madison Street, Chicago, Illinois.
A. J. Oosterbeek Motor Co., 7541 S. Halsted Street, Chicago, Illinois.
Orme & Sheets Motor Co., 6522 Cottage Grove Avenue, Chicago, Illinois.
Ridgeway Motor Sales, Lansing, Illinois.
Roosevelt Motor Sales Co., 3838 Roosevelt Road, Chicago, Illinois.
Ross Chevrolet Sales, Inc., 1832 Irving Park Blvd., Chicago, Illinois.
Schuller-Hafner Chevrolet, 4741 Cottage Grove Ave., Chicago, Illinois.
Seip Chevrolet Sales, 8622 Commercial Ave., Chicago, Illinois.
Superior Motor Sales, Inc., 6943 S. Halsted Street, Chicago, Illinois.
Tri-City Motor Co., Park Ridge, Illinois.
Uptown Motors Corp., 4859 Broadwey, Chicago, Illinois.
Vanderploeg & Reitveld, South Holland, Illinois.
Wescott-Schonlau, Inc., 1245 Chicago Avenue, Evanston, Illinois.
West Auto Sales, Inc., 511 S. 5th Avenue, Maywood, Illinois.
Witte Motor Sales, 492-6 Western Avenue, Blue Island, Illinois.
Yanson Chevrolet Co., Chicago Heights, Illinois.
Young & Hoffman Chevrolet, 9220 S. Ashland Ave., Chicago, Illinois.
G. W. Zander Motor Sales, Arlington Heights, Ill.

SIX-CYLINDER SMOOTHNESS AT LOW COST

BIZNIO, EKONOMIJOS *ir* FINANSŲ SKYRIUS

Eina kiekvieną šeštadienį, bendradarbiaujant
K. AUGUSTUI, J. VARKALAI, J. ŠMOTELIUI ir V. RUŠINSKUI

APŽVALGA

Bendrai apie biznį

Bendrai biznis gegužės mėnesyj ėjo palyginamai silpnai. Biznieriai, kurie laukė pagerėjimo, jaučiasi nusivylę. Tiesa, gegužės mėnesyj padaryta daugiau biznio, negu kitais šių metų mėnesiais. Tačiau yra visiems gerai žinomas faktas, kad kiekvieną pavasarį biznis visuomet pagerėja. Tad visas klausimas susiveda prie to, ar tas pagerėjimas yra pakankamai didelis. Faktai rodo, jog šį pavasarį tas biznio pegrėjimas buvo labai menkas.

O tai reiškia, kad sunku trumpoj ateityj tikėtis gerų laikų. Ims dar laiko, kol gyvenimas ateis į normales vėžes. Dabar kiekvienam aišku, kad pereitais metais žmonės perdaug spekuliavo ne tik biržoj, ale ir pramonėj. Pasėkoj įvyko didelė overprodukcija kuri pagimdė nedarbą.

Tačiau nėra priežasties perdaug jau nusiminti. Praeitais metais pasireiškė labai didelis optimizmas. Daugelis manė, kad Amerika galės be paliovos plėsti savo biznį. Šiandien dauguma tų pačių optimistų virto didžiausiais pesimistais. Jie tiesiog nebeturi vilties, kad Amerika kada nors begalės atsigriebti. Nėra abejonės, kad kaip viena, taip ir kita kraštutinė nuomonė nesutinka su tikrenybe. Žinoma, nėra reikalo slėpti to fakto, kad padėtis šiuo laiku yra gana rimta. Juo labiau, kad visose šalyse pasireiškia krizis.

Kada kainos visokioms prekėms krinta, tai pirkėjai paprastai susilaiko nuo pirkimo. Jie laukia dar didesnio kainų kritimo. Bet kada žmonės mano, jog kainos, kaip yra sakoma pasiekia dugno, tąsyk prasideda didelis pirkimas. Vienas tokių atsitikimų įvyko visai dar neseniai. Pavyzdžiui, prieš kiek laiko pusėtinai atpigo varis,—nuo aštuoniolikos iki keturiolikos centų svarui. Nežiurint į tai, nedaug teatsirado pirkėjų. Tokia situacija tęsėsi apie porą savaičių. Bet kaip tik kaina vario svarui nukrito iki 12½ centų svarui, tai pirkimas nepaprastai padidėjo. Per trumpą laiką tapo nupirkta labai daug vario.

Geri ir blogi laikai

Nors tai skamba ir paradoksiškai, bet gerais laikais paprastai pramonininkai ir stambųs biznieriai daug skolų pasidaro, kurias turi atmokėti blogais laikais. Ir štai kodel. Gerais laikais plečiama biznis, pramonininkai stengiasi kiek galima daugiau pagaminti dirbinių. O tai veda prie padidinimo dirbtuvių. Vadinasi, pasidaro naujos išlaidos, kurios kartais yra pusėtinai didelės. Kitaip sakant, gerais laikais padaroma klaidos, kurias tenka atitaisyti blogais laikais, nes dažnai kaip tik tuo laiku, kada biznis ir gamyba labai išpučiama, įvyksta krizis. Na, o kada krizis įvyksta, tai biznieriai ir pramonininkai bando prisitaikyti prie naujų aplinkybių.

Statyba kaipo biznio rodiklis

Kai kurie mano, jog statyba parodo ir bendrą biznio stovį. Kuomet statyba eina gerai, tai paprastai ir visoks kitoks biznis taip pat gerai eina. O statyba žymiame laipsnyj priklauso nuo medžiagos brangumo ir darbininkų uždarbio. Tuoj jo karo statyba nepaprastai pradėjo bujoti. Ačiu tam, statybos pramonėj dirbančių darbininkų uždarbiai nuolat kilo. Paskutiniais metais statybos medžiaga žymiai nupigo. Bet darbininkų uždarbiai pasiliko tokie pat, kaip ir seniau. Prie statybos dirbantys darbininkai pereitais metais uždirbo 237 nuošimčius daugiau, negu prieš pat karą.

Nėra abejonės, kad darbininkų brangumas žymiai sulaiko namų statymą. O kadangi statyba sustojo, tai ir toj šakoj dirbantys darbininkai liko be darbo. Amerikos Darbo Federacijos apskaičiavimu, statybos pramonėj dabar apie 40 nuošimčių darbininkų neturi darbo.

Nedarbas

Visi žino, kad Amerikoj siaučia didelis nedarbas. Tačiau sunku pasakyti kiek tikrai esti bedarbių. Tą klausimą kiek tiksliau nušvies gyventojų surašinėjimo rezultatai. Vienok bendrai apie nedarbą galima spręsti iš organizuotų darbininkų. Unijos paprastai žino, kaip didelis joms priklausančių narių skaitlius neturi darbo. Veliausi statistikos daviniai rodo, kad 20 nuošimčių visų unijistų neturi darbo. Praeitais metais šiuo laiku bedarbių skaičius tarp unijos narių siekė tik 12%. Nedarbas skaudžiausiai yra palietęs statybos unijas. Iš šimto toms unijoms priklausančių narių 40 neturi darbo. Praeitais metais bedarbių buvo tik 29. Bedarbių skaičius padidėjo beveik visose pramonės šakose. Na, o tai reiškia, kad nedarbo klausimas šioj šalyj pasirodė gana rimtas.

Geresnių laikų belaukiant

Dabar viskas atrodo nelabai kokioj šviesoj: dipresija biznyj, dipresija pramonėj. Bedarbių skaičius labai padidėjo. Bet nežiurint į visą tą, ekonomistai visgi tvirtina, kad trumpoj ateityj dalykai pradės taisytis. Kodel? Kuo jie remia savo tvirtinimus?

Well, reikia žinoti, kad tai ne pirmas tokis krizis. Nemažai jų yra buvę praeityj. Ir per paskutinius tris dešimtis metų nėra buvę tokio atsitikimo, kad dipresija užsitęstų ilgiau, kaip vienus metus. Visai tad naturalu, kad ir šį kartą taip pat atsitiks.

Dipresija biznyj ir pramonėj prasidėjo nuo praeito rudens tuoj po kracho biržoj. Pradėta mažinti gamyba. Bet taip ilgai vargu galės tęstis. Reikia žinoti, kad Amerikoj gyvena apie 120 milionų žmonių. Nors laike dipresijos gyventojai šiek tiek mažiau sunaudoja įvairių reikmenų, bet be jų visgi negali apseiti. Todel trumpoj ateityj tų reikmenų pradės pritrukti. O tai reikš, kad pradės geriau eiti darbai. Kuomet geriau eis darbai, tai pradės taisytis ir visoks kitoks biznis. Manoma, kad tas pagerėjimas prasidės nuo ateinančio rudens.

Prekyba su Rusija

Žymiai sumažėjo užsakymai iš Rusijos. Bėgiu balandžio mėnesio užsakymų iš Rusijos Amerika gavo už $3,265,405. Turint galvoj, kad kovo mėnesyj užsakymų buvo duota už $7,255,116, mes matome, jog užsakymų kiekis sumažėjo ant 55 nuošimčių.

Tas reiškinys aiškinama tuo, kad dabartiniu laiku Rusija nebeperka žemės ukio mašinų. O tų mašinų, kaip žinia, Rusija daugiausia ir pirkdavo iš Amerikos.

Tačiau tas aiškinimas nėra visai tikslus. Reikia žinoti, kad prekyba tarp Rusijos ir Anglijos žymiai padidėjo. Per paskutinius šešis mėnesius Rusija pirko iš Anglijos už $44,526,000 įvairių prekių, — daugiausia chemikalų.

Kad Rusija pradėjo daugiau biznio padaryti su Anglija ir Vokietija, tai visai naturalus dalykas. Mat, tose šalyse Rusija gauna geresnes sąlygas. Daugelis Amerikos pramonininkų nenori Rusijai duoti kreditų. Tuo tarpu vokiečiai ir anglai tuo atžvilgiu yra daug liberališkesni.

Atpigs knygos

Keturios stambios knygų firmos nutarė nuo 20 dienos šio mėnesio noveles pardavinėti po vieną dolerį, o ne po du, pustrečio ir tris dolerius, kaip kad buvo daroma iki šiol. To nutarimo laikytis pasižadėjo šios keturios knygų firmos: Doubleday, Doran and Co., Simon and Schuster, Farrar and Rinehart ir Coward—McCann. Kitos knygų leidimo firmos atsisakė savo leidžiamoms knygoms kainas nupiginti. Ypač priešingi tam sumanymui buvo mokslišku knygų leidėjai. Tačiau sumanytojai yra tikri, kad jie ne tik padarys gerą biznį, bet tuo pačiu laiku pasitarnaus visuomenei. Dabar Amerikoj knygų skaitymas pusėtinai sumažėjo. O tai del to, kad daugelis tiesiog nebepajėgia kiek daugiau knygų nusipirkti. Visai kitaip bus, sako jie, kuomet žmogus galės tikrai gerą knygą nusipirkti už vieną dolerį.

Kap ten nebutų, bet reikia pasakyti, jog už knygas Amerikoj tikrai nesvietiškai lupama. Kiek tiek geresnė knyga parsidavinėja po tris, keturis, penkis ir net šešis dolerius. Pavyzdžiui, imkime Šaliapino autobiagrafiją. Rusų kalboj ta knyga parsidavinėja po 45 centus, o Amerikoj už ją anglų kalboj reikia mokėti penkis dolerius. Tai pusėtinas skirtumas, ar ne?

Akivaizdoj tų faktų, reikia tik pasidžiaugti del sumanymo leisti pigiau knygas.

Sidabras

Praeitą savaitę šioj vietoj buvo pasakyta, jog sidabrinis doleris dabar tėra vertas 31 centą. Kitaip sakant, tas sidabras, iš kurio padaromas doleris, yra vertas tik 31 centą. Tai reiškia, kad sidabras neįmanomai atpigo. Dėliai to Kinijoj įvyko tiesiog krizis. Per šimtmečius kiniečiai labai brangino sidabrą. Už sidabrą ten buvo galima pirkti ir maistą ir kitokių gyvenimo reikmenų. Dabar už sidabrą labai mažai ką tegalima nupirkti, kadangi jo vertė labai atpigo. Ačiu tam daugelis kiniečių tiesiog badauja, kadangi už savo sidabrą jie nedaug ką tegali nupirkti.

Nors sidabro vertė labai nupuolė, bet jo produkciją nei kiek nebandoma sumažinti. Kaip tik priešingai, —ją nuolat bandoma didinti. Ypač žymiai padidino sidabro produkciją Meksika. Per pirmuosius šių metų tris mėnesius ten buvo pagaminta 18,594,000 uncijų sidabro. Padidėjo sidabro produkcija ir visose kitose šalyse. Bet kuomet produkcija sidabrui padidėjo, tai jo vis mažiau bereikalaujama. Na, o taip dalykams esant, aišku, kad jo vertė turi nusmukti.

Namų apkainavimas

Nejudinamos nuosavybės rinka, kaip ir visoki kita rinka, nuolat įvairuoja. Nuolat pasireiškia tai pirkėjo, tai pardavėjo rinka. Pardavėjo rinka pasireiškia tada, kai pirkėjas turi mažą pasirinkimą. Kitais žodžiais sakant, kada pasireiškia namų trukumas. Tokiuose atsitikimuose pirkėjų yra daugiau nei pardavėjų. O kadangi pasirinkimas nėra didelis, tai pirkėjas yra priverstas pirkti tai, ką gauna. Iš kitos pusės, kada kalbame apie pirkėjo rinką arba marketą, tai turime galvoj tą faktą, kad yra daug daugiau žmonių, kurie nori savo namus parduoti, negu atsiranda pirkėjų. Dabartiniu momentu mes kaip tik ir pergyvename pirkėjo marketą. Pirkėjas dabar turi puikiausių progų pasirinkti tinkamą pirkinį, kadangi namų pardavimui yra labai daug, o pirkėjų mažai teatsiranda.

Patyręs apkainuotojas žino tuos dalykus. Jis taip pat žino, jog tam tikrus namus galima parduoti bile kada, nežiurint to, ar tai bus pardavėjo ar pirkėjo marketas. Tokią nuosavybę jis privalo apkainuoti taip, kad ją butų galima už metų ar kitų parduoti be nuostolių.

Nėra reikalo daug aiškinti, kad apkainuojant namus mažuose miestuose tenka naudotis visai kitokiu mastu, negu dideliuose miestuose. Mažuose miestuose apkainuoti namas nėra labai sunku. Didelio patyrimo ten nereikia, kadangi nejudinamos nuosavybės vertė mažai tekinta.

Maži miestai paprastai lėtai teauga. Jų augimas yra gana vienodas. Todel kokias nors permainas galima numatyti iškalno.

Nejudinamo turto kainų įvairavimas yra nežymus. O jeigu miestuko pramonė yra įvairi, tai beveik nėra jokio pavojaus, kad kaina namams galėtų labai nusmukti. Visai kitaip esti su "vienos pramonės" miestais. Sakysime, su miestukais, kurie randasi prie anglies kasyklų. Kai kasyklose darbai eina gerai, tai ir miestuke kainos namams palyginamai yra gana brangios. Bet prileiskime, kad kasyklos visiškai užsidaro (tokių atsitikimų pasitaiko dažnai), tąsyk angliakasiai priversti yra kraustytis į kitą vietą darbo ieškoti. Miestukas pasidaro tuščias, o namų vertė neįmanomai nusmunka.

Kiekvienas didmiestis yra savo ryšies problema. Jis susidaro iš daugelio sekcijų, distriktų ir priemiesčių. Vienoj miesto dalyj namai gali buti labai brangus, kuomet kitoj visai pigus. Tai priklauso nuo įvairių faktorių. Jei namai randasi arti kokių dirbtuvių bei fabrikų, tai, aišku, kad gyventi juose nėra labai malonu. Todel ir tokių namų vertė yra mažesnė. Daug taip pat priklauso nuo komunikacijos. Kur komunikacija patogi, ten ir kainos namams paprastai aukštos.

Didmiesčiuose dažnai pasitaiko, kad kainos namams viename ar kitame distrikte pradeda smukti. Tai įvyksta todel, kad miestui beaugant ima smarkiai vystytis koks nors kitas distriktas, į kurį žmonės pradeda smarkiai veržtis. Prie tokių aplinkybių kainos namams tame distrikte smarkiai kyla, o kaimyniškuose distriktuose pradeda smukti.

Kadangi didmiesty nejudinamos nuosavybės vertė nuolat mainosi, tai namų apkainuotojui visuomet yra pravartu žinoti miesto vystymosi istoriją. Tiksliau sakant, nejudinamos nuosavybės kainų įvairumo istoriją.—N.

Lietuvos Ekonominės Konferencijos dalyviams žinotina

1. Lietuvos Ekonominė Konferencija tikrai įvyksta 10 d. birželio, 1930 m. New York, N. Y.

2. L. E. Konferencijos pradžia lygiai 9 val. ryto, Lietuvos Generalinio Konsulato patalpoje: 15 Park Row, New oYrk, N. Y. Konferenciją numatoma baigti 11 birželio.

3. Lietuvos Generalinis Konsulatas randasi ant 5 aukšto, į kairę (rooms 534-538). Iš Pennsylvania stoties—reikia imti požeminį ekspresą iki Park Place; iš Grand Central stoties—reikia imti požeminį ekspresą iki Brooklyn Bridge ar Fulton Street.

4. Kadangi Konferencija turi daug darbo, o laiko mažai, tai Ekonominės Konferencijos dalyviai yra įtikinamiai prašomi taupyti laiką; laikytis priimto darbų plano, nesivėlinti ir vengti bereikalingų diskusijų.

5. Ekonominės Konferencijos dalyvių bendroji vakarienė įvyks ant "Scandinavian American Line" laivo "UNITED STATES", Hoboken, N. J. Ten vykstoma via "Hudson Tubes".

6. Puspiečiai 11 birželio įvyks viešbutyje "Governor Clinton Hotel", 31st Street and 7th Ave.—priešais Pennsylvania Station.

7. Ekonominės Konferencijos dalyviams ar tik nebus parankiausia sustosti: Governor Hotel, arba Hotel Pennsylvania, arba Hotel New Yorker, —visi netolymais Pennsylvania geležkelio stoties.

Ekonominės Konferencijos Rengimo Centras.

Ar galima sukurti pramonė Lietuvoj

Dr. Girius viename Lietuvos laikraštyj rašo:

Šiandie, berods, jau visi sutinkame, kad be savo pramonės bloga gyventi. Žemės ukis maža žmonių teišmaitina, miestai labai pamažu teauga, žmonės bėga į užsienį, ukininkai neturi kur parduoti savo gaminius ir t.t.

Bet argi mes galime ir galvoti apie savo pramonės sukurimą? Juk mes neturime nei geležies, nei anglių, nei naftos, kuo pečių kurenti, nei gerų vilnų—apie kokią tat pramonė mes galime kalbėti? O jei ir sukursime savo pramonę —ar nebus mums dar blogiau? Žiurėk, Anglija—kokią ji galinga pramonę turi, o tiek jau metų vaitoja, kad negali kelių milijonų gyventojų darbu aprupinti!

Šios liudnos mintys skamba gana rusčiai, ir jos butų labai įtikinamos, jei jos tiktų musų kraštui. Bet jos mums kaip tik ir netinka.

Framonę mes savo galime įkurti, ir jeigu mokėsime tat padaryti, — nevaitosime taip, kaip anglai daro.

Vakarų Europoj yra daug valstybių, kurios taip, kaip ir mes, nei anglių nei geležies neturi, bet vis delto pusė jų gyventojų gyvena iš pramonės. Pavyzdžiui, tokia Šveicarija taip jau neturi anglių, geležies, naftos, —turi tiktai geras sąlygas pieninininkystei ir gyvulininkystei, o vis delto ramstis. Arba geros vilnos auga už jurių marių—Australijoj, tačiau audimo pramonė išbujojo Europoje.

Šie pavyzdžiai rodo, kad ir neturint anglių, naftos, geležies ir daug kitokios žaliosios medžiagos galima sukurti stipri pramonė. Jei jau kitoms valstybėms išsimoka atsivežti iš svetur ir kurą ir žaliąją medžiagą ir darytis namie įvairių daiktų, tai kodėl tat turėtų neišsimokėti Lietuvai? Žinoma, jei Lietuva sumanytų, pavyzdžiui, geležį ar plieną daryti—iš to tur but nieko neišeitų: neturint geležies kasyklų, sunku daryti geležis. Tačiau esama daugybės kitų pramonės šakų, kurioms žaliosios medžiagos mes ir Lietuvoje turime pakankamai, arba kurioms žaliosios medžiagos gabenimas iš svetur visiškai išsimokėtų.

Pavyzdžiui, Lietuvoje jau dabar yra nemaža pieninių. Kiekviena pieninė jau yra mažas fabrikėlis: pieną (žaliąją medžiagą) perdirbinėja į sviestą. Ar dar geriau: kiekviena karvė yra jau fabrikėlis: pašarą, tą tikrąją žaliąją medžiagą perdirbinėja į pieną. O pieninė — jau aukštesnės ryšies fabrikėlis; jis perdirbinėja jau pusiau apdirbtą medžiagą—pieną. Pieno pramonė musų krašte dar visiškai jauna, o kokios milžiniškos naudos ji jau davė valstybei. Sviesto kasmet išvežama jau už kelias dešimtis milijonų litų, ir išvaža vis didėja. Daugeliui ukininkų pieninė —vienintėlis tikras pajamų šaltinis, ypač vasarą, kai reikia daug pinigų sėkloms, trąšoms, ukio padargams, darbininkams, ir kada visiškai nėra ko parduoti. Jei vieną dieną kas nors musų pienines imtų ir sunaikintų, —ar galima įsivaizduoti, kaip imtų dejuoti visi musų ukininkai. Pieninių pavyzdys gražiai parodo, ką reiškia valstybei nors ir visai jauna, bet išmintingai kuriama pramonės šaka. Yra daug kitų, ir be pieninių, pramonės šakų, kurioms mes galėtume suvartoti musų žemės ukio produktus, ir kurios mums butų ne mažiau išganingos, kaip ir pienas.

Reikia atsiminti dar vienas dalykas. Pramonė paprastai yra skirstoma į dvi ryšis: į tąją, kurios gaminius ir dirbinius veža kitur (į užsienį) parduoti, ir į tąją, kurios gaminius suvartoja namie, krašto viduje. Žinoma, mums sunku butų svajoti apie didelį išvežamosios pramonės išplėtimą. Visos valstybės stengiasi sukurti savo pramonę, sukurtąją palaikyti, visos valstybės stengiasi savo gaminius ir dirbinius vežti svetur ir svetimų gaminių bei dirbinių neįsileisti. Del šių priežasčių musų gaminius ir dirbinius sunku butų platesniu mastu išvežti svetur.

Tačiau gražiausią ateitį Lietuvoje turi vadinamoji **vietinio suvartojimo pramonė**, tai yra toji pramonė, kurios gaminius ir dirbinius butų galima parduoti Lietuvoje, vidaus rinkoj. Pavyzdžiui, už audinius drabužiams Lietuva kasmet sumoka užsieniams apie 60 milijonų litų. Ar Lietuva negalėtų tų pačių drabužių išsiausti namie? Žinoma, galėtų. Drauge ir keliems tukstančiams darbininkų darbo suteiktų ir valstybės finansai stiprėtų, nes nereikėtų tiek milijonų išmesti į užsienį. Kad tai galima padaryti, rodo mums pavyzdžiai. Prieš keletą metų įsikurė Amerikos lietuvių bendrovė "Drobė", labai kukliai pradėjusi audimo darbą, o jau dabar jos audiniai labai sekmingai konkuruoja su užsienio audiniais: dažnai jie yra už kai kuriuos užsienio audinius geresni ir nepalyginamai pigesni. Lietuva kasmet už cukrų užsieniams sumoka apie 20 milijonų litų, o tuo tarpu ir cukrus galima gaminti Lietuvoje. Medžius popieriui daryti Lietuva veža svetur, o šitiek popieriaus yra priversta gabentis iš užsienio. Net silkei suvynioti popierių gabenamės iš kitur! Įvarios statybos medžiagos taip nesunku butų namie pasidaryti, bet ir už ją Lietuva užsieniams moka milijonus. Lietuva turi juros geroką kraštą, o kai susieina du prieteliai ir susitaria išmesti po burnelę —ir čia jie moka piktą duoklę užsieniams ,kurie pagauna žuvyčių ir pagamina užkandžių: mes patys nemokame žuvies pasigauti ir iš jos užkandos pasidaryti. Arba vėl, garsvyčios, krienas—rodos jau toks menkas daiktas, bet ir juos mes atsivežame iš užsienio ištisais vagonais! Argi ne pikta? Šitokiu budu butų galima paminėti ir daugybė kitų pramonės sričių, kurios Lietuvoje galėtų turėti gražią ateitį, kurių neturėjimas daro mums didžiausių nuostolių .

Savo pramonę ne taip sunku butų ir sukurti. Nes negalima pasakyti, kad mes ir dabar jau taip nieko neturėtumėm. Lietuvoj ir dabar jau veikia, rodos, kokios 35 pramonės šakos. Kai kurios jų net senos ir suaugusios, kaip, pavyzdžiui, odų išdirbimo, avalnės, metalo, saldainių.. Bet apskritai imant musų pramonė yra dar jauna ir silpna. Ir jai pakilti trukdo daugiausia musų pačių žioplumas ir apsileidimas. Kažin koks nelabasis įkalė į musų galvą, kad visa tai, kas padaryta bei pagaminta namie yra bloga ir kas yra atvežta iš užsienio yra gera ir tobula. Ir šit užsieniams dažnai už visokius šlamštus mes sumokame didžiausius pinigus, o musų pačių gaminiai ir dirbiniai, nors ir geriausiu budu pagaminti ir padaryti, guli kratuvėse neperkami. Mums patiems išsivaduoti iš vergiško nusistatymo garbinti visa, kas iš užsienio, yra pirmoji sąlyga. Tik pasitikėdami visu tuo, kas yra sava, tegalėsime savo pramonę pakelti. Čia tai ir Lietuvos šauliams butų plati darbo dirva: padėti išdildyti žmonių sielose tą nelaimingą ir vergišką iš rusų laikų išsilikusį papratimą. Čia gražaus pavyzdžio mums duoda indai, kovoją del Indijos nepriklausymo Anglams. Indų patriotai skelbia: dėvėkime savo darbo drabužiais, nedėvėkime angliškais. Ir šis indų patriotų šukis Anglams yra pavojingesnis už patrankas ir bombas. Čia mes iš indų ir turėtumėm pasimokyti.

O savosios pramonės Lietuvoje išplėtimas butų stačiai išganingas. Pramonė duotų darbo tukstančiams darbininkų, kurie tuo tarpu priversti vykti į užsienį, į svetimus miestus. Ji padidintų ir inteligentiškų jėgų pareikalavimą— butų kas veikti musų mokslus baigiančiam jaunimui. Ji užaugintų miestus, tuos kulturos židinius. Ji išmaitintų Lietuvoje daugelį milijonų žmonių. Ji sudarytų rinką musų žemės ukio produktams ir pakeltų žemės ukio gerovę. Ji sulaikytų musų krašto valiutą, dabar taip plačiai išmetamą į užsienį. Sava pramonė, sutaikyta su žemės ukio reikalais, Lietuvos gerovę pakeltų ir valstybę sustiprintų. O tokiai pramonei išaugti Lietuvoje yra pakankamai plati ir dėkinga dirva.

Chicagos inžinieriai statys plieno liejiklą Rusijai

The Freyn Engineering kompanija, Chicagoje, paskelbė, kad ji padariusi sutartį su Rusija pastatyti pastarąjai plieno liejiklą, kurios metinė produkcija sieksianti 1,000,000 tonų plieno. Dirbtuvė bus statoma Kuznetsk'e, Rusijoj. Didesnė dalis medžiagos, reikalingos dirbtuvės pastatymui, bus padirbta Rusijoj. Gi specialės mašinos ir kitos įrengimo reikmenys bus perkamos Amerikoj ir kitose šalyse.

Šis faktas parodo, kad bolševikai yra geri "inžinieriai" tik revoliucijoms kelti. Gi šiaip ką nors pastatyti, kur reikalinga mokslišką patyrimas, bolševikai yra nulius. Ir todel yra priversti samdytis specialistus iš kapitalistinių šalių ir jiems brangiai už jų darbą mokėti.

—R-s.

Tai bent bankas

Chase National banko turtas birželio 2 d. buvo $2,551,425,063. Šio banko turtas išaugo iki pustrečio biliono dolerių todel, kad prie jo neseniai prisidėjo kiti du dideli bankiniai bizniai. Vien depositai šio banko siekia $1,916,936,313. Tokių milžiniškų bankų su tiek kapitalo tik Amerikoj gali išaugti.—R.

SIUSKIT PER
NAUJIENAS
PINIGUS LIETUVON
To prašo Lietuvos žmonės ir
taip pataria Lietuvos bankai

Žmonių Žmogėdžių Viešpatijoj

(Tąsa iš 1-mo pusl.)

juos mylėti, papuasai visai lengva širdim nužudo savo kudikį, jei tik pastarasis sudaro jam apsunkinimą.

Dažnai tėvai nužudo naujagimius kudikius arba del to, kad visai nenori turėti vaikų, arba del to, kad gimė ne tos lyties kudikis, kurios norėjo. Kai kuriose salose daugiausia žudo mergaites, o kitose berniukus. Žudo nors ir ne visur, ir visokius išsigimėlius. Kudikius žudo dar ir kitokiais sumetimais. Taip, viena kuni padermės moteris Naujojoj Gvinėjoj nužudė savo kudikį, kad jo neturėdama ji galėtų geriau maitinti savo kiaulę. Mafulų padermėje kudikiui gimus ruošia puotą visam kaimui. Ir toje puotoje butinas valgis yra kiaulė. Todel, jei kudikis gimsta, kai šeimininkė dar nespėjo įsigyti ar užsiauginti kiaulės, tai motina kudikio gimimą slepia, o dažnai tą kudikį ir nužudo.

Visuomeninis melaneziečių bendravimas yra labai menkas. Didžiosiose salose jie yra susiskirstę nuolat nesantaikoje gyvenančiomis padermėmis, tarp kurių viešpatauja didžiausias nepasitikėjimas ir neapykanta. Mažosiose salose visuomeninis gyvenimas neįmanomas dar ir del to, kad ten gyventojų labai reta ir tie patys gyvena vieni nuo kitų visiškai atsiskyrę.

Greta su padermės gyvenimo bruožais, čia randame ir pirmykščio komunizmo žymių: savo padermės, savo kaimo ribose mielu noru dalinasi su kitais savo darbo vaisiais. Be to, gamta čia žmogui visa, kas reikalinga, visuomet patiekia, del to jokia maisto atsarga niekas nesirupina. Niekam nerupi įsigyti kokia nors nuosavybė ar praturtėti. Nuosavybės ir turto troškimo jausmus beveik visai išdilina bendras maisto ieškojimas, bendros medžioklės, bendros pramogos ir šventės. Teisybė, vesdamas moterį, jaunavedys turi mokėti išperkamąjį mokestį, bet tat neprieštarauja bendrai dvasiai, nes tą mokestį sudaro daugiausia maisto dalykai, kuriuos čia pat sutuoktuvių puotoje visi suvalgo. Bet atskirais atsitikimais papuasai neatsisako ką nors įsigyti ir prašinėti iš ateivių viso, ką tik jie pamato.

Finšas tvirtina, kad nors visi salų gyventojai atrodo neturtingi, tačiau jų tarpe esą pasiturinčių ir net turtingų žmonių.

Į šitokį paprastą, nesudėtingą malaneziečių visuomeninį gyvenimą didelių atmainų įneša labai išsiplatinęs tabu įstatymas, kurį sudaro daugybė draudimų ir kuris išeina iš religinių melaneziečių pažiurų. Visa, kas tik yra žemėj, tabu griežtai skiria į dvi dali —, į tai, kas yra moa (šventa) ir į tai, kas yra paprasta — noa. Pirmos rųšies daiktai yra dievų ir pirmenybių turinčių žmonių nuosavybė, visada gali buti jų pasisavinti, o tai, ko tabu neapima, priklauso naudotis visiems žmonėms. Tabu budavo uždedama visu pirma ant daiktų turinčių kokį ryšį su tikėjimu: neretai tabu buvo skelbiami ištisi plotai su visais ten esančiais turtais ir net žmonėmis. Vėliau padermių viršininkai — vadai pradėjo naudotis teise uždėti tabu ne tik savo padermės bendro labo ir gerovės sumetimais (pav., badui išvengti tabu ant javų), bet ir grynai savo naudai.

Tabu, kaip laikina priemonė, kurią žyniai ir vadai, esant tam tikroms sąlygoms, gali nuimti, paprastiems žmonėms yra labai sunki ir greta su turto teisių nelygumu, įneša ir luominio nelygumo, nes tada kas yra galima žyniui ar vadui, nėra galima paprastam žmogui.

Vyrai visuomeniniam melaneziečių gyvenime vaidina vyraujantį vaidmenį. Moterims lieka tik sunkus darbas, ir jos visai neturi teisių dalyvauti visuomeniniame gyvenime. Del to, kai vyras pasiekia subrendimo amžiaus, keliamos šventės ir įšventinimo puotos.

V. Viljamsonas pasakoja apie savotišką melaneziečių jaunuolių įvesdinimą į slaptos draugijos narius. Tokios draugijos Torreso sąsiaurio salose išsilaikė iki paskutinių dienų.

Tam tikroje draugijos susirinkimų vietoje ant žemės patiesia keturis atskirų draugijos kuopų patiesalus. Čia pat kuopos sukuria keturis atskirus laužus. Kiekvieną jaunuolį, kuris tik atsisėda prie svetimo laužo ar ant svetimo patiesalo, tuojau ištepa juodais dažais. Patiesalų viduryje padeda po bugną, o galuose po kaukolę. Kiekvieną įvesdinamąjį paskui kasdien nuo galvos iki kojų ištepa suodžiais. Įvesdintiems užmauja ant galvų smailią į viršų palapinę, panašią į bučių, kurią pritvirtina prie jų kuno ir kurios jie negali nusiimti. Palapinė tokia maža, kad jos apačia pasiekia žemę tik tada, kai žmogus atsitupia. Tokiose palapinėse, kęsdami baisų karštį ir tvaiką jaunuoliai turi gyventi ištisą mėnesį, neturėdami teisės nei kalbėti, nei žaisti. Jų negali matyti nei jų tėvai, nei moters. Kiekvieną dieną temstant jie traukia į tyčia jiems pastatytus namus, o rytą dar saulei netekėjus jie grįžta atgal. Visą naktį jie išbuva nenusiimdami užmautų ant jų palapinių. Jei jaunuolis šiuo metu sulaužytų kokią nors taisyklę, tai jį baudžia mirtimi. Šito bandymo metu jaunuolius moko giminės papročių, įstatymų, jų pareigų ir tarpe kito ko, moko tam tikrų burtų, kuriais galima sužadinti sau pageidaujamos moters širdį. Bandymo laikui pasibaigus, jaunuolius maudo jurose, trina lapais ir tepa tam tikrais meilės tepalais. Tada, susirinkusių minios akyvaizdoje iškilmingai nuima nuo jų ir palapines. Nuo to laiko jaunuoliai pasidaro pilnateisiai vyrai.

Kai kada išvęsdinamuosius bando dar ypatingais budais. Pav., jaunuolius uždaro slaptose vietose, ten juos užpuola dvasiomis apsirengę vyrai ir dažnai paleidžia į darbą ginklus, kuriais bandomuosius labai skaudžiai sužeidžia. Įvesdinimas pasibaigia paprastais perspėjimais, grąsinimais mirtimi niekam neišduoti įgytų paslapčių. Tuo pačiu laiku atliekamas ir melaneziečių praktikuojamas berniukų apipiaustymas.

Anot Viljamsono, kai kuriose salose (Bismarko) panašiai įvesdina ir mergaites: jas uždaro į ankštus narvus, kur jas laiko kartais labai ilgai. Tokio kalinimo metu mergaites tatuiruoja ir moko busimų šeimyninių pareigų. Ištekėjusios moterys paprastai netatuiruojamos.

Į kai kurias draugijas įsileidžia ir dar subrendimo amžiaus nepasiekusius berniukus. Tokia, pav., yra slapta duk-duk draugija. Tos draugijos tikslus ir uždavinius žyniai slepia ir nuo savųjų ne tos draugijos narių, todel arčiau su ja susipažinti dar niekam nepasisekė. Netenka tačiau abejoti, kad duk-duk apeigos yra tikybinio pobudžio ir jų pagrindas yra bočių garbinimas. Daiberas, kuriam pavyko kaip svečiui buti duk-duk apeigose, pasakoja, kad tas apeigas sudarė tam tikras šokis išlygintoje ir aptvertoje aikštėje. Šokėjai pradėjo šokti savotiškai dainai ir bugnui pritariant. Toki šokėjai yra labai gerbiami, laikomi burtininkais, turi tam tikrus ženklus, kurių neprivalo žinoti niekas pašalinis, ypač moterys.

Šokėjai buvo užsidėję tam tikras kaukes, kurios visai slėpė jų veidus. Kaukės buvo lyg ir aukštos smailios į viršų užsmauktos iki kaklo kepurės. Jos buvo nupintos iš juodai nudažytų kokoso palmės plaušų; prie jų smaigalių buvo pritvirtinti gaidžių plunksnų pluoštai. Viršutinę kuno dalį buvo apsikarstę daugybe palmių lapų, del ko šokėjai atrodė lyg kokios statinės pamautos ant plonų kojų. Šokio metu šokėjai dažnai vaikščiojo ratu į vieną ir į kitą pusę, kraipėsi, linkčiojo.

Nariais į šitą draugiją priima dar mažamečius berniukus. Jiems leidžiama lankyti šokių vietas ir žiurėti, kaip vyresnieji šoka. Vėliau, po kelių metų jaunuolis turi užsimokėti gana žymų įstojamąjį mokesnį. Tada jį supažindina su draugijos paslaptimis ir jis pats jau gali dalyvauti šokiuose, atstovaudamas kurio nors mirusio dvasią. Tada jis pasidaro jau ne paprastas, bet mokytas ir išmintingas tikintysis.

Melaneziečių tikybiniai įsitikinimai, kiek apie juos galima spręsti iš atskirų, pripuolamų davinių, yra labai supainioti ir neaiškųs. Galima tikrai sakyti, kad apie vieną aukščiausią esybę, tvarkančią pasaulį, jokio supratimo neturi. Bet tikėjimas įvairiomis dvasiomis išsiplatinęs ir Naujojoj Gvinėjoj ir visoj Melanezijoj. Dvasių garbinimo pagrindą sudaro labai miglotas tikėjimas tapa, t. y. antgamtiška, beasmeniška, pasklidusia visam pasauly jėga. Visa, kas tik išeina iš melaneziečių supratimo ribų, visi reiškiniai, prieš kuriuos melaneziečis jaučiasi esąs bejėgis, išeina iš tapos visagalybės. Tapos nešėjos yra įvairios dvasios, jų tarpe ir mirusiųjų sielos. Jos gali tapos suteikti žmonėms, augalams, gyvuliams ir visiems kitiems daiktams. Nuo šios jėgos pareina žmonių pasisekimas kare ir gyvenime, taip pat visokios nelaimės ir ligos. Iš čia eina ir tikėjimas įvairių šventų daiktų — amuletų, užkeikimų ir t. t. jėga. Įvairių apeigų, aukavimų ir t. t. tikslas yra įgyti tapos arba pakreipti jos jėgą savo naudai.

Kiekviena šiek tiek nepaprasta vieta — krioklys, siauras tarpukalnis, nepaprastos išvaizdos uola prietaringam melaneziečiui yra dvasių gyvenama vieta. Dvasios gali gyventi ir tam tikruose medžiuose. Tokius medžius kirsti bijoma, ir jie palieka neliečiami. Eidami buriu pro dvasių gyvenamą vietą, melaneziečiai visiškai nekalba ir, kad apsisaugotų nuo galimo pavojaus, paskui save mėto ypatingai surištus žolės pluoštelius. Jei bekeliaujant vienas iš burio apserga ar numiršta, arba nuo vabzdžio įkandimo pasidarė žaizdos, tai čiabuviai yra tikri, kad kelionėje jie buvo apsistoję piktų dvasių gyvenamoj vietoj; ateityje tokioj vietoj apsistoti jau vengia. Pasipainiojusioj upėje kirmėlėj, taip pat yra įsikunijus dvasia. Čiabuvis tokio gyvuno jokiu budu nenugalabys, nes gali išdžiuti upelis.

Naujojoj Gvinėjoj arti Moresbi uosto yra ypatingo pavidalo kalnelis. Čiabuviai tiki, kad tame kalnelyje gyvena dvasios ir prietaringos baimės apimti, bijo prie jo net prisiartinti. Jeigu iš augančio arti to kalnelio medžio pasidaro ietį ar laždą, tai tie įrankiai turi stebuklingai veikiančios galios — padaro skaudžias ir neišgydomas žaizdas.

Naujosios Gvinėjos papuasai mafulai tiki, kad žaidžią miškų tankmėje prasiveržę saulės spinduliai yra mirusiųjų sielos. Žmonių sielos yra taip pat įsikunijusios dideliuose grybuose. Papuasai taip bijo dvasių, kad vakare ar naktį visai nedrįsta eiti į mišką. Keliautojas mokslininkas Teiloras ir kiti tvirtina, kad Gvinėjos miškuose nakties metu galima buti visai ramiems, nors čiabuvių kaimai butų ir visai arti.

Dvasioms įsiteikti, patraukti jas savo pusėn, panaudoti jų jėgas savo reikalams papuasai vartoja begales apeigų, burtų, kerėjimų. Jeigu jam tenka gerti vanduo iš tokios vietos, kurioje gyvena dvasios, tai vandenį jis semia susukta iš lapo tutele. Tutelėj padaro skylutę, kad vandenį geriant, dvasia turėtų pro kur pasitraukti. Šito nepadarius, dvasia gali patekti į vidurius, nuo ko žmogus sutins ir numirs. Jeigu dvasia į žmogų įsikraustė ir jis apsirgo, tai visokiais kerėjimais ir burtais stengiasi sužinoti, iš kur ta dvasia atėjo. Paskui tą žmogų siunčia į dvasios gyvenamą vietą ir prašo dvasią ligonį nuo ligos paliuosuoti. Jeigu šitas budas nepadeda, tai ieško kitos, galingesnės dvasios. Jeigu šamanas (burtininkas) paskelbia, kad ligos priežastis yra mirusio žmogaus siela, tai visų pirma stengiasi patirti dvasią kaltininkę. Prie virvės pririša akmenį, ir šamanas, laikydamas jos kitą galą rankoje, mini visų neseniai mirusių žmonių vardus. Jeigu paminima kaltininko vardas, tai akmuo turi susvyruoti. Tada dvasiai siulo įvairių dovanų — jamso (tokių javų), žuvies, kiaulienos. Tas pats akmuo parodo, ką dvasia pasirinko. Pasirinktą dvasios auką neša ant mirusio, kuriam dvasia priklausė, kapo. ["L. U."]

HOLLAND-AMERICA LINE
STATENDAM
ROTTERDAM — VOLENDAM
N.AMSTERDAM ir VEENDAM
yra populiariški šios linijos laivai. Tiesus trumpas kelias per Rotterdam'ą į ir iš visų dalių
LIETUVOS
Laivai kas savaitę
Neprilygstami patogumai
Rezervavimui ir informacijų dėlei rašyk bile vietiniam agentui, arba:
HOLLAND AMERICA LINE
40 N. Dearborn St. Chicago.

$1.00 Vyrų Siutai ir Topkautai
IŠVALOMI IR SUPROSINAMI
$1.00 ir augš. Moterų Dresės ir Kautai
Į šią kainą įeina pasiėmimas ir pristatymas
Tel. Yards 1770
KENWOOD CLEANERS
740 W. 47th St.

NAUJOS IMPORTUOTOS ŠIAUDINĖS SKRYBELĖS
Gražios Skrybelės. Didelis pasirinkimas. Žema kaina — $1.95, $2.45, $2.95, $3.50
Tai nėra čain štoris. Įsteigta 5 m.
Bernard Petka's
4171 ARCHER AVE.
Kampas Richmond St., Chicago

Šio Mėnesio Specialas Musų Lovų Skyriuje
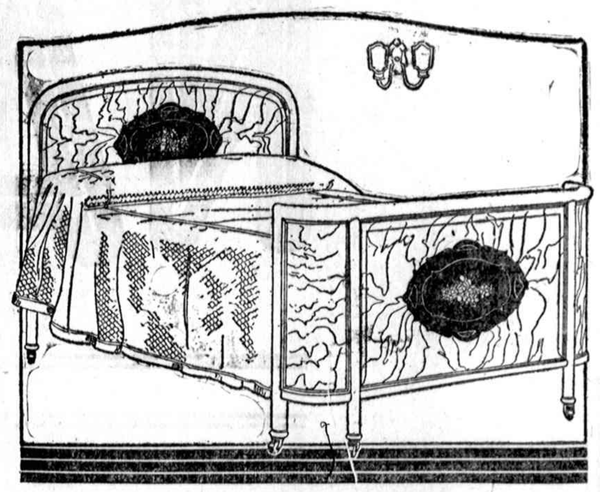
LOVA, SPRINGSAI, MATRASAS IR PAGALVĖS
$29.75
Central District Furniture Company
3621-23-25 So. Halsted Street

GARSINKITĖS "NAUJIENOSE"

Palagas ir Priežiura St. Paul's Ligoninėj
PER 10 DIENŲ
Normaliuose atsitikimuose
$60.
828 West 35th Place
Tel. Boulevard 6060

Rašomoji Popiera
Tyro bond rašomoji popiera tinkama laiškams ir kitokiam rašymui, plunksna, paišeiiu ar mašinele, sukirsta 8½×11 colių.
Svarui 20 centų
Liniavota svarui 40c
Konvertai reguliari miera 100 už 25 centus
Persiuntimo kaštai extra.
NAUJIENOS
1739 So. Halsted St.

KRAUJO LIGOS IŠGYDOMOS

Dr. B. M. Ross
Dr. Ross išgydo lyties ligas, kraujo užnuodijimą, žaizdas ir odos ligas. Jo gyvasti gelbėjantis gydymas pašalina iš kraujo visus nuodus ir neprileidžia paralyžiaus ir smegenų pakrikimo. Saugiausi ir geriausi žinomi metodai. Dr. Ross išbandyti gydymai išgydė tukstančius. Užsikrėtėlis gal buti tkras, kad pasveiks. Pacientai pradeda gerėti tuojaus. Žemiausia kaina, kokią galima sutaikinti su užtikimumu medikalio patarnavimo. Pasitarimas dykai.
Dr. B. M. ROSS
RANDASI PER TRISDEŠIMT METŲ PRIE
35 SOUTH DEARBORN ST.
Imkite elevatorių iki penkto augšto — Kambarys 506 del vyrų, Kambarys 508 del moterų.
Virš trisdešimt metų praktiško patyrimo gydyme kraujo nesveikumų, lyties ligų, inkstų, puslės, urinarų, privatinių, chroninių ir nervų nesveikumu. Specialis gydymas del vyrų, kurie kenčia nuo lytinio nusilpnėjimo.
Valandos: 10 iki 5, nedėliomis 10 iki 1; panedėliais, seredomis ir subatomis nuo 10 iki 8 v. v.
ATSILANKYKITE ŠIANDIE.

IŠMOKIT DEZAININIMĄ

Dezaininimas ir siuvimas dresių moka didelę algą. Jus galite išmokti šio gerai apsimokančio užsiėmimo į trumpą laiką. Diplomos išduodamos. Rašykite del nemokamos knygelės.
MASTER COLLEGE
Jos. F. Kasnicka, Principalas
190 N. State St., k. Lake St. 10 fl.

A. BITINO
Paminklų Išdirbystė

Vienatinis Lietuvis Vakarinėse Valstijose išdirba Europiškus ir Arikoniškus akmenius paminklus. Pasirinkimas didžiausias. Kainos pigiausios.
Pirmas priešais Šv. Kazimiero kapines
Taipgi skyrius prie Tautiškų kapinių
3958 W. 111th St., Chicago, Ill.
Tel. Beverly 0005

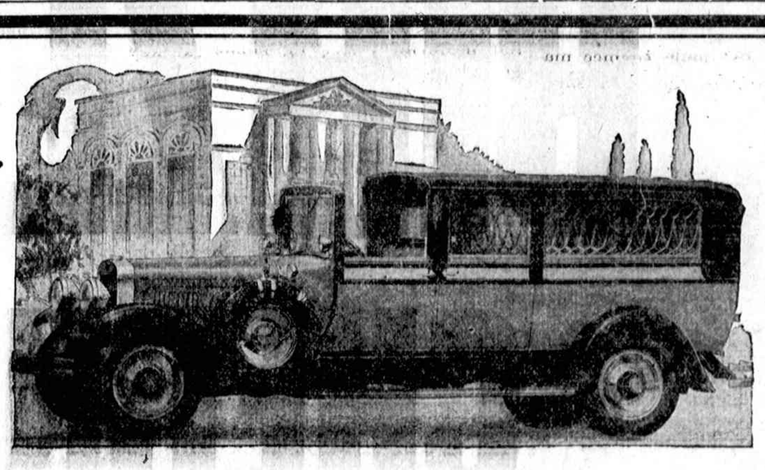
Vienatiniai Lietuviai Graboriai, kurie turi ambulance patarnavimą
Musų firma yra viena seniausių tarpe Chicagos lietuvių. Dabar mes įtaisėme naują, puikų ir moderniską ambulance.
Nuliudimo valandoje, pašaukite mus, mes atvažiuosime prie jusų namų su puikiausiu ambulance ir visuomet suteiksime jums mandagų ir atsakantį patarnavimą.
J. F. Eudeikis Komp.
PAGRABŲ VEDĖJAI
Didysis Ofisas:
4605-07 South Hermitage Avenue
Tel. Yards 1741 ir 1742
SKYRIUS
4447 So. Fairfield Avenue
Tel. Lafayette 0727
SKYRIUS
1410 So. 49th Ct., Cicero
Tel. Cicero 3794
SKYRIUS
3201 Auburn Avenue Tel. Boulevard 3201

NAUJIENOS

RENGIA

PIKNIKA

NEDĖLIOJE, JUNE-

BIRŽELIO 8, 1930

CHERNAUSKO DARŽE

Justice Park, Illinois

Kas metas "Naujienų" Piknikuose dalyvauja nuo 6,000 iki 8,000 lietuviškos publikos. "Naujienų" piknikas, tarsi savos rūšies tautiniai istorinė šventė, į kurios apvaikščiojimą suplaukia tukstantinės minios vienos tautos žmonių. Taip "Naujienų" piknikas, tai yra milžiniška sueiga vienų su kitais, kad galėjus bendrai pasilinksminti, maloniai laiką praleisti, draugiškai pasišnekučiuoti ir apie praeities laikus-mintimis pasidalinti.

Čia auksinė proga jaunimui pasišokti, pasilinksminti, čia puki proga senymui suėjus pafilozofuoti. Bus muzika, šokiai ir užkandžiai.

CHICAGOS LIETUVIŲ ŠURUM-BURM JAU ARTI - Risis Bancevičius su D. Bložiu, Dudinskas su Masonu. Dalyvaus ir kiti ristikai kaip tai: Adomas Wedzes, L. Mingela ir tt. Bus taip pat garsiakalbis ("loudspykeris"), kurį atveš ir pirengs naudojimui Jos. F. Budriko muzikalių instrumentų krautuvė iš Bridgeporto.

PROGRAMAS:

2 v. prakalba (loud speakeris)
3 val. vaikų žaidimas
4 val. ristynės
7 val. suaugusių žaidimas
10 val. padaužų choras.

Viskas tas bus

"NAUJIENŲ" PIKNIKE, BIRŽELIO-JUNE 8 d., 1930
Chernausko Darže

Lauksime Jusų

KOMITETAS

"RAMOVOS" TEATRAS IMS "NAUJIENŲ" PIKNIKE KRUTAMUOSIUS PAVEIKSLUS.